

HKSCAN

VUOSIKERTOMUS

2013

POHJOISMAISTA ASIAANTUNTIJUUTTA

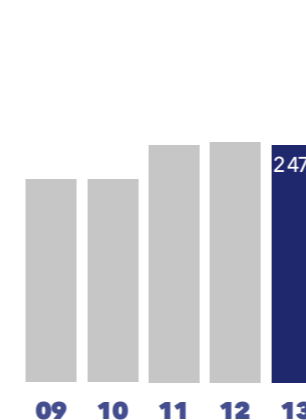
HKScan on liha-alan asiantuntija, jolla on vahvat pohjoismaiset juuret ja yli sadan vuoden kokemus vastuullisesta lihantuotannosta ja liiketoiminnasta. Valmistamme, myymme ja markkinoimme korkealaatuista, vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa, niistä valmistettuja tuotteita ja valmisruokia. Asiakkaitamme ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit. Konsernin kotimarkkinoita ovat Suomi, Ruotsi, Tanska, Baltia ja Puola. Viemme tuotteita lähes 50 maahan.

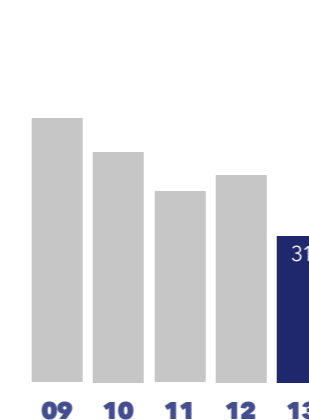
Avainluvut

	2013	2012
Liikevaihto, milj. euroa	2 478,6	2 503,1
Liikevoitto, milj. euroa	30,5	43,1
- % liikevaihdosta	1,2	1,7
Voitto ennen veroja, milj. euroa	9,7	14,3
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,4	4,3
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %	4,4	5,8
Omavaraisuusaste, %	35,4	33,1
Nettovelkaantumisaste, %	87,0	109,2
Tulos/osake (EPS), euroa	0,16	0,30

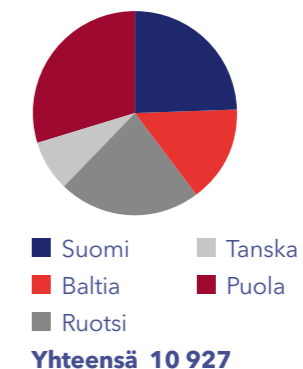
Liikevaihto 2009–2013
Meur

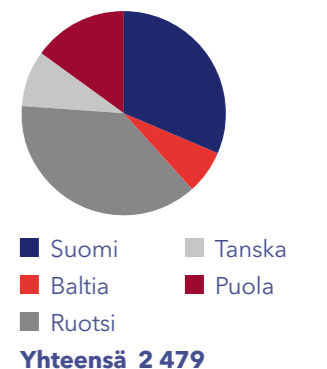
Liikevoitto 2009–2013
Meur

Henkilöstö markkina-
alueittain 2013
Keskimääräinen lukumäärä

Liikevaihdon jakautuminen
markkina-alueittain 2013
Meur

SISÄLTÖ

4 Toimitusjohtajan katsaus	46 Avainluvut
6 Strategia	48 Tunnusluvut
8 Markkina-alueet	49 Tunnuslukujen laskentakaavat
12 Arvoketju	50 Konsernitilinpäätös, IFRS
14 Arvoketju / Asiakkaat & kuluttajat	98 Emoyhtiön tilinpäätös, FAS
18 Arvoketju / Tilaus-toimitusketju	113 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset
20 Arvoketju / Teollinen tuotanto	113 Tilintarkastuskertomus
24 Arvoketju / Alkutuotanto	114 Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
26 Arvoketju / Rehu	119 Palkka- ja palkkioselvitys
28 Arvoketju / Innovaatiot, teknologia & tulevaisuus	122 Riskienhallinta
30 Vastuullisuus	124 Osakkeet ja osakkeenomistajat
32 Henkilöstö	127 Tietoja osakkeenomistajille
34 Hallitus	128 Analyttikot
36 Konsernin johtoryhmä	129 Yhteystiedot
38 Hallituksen toimintakertomus	

LAITUMELTA LAUTASELLE

Tänä vuonna tarjoilemme vuosikertomuksessamme kattauksen, joka poikkeaa kaikista aikaisemmista. Tekojen, tulosten ja markkinatrendien lisäksi haluamme jakaa itsestämme enemmän: keitä olemme, mitä teemme - ja ennen kaikkea, mikä merkitys lihan arvoketjun jokaisella vaiheella on toiminnallemme ja sidosryhmillemme. Haluamme kertoa tästä laitumelta lautaselle ulottuvasta matkasta läpinäkyvästi, sillä sitä asiakkaat, kuluttajat ja muut sidosryhmämme toivovat. Uuden lähestymistavan taustalla on myös mittava konserninlaajuinen strategiauudistuksemme, jonka seurauksena olemme vahvistaneet ja yhtenäistäneet toimintatapojamme.

Kuvaamme tässä vuosikertomuksessa, miten uusi strategia on viety käytäntöön kaikissa HKScanin liiketoiminnoissa. Kerromme myös, miten merkittävä rooli ammattitaitoisilla asiantuntijoilla on maukkaiden ja korkealaatuisten tuotteidemme matkalla tiloilta kuluttajille.

Uusimme brändilupauksemme ja missiomme vuoden 2013 aikana. Uusi lupauksemme on *the Nordic meat experts*. Se merkitsee, että sitoudumme olemaan liha-alan vankka, pohjoismainen asiantuntija. Ammattitaito näkyy arvoketjumme jokaisessa vaiheessa ja tämän vuosikertomuksen kaikissa osioissa - oli kyseessä sitten yhteistyömme tuottajien ja toimittajien kanssa tai brändit ja palvelut, joihin asiakkaat ja kuluttajat luottavat.

Asiantuntemus matkan jokaisessa vaiheessa tekee meistä yhtenäisen HKScanin. Se on lupaus, jonka haluamme pitää joka päivä.

VASTUULLISIA MUUTOKSIA

HKScanin mennyttä vuotta viitoitti uusiutuminen: strategian ja toimintamallin jalkautus eteni suunnitellusti liiketoimintaympäristön haasteista huolimatta. Keskityimme rakentamaan pitkäjänteisesti kestäväää pohjaa toiminnallemme.

Konsernin rakennemuutos, tehostamistoimenpiteet sekä toimintamallin ja -tapojen yhtenäistäminen ovat olleet vahvasti läsnä koko HKScanin henkilökunnan arjessa. Ne ovat vastuullisia avaimia paremman tuloksen ja kannattavuuden saavuttamiseksi. On ollut ilo nähdä hkscanilaisten määrätietoinen sitoutuminen tärkeän muutosprosessin läpiviemiseksi konsernin arvojen - Trust, Team, Improve - hengessä.

Liiketoimintaympäristö ei tukenut tuloksenteokkykyämme. Konsernin tulos jäi vaatimattomalle tasolle, mutta rahavirta ja tase sen sijaan vahvistuivat merkittävästi. Viennin haasteet ja vientimyynnin alhainen hintataso vaikuttivat kuluneen vuoden tulokseen. Lisäksi kaikilla kotimarkkinoilla, erityisesti Suomessa, huokeampien perustuotteiden kulutus kasvoi suhteessa kalliimpiin, lihan arvo-osista valmistettuihin tuotteisiin. Kysyntä pysyi edellisvuotiseen verrattuna matalammalla tasolla sekä kuluttaja- että suurkuluttajaliiketoiminnoissa. Myös hintakilpailu oli tiukkaa.

Markkinoiden haasteista huolimatta vuoden loppuun kestäneen kehittämissuunnitelman tavoitteet toteutuivat täysimääräisesti. Ohjelmalla haettiin yli 20 miljoonan vuotuista tulosparannusta ja sitoutuneen pääoman merkittävää vähenemistä. Ohjelman puitteissa tehtiin uudelleenjärjestelyjä sekä Ruotsin että Suomen liiketoiminnoissa. Uusi kehittämissuunnitelma käynnistettiin kuluneen vuoden aikana. Sen tavoitteina ovat yli 20 miljoonan euron vuosittainen tulosparannus ja nettovelan määrän alentaminen yli 50 miljoonalla eurolla vuoden 2014 aikana.

Myös strategian ja toimintamallin jalkautus eteni hyvin. Aloitimme onnistuneesti ensimmäisiä hankkeita uudessa teknologian ja tuotannon kehittämisen toiminnossamme ja virtaviivaistimme tuotanto-, logistiikka- ja teknologiarakenteitamme. Lisäsimme konserninlaajuista yhteistyötä keskittämällä ostotoimintoja ja yhtenäistämällä eläinten hankinnan ja tuottajapalveluiden toimintaa kansainvälisesti. Lisäksi perustimme konser-

nimarkkinoinnin toiminnon edistämään konsernin brändin hallintaa ja kuluttajalähtöisen tuotetarjooman kehittämistä pitkäjänteisesti.

Vastuullinen lihan hankinta, tuotteiden korkea laatu ja liharaaka-aineen alkuperän tunteminen ovat konsernin toiminnan peruspilareita. HKScan käyttää ensisijaisesti kotimaista lihaa, jota hankitaan pitkäaikaisilta sopimus-tuottajilta ja Virossa konsernin omilta tiloilta. Lisäksi lihaa toimitetaan omilta teurastamoilta HKScanin muilta kotimarkkinoilta ja pieniä, täydentäviä määriä hankitaan konsernin ulkopuolelta. Olemme keskittäneet kolmansilta osapuolilta hankittavan lihan tuonnin, mikä on vahvistanut toimintaamme. Toimittajat ovat huolellisesti valikoituja, ja toimintaa arvioidaan systemaattisesti konsernin laatu- ja vastuullisuusjärjestelmän mukaisesti. Olemme ylpeitä siitä, että lihan toimitusketju on jäljitettävissä aina auditoiduille tiloille asti.

Olemme aloittaneet vuoden 2014 keskittymällä strategian mukaisiin toimenpiteisiin. Rakennamme brändiarvoa ja kysyntää sekä parannamme toiminnan tehokkuutta. Yhteinen tavoitteemme on parantaa konsernin kannattavuutta ja suorituskykyä.

Tässä julkaisussa näkyvä uudistettu HKScan-brändi henkii konsernin vankkaa liha-alan asiantuntijuutta, vastuullista pohjoismaista tapaa toimia ja ylpeyttä pohjoisista juuristamme. Tätä kaikkea haluamme HKScanin tuotteiden ja palvelujen edustavan asiakkaidemme ja kuluttajiemme arjessa, jokaisella kotimarkkinallamme ja vientimaissamme.

Lämmin kiitos hyvästä yhteistyöstä kuluneen vuoden aikana kaikille hkscanilaisille, kuluttajillemme, asiakkaillemme, yhteistyökumppaneillemme, tuottajillemme ja omistajillemme. Jatketaan hyvää ja sitoutunutta työtä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Turussa 12.3.2014

Hannu Kottonen,
toimitusjohtaja, HKScan Oyj

TÄHTÄIMESSÄ PAREMPI SUORITUSKYKY

HKScanin strategiaa täsmennettiin vuonna 2012. Käynnissä olevat strategiset toimenpiteet jatkuvat vuoden 2015 loppuun saakka. Keskeisimpänä tavoitteenamme on suorituskyvyn parantaminen.

HKScanin uudistetun strategian ja toimintamallin vieminen käytäntöön eteni hyvin vuoden 2013 aikana. Kaikki konsernin toiminnot ja liiketoiminnot on nyt resursoitu, ja strategiset ja henkilökohtaiset tavoitteet on asetettu. Työ näiden tavoitteiden saavuttamiseksi etenee suunnitellusti. Myös yhteiset konserninlaajuiset

toimintatavat ja prosessit on otettu käyttöön kaikilla alueilla, mikä on parantanut läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta. Olemme näin saavuttaneet tärkeän virstanpylvään.

Strategian toteutumista varten olemme määritelleet neljä painopistealuetta, joita kutsumme ”pakkovoitoiksi”.

STRATEGIA 2012-2015

Visio: Liha-alan vastuullinen esikuva

Missio: The Nordic meat experts

Strategia / Suorituskyvyn parantaminen
Parannamme suorituskykyämme entistä tehokkaammilla ja läpinäkyvillä konsernitasoisilla liiketoiminnoilla, osaamisella, johtamisella ja viestinnällä. Nostamme kannattavuutta kehittämällä brändejä ja tarjoomaa sekä luopumalla kannattamattomasta toiminnasta. Kaikki, mitä teemme, on vastuullista ja tuo lisäarvoa liiketoiminnalle, sidosryhmille ja kuluttajille. Keskitymme erityisesti kotimarkkinoihimme ja luomme kilpailuetua määrätietoista strategian toteutuksella.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

- Liikevoitto (EBIT): yli 4 prosenttia liikevaihdosta
- Oman pääoman tuotto (ROCE): yli 12 prosenttia
- Nettovelkaantumisaste: alle 100 prosenttia
- Osingonjako: vähintään 30 prosenttia nettotuloksesta

Arvot: Trust. Team. Improve.

”Pakkovoitot”

- Brändiarvon ja kysynnän kehittäminen
- Operatiivisen tehokkuuden parantaminen
- Tulevaisuuden liiketoiminnan dynamiikan aktiivinen johtaminen
- Pääomarakenteen ja konserniraportoinnin kehittäminen

TOIMINTAMALLI

Kuluneen vuoden aikana olemme edistyneet erinomaisesti pääomarakenteen ja konserniraportoinnin kehittämisessä. Konsernin kassavirta ja tase ovat nyt selvästi vahvempia. Yksi pitkän aikavälin taloudellisista tavoitteista saavutettiin, kun konsernin nettovelkaantumisaste putosi 87 prosenttiin eli selvästi alle tavoitellun sadan prosentin. Otimme myös konserniraportoinnissa käyttöön yhtenäisiä toimintamalleja, uusia ohjelmistoja ja raportointitapoja parantaaksemme taloudellisten katsausten ja ennusteiden laatua sekä tiedonkulkua.

Lisäksi paransimme merkittävästi kykyämme johtaa entistä aktiivisemmin liiketoimintaan vaikuttavia tekijöitä muun muassa ennakoimalla keskeisten kustannustekijöiden vaihtelua koko arvoketjussa. Koska olemme kyenneet saamaan merkittäviä tuloksia näiden pakkovoittojen suhteen, keskitymme nyt edistämään kahta muuta strategista tavoitettamme, jotka ovat brändiarvon ja kysynnän kehittäminen sekä konsernin operatiivisen tehokkuuden parantaminen. Tällä hetkellä käynnissä on useita hankkeita, jotka tähtäävät näiden tavoitteiden toteuttamiseen.

Yksi brändiarvoa ja kysyntää tukevista hankkeista on ollut konsernin brändi-identiteetin uudistus, jossa arvioimme uudelleen strategiset lähtökohtamme,

kuten visiomme, missiomme ja arvomme. HKScanin visio pysyy ennallaan: pyrimme edelleen säilyttämään avainasemamme liha-alan vastuullisena esikuvana.

Konsernin missio sovittiin yhteen HKScanin brändilupauksen kanssa: tavoitteenamme on olla johtava pohjoismainen liha-asiantuntija. Se merkitsee, että tarjoomaamme sisältyy lupaus maistuvasta ruuasta sekä pohjoismaisesta puhtaudesta, laadusta ja vastuusta. Lupaus koskettaa jokaista vaihetta lihan arvoketjussa ja jokaista henkilöä tässä prosessissa.

Otimme kuluneen vuoden aikana käyttöön myös uudistetut konserniarvot, jotka määriteltiin sisäisen kyselyn avulla. HKScanin arvot ovat Trust, Team ja Improve. Kaikille HKScanin työntekijöille luottamus merkitsee sitä, että olemme alan luotettavia asiantuntijoita. Toimitamme korkealaatuista ja maukasta ruokaa, jonka hankinta ja tuotanto on kestävä ja läpinäkyvä. Tiimi tarkoittaa, että työskentelemme yhtenäisesti sekä konsernin tasolla että paikallisesti ylittääksemme asiakkaiden ja kuluttajien odotukset. Avoin viestintä ja aktiivinen osallistuminen tuottavat parhaat tulokset. Lisäksi haluamme parantaa työtämme joka päivä ja olemme innokkaita oppimaan uutta. Tulevaisuuden menestyksen takaamme olemalla jatkuvasti askeleen edellä.

KOTI-MARKKINAMME

HKScanin markkina-alueet Suomi, Baltian maat, Ruotsi, Tanska ja Puola muodostavat konsernin kotimarkkinat.

Liiketoiminnan taloudellinen tulos kotimarkkinoilla oli vuonna 2013 vaihteleva. Puolassa ja Baltiassa liiketoimintojen kannattavuus oli hyvä. Ruotsin markkina-alue osoitti elpymisen merkkejä ja parantumista edelliseen vuoteen verrattuna, kun taas Suomessa tulos jäi selvästi jälkeen edellisvuodesta. Tanskassa vuosi 2013 oli toipumista tulipalosta. Markkina-asema saatiin palautettua ennalleen, mutta kannattavuus jäi heikoksi.

Konserni harjoittaa myös vientiä. Viennistä kerrotaan lisää kotimarkkina-alueiden jälkeen.

Seuraavissa katsauksissa esitellään lyhyesti eri markkina-alueiden liiketoimintaympäristöt sekä vuoden 2013 kohokohtia ja saavutuksia.

Suomi

Markkina-alue Suomen tuotekategoriat ovat valkoinen liha, punainen liha, lihavalmisteet, leikkeleet ja valmisruuat. Tärkeimmät tuotemerkit ovat HK ja Kariniemen.

Vuonna 2013 Suomessa toteutettiin laaja kehittämisohjelma järjestämällä uudelleen tuotantorakennetta Säkylän, Vantaan ja Mikkelin tuotantolaitosten välillä.

Syksyllä Suomen organisaation rooleja ja vastuita päivitettiin ja yhtenäistettiin kuluttaja- ja asiakaslähtöisen toimintatavan vahvistamiseksi. Muutosten päätavoitteita ovat muun muassa kustannustehokkuuden lisääminen toimintoja ja konserninlaajuista yhteistyötä yksinkertaistaen ja virtaviivaistaen sekä toimitusvarmuuden ja lihataseen parantaminen. Vaikka kova kilpailu Suomessa pienensi markkinaosuutta, HKScanin markkina-asema säilyi vahvana. Alkutuotannon tuottajayhteistyömalli otettiin käyttöön.

Vuoden aikana Suomen markkinoille tuotuja uutuuksia olivat muun muassa HK Rypsiporsas®-tuotteet, kesän grillikauden tuoreet Kariniemen siipikarjatuotesarjat sekä luomuvaihtoehtot lihavalmisteiden kategoriaan.

Vuoden 2013 kohokohtiin Suomessa kuuluivat markkinointi- ja viestintätoimenpiteet, jotka liittyivät HKScanin ja sen pääomistajan LSO Osuuskunnan 100-vuotisjuhluvuoteen. Suomalainen tuoteklassikko, HK Sininen Lenkki®, vietti myös 50-vuotisjuhluvuottaan.

(milj. euroa)	2013	2012
Liikevaihto	804,1	813,8
Liikevoitto	2,8	18,4
- Liikevoitto-%	0,4	2,3
Liikevoitto ilman kertaluont. eriä	6,4	18,4
- Liikevoitto-%	0,8	2,3
Henkilöstö vuoden lopussa	2 572	2 592

Baltia

Baltian markkina-alue kattaa Viron, Latvian ja Liettuan, ja sen tuotekategoriat ovat valkoinen liha, punainen liha, lihavalmisteet, leikkeleet ja valmisruuat. Tuotemerkkejä ovat Rakvere, Tallegg, Rīgas Miesnieks, Jelgava ja Klaipedos Maistas.

Erona muihin kotimarkkinoihinsa konserni omistaa Baltiassa koko sika- ja siipikarjaketjun rehusta ja alkutuotannosta aina tuotteiden valmistukseen asti. Vertikaalinen integraatio ja sen myötä aukoton liharaaka-aineen jäljitettävyyden takaavat hyvän tuotelaadun ja tilaus-toimitusketjun täydellisen hallinnan.

Vuoden 2013 aikana Baltiassa keskityttiin toimintojen virtaviivaistamiseen, esimerkiksi keskittämällä kysynnän ja tuotannon suunnittelua sekä yhdistämällä Liettuan logistiikkatoiminnot Latvian logistiikkatoimintoihin. Myös energiatehokkuuden parantamiseen kiinnitettiin huomiota. Merkittävä investointiprojekti saatiin päätökseen vuoden loppupuolella, kun Tabasalun uudistettu tuotantolaitos otettiin käyttöön. Baltian alueen siipikarjateurastukset ja -tuotanto integroidaan Tabasalun yksikköön.

Vaikka kilpailu oli kovaa, HKScanin markkina-asema säilyi vahvana. Virossa Tallegg-tuotemerkillä on erittäin vahva markkina-asema siipikarjatuotteissa. Rakvere-tuotemerkki on selkeä markkinajohtaja tuoreessa sian- ja naudanlihassa sekä lihavalmisteissa. Yleisten kulutustrendien mukaisesti siipikarjan kulutus kasvaa myös Baltian maissa, kun taas sianlihan kulutus säilyi vakaana tai laski hieman vuoden aikana.

Vuonna 2013 markkinoille tuotiin useita uusia tuotteita. Merkittävimpiä niistä olivat Kievin kanakotletin lanseeraus kesällä samanaikaisesti kaikilla kolmella Baltian markkinalla sekä Tallegg-brändituotteiden tuominen Latvian markkinoille keväällä.

(milj. euroa)	2013	2012
Liikevaihto	175,1	176,7
Liikevoitto	8,4	8,9
- Liikevoitto-%	4,8	5,1
Henkilöstö vuoden lopussa	1 732	1 700

Ruotsi

Markkina-alue Ruotsin tuotekategoriat ovat valkoinen liha, punainen liha, lihavalmisteet, leikkeleet ja valmisruuat. Päätuotemerkit ovat Scan ja Pärsons®.

HKScan Sweden on markkinajohtaja lihassa, vaikka se menettikin tilapäisesti markkinaosuuttaan hieman vuonna 2013. Kaupan omat tuotemerkit jatkoivat kasvuaan erityisesti lihavalmisteissa ja leikkeleissä. Sian- ja naudanlihan kulutus on kasvanut viime vuosina, mutta kasvu taantui vuonna 2013. Broilerin kulutus jatkoi kasvuaan.

Ruotsalaisen lihan korkea hinta ja vahva Ruotsin kruunu lisäsivät sian- ja naudanlihan tuontia Ruotsiin. Eurooppalaiselle kuluttajalle ja vähittäiskaupalle ruuan turvallisuuteen liittyvät asiat ja lihan arvokeijun läpinäkyvyys ovat tärkeitä, mikä tuli esille erityisesti hevosenlihaskandaalin aikana.

Vuoden 2013 valopilkkuihin kuului konsernin kehittämisohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti. Ohjelman tavoitteena on parantaa tuotannon tehokkuutta ja pienentää kustannuksia. Uusi sopimusmalli sianlihan alkutuotannossa otettiin käyttöön. Svensk Rapsgris® -tuotteiden ja Pärsons®-leikkeleiden myynti kehittyi hyvin. Paikallisessa, kuluttajille suunnatussa bränditutumuksessa Scan-tuotemerkki arvioitiin tulevaisuuden tuotemerkiksi, jolla on suurin kasvupotentiaali Ruotsin markkinoilla. Ruotsin tuoteklassikoista Bullens-makkara vietti 60-vuotisjuhluvuottaan.

Merkittävä lanseeraus oli HKScanin tanskalaisten tuorebroileri-tuotteiden tuominen Ruotsin markkinoille Pärsons®-tuotemerkillä. Tuorebroilerituotteiden lisäksi vuoden aikana lanseerattiin uusia Svensk Rapsgris® -tuotteita sekä uusia mausteisia makkaroita grillikauteen.

(milj. euroa)	2013	2012
Liikevaihto	965,3	1 025,7
Liikevoitto	8,1	-5,9
- Liikevoitto-%	0,8	-0,6
Liikevoitto ilman kertaluont. eriä	10,4	1,5
- Liikevoitto-%	1,1	0,1
Henkilöstö vuoden lopussa	2 248	2 339

Kotimarkkinoidensa lisäksi HKScan vie tuotteitaan lähes 50 maahan. Keskeiset vientimarkkinat ovat Euroopassa, Lähi-Idässä ja Aasian-Tyynenmeren alueella.

Tanska

Markkina-alue Tanska toimii lähinnä valkoisen lihan tuotekategoriassa. Tuotemerkit ovat Rose ja Pärsons®.

Tanskassa keskityttiin palauttamaan markkina-asema takaisin kesäkuun 2012 tasolle, joka yhtiöllä oli ennen Vinderupin tulipaloa. Vuonna 2013 tuotanto käynnistyi täydellä kapasiteetilla uudelleenrakennetussa Vinderupin tuotantolaitoksessa.

Vuonna 2013 Tanskassa edettiin merkittävästi tuorebroileri-tuotteissa. Markkina-alueesta tuli vuoden aikana myös luomubroilerin päätuottaja. Luomubroilerin kysynnän kasvu on yksi merkittävimmistä kuluttajatreendeistä Tanskassa.

Tuorebroilerituotteiden lanseeraus Ruotsin markkinoille oli yksi tärkeimmistä saavutuksista. Tässä konsernihankkeessa yhdistettiin onnistuneesti Tanskan siipikarjaosaamista ja HKScanin Ruotsin myyntiosaamista.

Tanskan markkinoille tuotiin useita uusia tuotteita, joista tärkeimpiä olivat tuoreet siipikarjatuotteet. Uusien tuotteiden ohella erityistä huomiota kiinnitettiin pakkausten kestävään kehitykseen. Tämän ansiosta tuoreelle siipikarjanlihalle saatiin uusia ja kätevämpiä pakkausmuotoja.

(milj. euroa)	2013	2012
Liikevaihto	226,1	211,7
Liikevoitto	4,9	15,4
- Liikevoitto-%	2,2	7,3
Liikevoitto ilman kertaluont. eriä	-1,5	1,5
- Liikevoitto-%	-0,7	0,7
Henkilöstö vuoden lopussa	838	893

Puola

Puolassa HKScan on toiminut yhteisyritys Sokolówin kautta. HKScanin osuus yhtiöstä on 50 prosenttia. Tuotteet myydään Sokolów-tuotemerkillä.

Puolan markkina-alueella toimintoihin kuuluvat sikojen ja nautojen teurastus ja leikkuu sekä tuotteiden valmistus. Tuotevalikoimassa on korkealaatuisia, innovatiivisia ja lisäarvoa tuottavia tuotteita.

Puolan epäsuotuisan taloudellisen tilanteen vuoksi vuosi oli haastava lihateollisuudelle ja vähittäiskaupalle. Sokolów-tuotemerkin korkean tunnettuuden ansiosta vaikutukset liiketoimintaan olivat kuitenkin vähäiset. Vuonna 2013 brändi saavutti kymmenennen sijan Puolan arvostetuimpien tuotemerkkien kansallisessa listauksessa.

Yhtiöllä on seitsemän uudenaikaista tuotantolaitosta. Markkinoille tuotiin useita uusia tuotteita, kuten lihaa "Erityisiin hetkiin", salamilastuja, kuivattuja makkaroita sekä uusi valmisruokasarja, jonka valmistuksessa käytetään "Mylar Cook" -teknologiaa. Poznańin kansainvälisillä messuilla neljä Sokolówin tuotetta palkittiin kultamitaleilla niiden nykyaikaisuudesta, innovatiivisuudesta ja korkeasta teknologiasta.

(milj. euroa)	2013	2012
Liikevaihto*)	375,1	343,7
Liikevoitto*)	18,8	15,8
- Liikevoitto-%	5,0	4,6
Henkilöstö vuoden lopussa**)	6 813	6 491

*) HKScanin 50 prosentin osuus Sokolówista.

***) Tarkoittaa Sokolówin koko henkilöstömäärää.

Muut markkinat

Kotimarkkinoiden lisäksi konserni toimii myös muualla Euroopassa. Konsernilla on myyntikonttorit Ison-Britanniassa ja Saksassa sekä edustusto Venäjällä Pietarissa.

Konsernin vienti suuntautuu lähes 50 maahan. Merkittävimmät vientituotteet ovat pakastettu siipikarjanliha sekä tuore ja pakastettu sianliha. Osa vientituotteista on sellaisia, joita ei tyypillisesti käytetä kotimarkkinoilla. Vuonna 2013 suurimpia vientimaita olivat Venäjä, Saksa, Iso-Britannia, Japani, Lähi-itä, Uusi-Seelanti ja Hong Kong.

Helmikuun 2014 lopussa HKScan ilmoitti allekirjoittaneensa sopimuksen, jolla se myy kaikki omistamansa osakkeet (50 %) Saturn Nordic Holding AB:ssa yhtiön toiselle omistajalle Danish Crown A/S:lle.

Saturn Nordic Holding AB omistaa 100 prosenttia Sokolów S. A.:n osakkeista. Sopimuksen myötä HKScanin epäsuora omistus sen puolalaisessa yhteisyrityksessä Sokolówissa päättyy. Kauppa edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksyntää. HKScanille jää Puolan Świnoujściessa sijaitseva kokonaan omistettu tytäryhtiö HKScan Poland Sp.z o.o.

TURVALLISTA MATKAA

HKScanilla on ainutlaatuinen asiantuntemus lihan koko arvoketjusta. Kaikki ketjun vaiheet - vähittäiskaupan kanssa tehtävästä yhteistyöstä eläin- ja rehuntuotantoon - ovat osa konsernin päivittäistä liiketoimintaa.

Me HKScanissa lähdemme siitä, että tuotteistamme nauttivilla asiakkaila on oikeus tietää, mitä ruokaketjun eri vaiheissa tapahtuu. Meidän vastuullamme on myös varmistaa, että matka läpi koko arvoketjun on turvallinen. Siksi olemme päättäneet tarjota arvoketjustamme aiempaa kattavamman kuvauksen. Kuluttajista ja asiakkaista alkava matka käsittelee ensimmäiseksi trendejä, jotka vaikuttavat liiketoimintaamme.

Seuraavana vuorossa on tilaus-toimitusketju, joka yhdistää kaikki arvoketjumme vaiheet. Toimiva yhteistyö eri liiketoimintojen välillä, harmonisoidut prosessit ja jaettu ymmärrys kysynnästä ja tarjonnasta ovat ratkaisevia asioita toimintamme menestykselle ja tehokkuudelle.

Matkan seuraava vaihe on teollinen tuotanto. Siitä jatkamme alkutuotannosta kertovaan lukuun, jossa

korostamme, miten kustannustehokkaan, turvallisen ja vastuullisen lihan- ja ruuantuotannon tulevaisuus varmistetaan lihantuottajien ja HKScanin välisellä hyvällä yhteistyöllä.

Alkutuotannon jälkeen pysähdymme käsittelemään rehuliiketoimintaa, jonka tehtävänä on tuottaa kustannustehokkaita, läpinäkyviä ja innovatiivisia rehuratkaisuja sopimustuottajillemme.

Matkan päätteeksi kuvaamme, miten kaksi toimintoamme, Innovaatiot ja teknologia sekä Markkinointi, tekevät yhteistyötä ymmärtääkseen paremmin kuluttajien ja asiakkaiden nykyisiä ja tulevia tarpeita. Matkan varrella tutustumme case-tarinoiden avulla myös toimiimme ja saavutuksiimme vuonna 2013. Tervetuloa mukaan!

CASE: Lisää läpinäkyvyyttä arvoketjuun

Suomessa järjestettyjen tilavierailujen tarkoituksena oli esitellä HKScanin vastuullista lihantuotantoa sekä tutustua lihan arvoketjun alkupäähän ja tilojen arkeen. Vierailuihin osallistui muun muassa kuluttajia ja median edustajia. Tilavierailut järjestettiin syksyllä 2013.

Nautatilalla Saukkolassa pääkaupunkiseudun tuntumassa kasvatetaan herefordkarjaa, joka on yksi maailman suosituimpia liharotuja. Se viihtyy erinomaisesti luonnonlaitumilla ja ulkoilee myös talvella. Tilalla on kasvatettu herefordkarjaa vuodesta 1990. Viljeltyä peltoa vuokraamme noin sata hehtaaria. Siitä saadaan eläimille ohraa, kauraa ja rehuainetta.

Tilan mailla laidunnaa 60 emolehmää. Kesällä karja syö läheisen luonnonsojellun järven rantaniityllä estäen näin niittyä kasvavasta umpeen. Karja ulkoilee myös talvella. Tilalla syntyneet sonnivasikat toimitetaan naapuritalolle jatkokasvatukseen noin kuuden kuukauden ikäisinä.

Toinen tilavierailuista tehtiin varsinaissuomalaiselle broilerikasvatukseen erikoistuneelle tilalle Kiikalassa. Broilerikasvatus aloitettiin tilalla vuonna 1976. Vuotuinen tuotettu lihamäärä on noin 850 000 kiloa. Tilalla viljellään myös viljaa, harjoitetaan metsätaloutta ja soranmyyntiä. Broilerikasvatamoiden lämmittämiseen tarvittava lämpö saadaan biolämpökeskuksesta, jossa poltetaan pääasiassa omasta metsästä saatua haketta.

Virossa lihan alkutuotantoa esitellään kuluttajille Eesti Siga -internetsivuston avulla. Sivustolla, joka avattiin elokuussa, voi tehdä "virtuaalisen tilavierailun" ja tutustua sianlihan tuotantoon Rakveren farmilla Viiratsissa. Videoiden ja graafien avulla käydään läpi kasvatuksen kaikki vaiheet 1,5 kilon painoisesta pikkuporsasta alkaen.

Palkittu sivusto antaa kävijälle kattavan kuvan kasvatuksen eri vaiheista ja tekijöistä, jotka pitää ottaa huomioon niin ruokinnassa kuin muissakin olosuhteissa. Samalla kerrotaan Rakveren porsaiden roduista ja niiden ominaisuuksista. Eesti Siga -sivusto palvelee kaikkia sianlihan alkutuotannosta kiinnostuneita. Siitä on myös englanninkielinen versio.

CASE: Entistäkin parempaa jäljitettävyyttä tuonnissa

HKScan hankkii ylivoimaisesti suurimman osan tarvitsemastaan liharaaka-aineesta pitkäaikaisilta sopimustuottajiltaan Suomesta, Ruotsista ja Tanskasta sekä konsernin omilta tiloilta Virossa. Liharaaka-aine voidaan jäljittää tiloille asti, ja tuottajat ovat konsernille tuttuja.

Konsernin kotimarkkina-alueilla käytetään pääsääntöisesti omalla alueella tuotettua lihaa. Lisäksi lihaa toimitetaan kotimarkkinoiden välillä konsernin eri teurastamoista. Silloin, kun jotain lihalajia ei ole saatavissa tai siitä on niukkuutta kotimarkkinoilla, tarvitaan myös tuontia konsernin ulkopuolelta. Vastuullinen lihan hankinta, tuotteiden korkea laatu ja liharaaka-aineen alkuperän tunteminen ovat HKScanin toiminnan peruspilareita. Samat periaatteet pätevät tuontiin. Toimittajat valikoidaan huolellisesti, ja niiden toimintaa arvioidaan systemaattisesti osana HKScanin laatu- ja vastuullisuusjärjestelmää.

HKScan vahvisti omaa lihantuontiaan vuoden 2014 alussa, kun se yhdisti omistamansa perinteikkään ruotsalaisen Annerstedt Flodin AB:n tuontiliiketoiminnan ja konsernin muun tuontilihan oston. Yhdistäminen merkitsee konsernin resurssien tehokkaampaa käyttöä ja entistäkin parempaa jäljitettävyyttä.

Vuodesta 1919 alkaen toiminut Annerstedt Flodin on Ruotsin johtava, korkealaatuisen ja vastuullisesti tuotetun lihan tuontiin erikoistunut yhtiö. Se hankkii lihaa auditoiduilta tuottajilta Etelä-Amerikasta, Uudesta-Seelannista ja Australiasta. Tuotemerkki "Chosen by Farmers" on tunnettu vastuullisuudesta, korkeasta laadusta ja 100-prosenttisestä jäljitettävyydestä tuotantotiloille asti.

Annerstedt Flodin vahvistaa osaltaan konsernin tuotetarjoumaa ja palveluja. Korkea laatu, hyvä saatavuus ja raaka-aineen aukoton jäljitettävyyden lisäksi tuontilihassa ovat merkittäviä ostokriteerejä niin kuluttajille ja vähittäiskaupalle kuin myös ammattikeittiöille ja ruokateollisuudelle.

KAIKKI ALKAA LAUTASELTA

Kuluttajat ja asiakkaat ohjaavat HKScanin päivittäistä työtä.

Seuraamalla tarkasti kuluttajien tarpeita ja odotuksia HKScan pystyy vastaamaan niihin tehokkaasti kehittämällä tuotteitaan ja toimintaansa.

HKScan pyrkii jatkuvaan vuoropuheluun kuluttajien kanssa ja haluaa tarjota kysyntää vastaavia tuotteita. Konsernin tavoitteena on olla asiakkaidensa luotetuin kumppani tarjoamalla tuotteita, jotka täyttävät tai ylittävät odotukset laadun, hinnan, määrän ja toimituksien suhteen. HKScan tekee yhteistyötä vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientiasiakkaidensa kanssa ja vaihtaa heidän kanssaan päivittäisiin kuluttajakohtaan misiin pohjautuvaa arvokasta tietoa ja osaamista.

Sen lisäksi että HKScan saa tietoa asiakkailtaan, konserni seuraa kuluttajakäyttäytymistä kaikilla kotimarkkinoillaan oman myyntidatan ja maakohtaisten myyntitilastojen ja kuluttajatutkimusten avulla. Konsernimarkkinointi on tunnistanut useita olennaisia trendejä, jotka vaikuttavat jo nyt tuotekehitykseen ja HKScanin muuhun toimintaan.

Kasvava kiinnostus terveyttä ja hyvinvointia kohtaan näkyy kuluttajien tiedonjonona. Kuluttajat odottavat, että rasvan laatu ja määrä, kalorimäärä ja myös mahdolliset muut ainesosat kuin liha on merkitty pakkauksiin selvästi ja ne löytyvät helposti. Tämän vuoksi HKScan suunnittelee pakkausmerkintänsä niin, että ne antavat yksityiskohtaista tietoa tuotteesta ja brändistä sekä muista kuluttajien toivomista ja odottamista asioista.

Kiireessä kuluttajat suosivat helppoutta. Aikaa ja vaivaa säästävät marinoidut tai esikypsennetyt elintarvikkeet ovat suosittuja, kuten myös tuotteet, jotka on pakattu uudelleensuljettaviin rasioihin tai valmisteltu niin, että tuotteen voi laittaa suoraan uuniin. Lisäksi kuluttajat haluavat helppoutta ruuan ostamiseen. Arkiostoksista halutaan selvittää mahdollisimman vähällä vaivalla, minkä vuoksi pienemmät ja sijainniltaan sopivat kaupat ovat suosittuja.

Kasvavan yhteisöllisyyden myötä mielipiteet leviävät nopeammin kuin koskaan. Pienilläkin ongelmilla voi olla merkittäviä seurauksia, mikä korostaa entisestään tasalaatuisuuden merkitystä. HKScanin laatu- ja tuoteturvallisuusjärjestelmät tunnistavat mahdolliset ongelmat jo ennen kuin tuotteet lähtevät varastosta. Trendin toinen puoli on, että ihmiset kokoontuvat yhteen yhä useammin nauttimaan ruuasta ja vaihtamaan reseptejä. Kuluttajat matkustavat entistä enemmän ja keräävät uusia makuja ja ideoita, minkä seurauksena globalisaatio näkyy myös ruokalistoissa. Tämä innoittaa HKScania lisäämään tuotevalikoimaansa mielenkiintoisia uutuusia.

Lisääntyvän yhteisöllisyyden rinnalla yhteiskunta pirstaloituu yhä enemmän. Ihmiset ilmaisevat yksilöllisyytään ja maailmankatsomustaan monin eri tavoin, myös ruokavalinnoillaan. Yksi tapa, jolla kuluttajat erottautuvat, on niche-tuotteiden kuten premium-luokan, luomu- tai halal-tuotteiden ostaminen. Yhtenä Euroopan johtavista liha-alan yrityksistä HKScan pyrkii vastaamaan tehokkaasti myös näihin kasvaviin erikoistarpeisiin. Konsernin tuotevalikoimissa on tällä hetkellä luomubroileria Tanskassa sekä luomulihaa ja -valmisteita Suomessa, Ruotsissa ja Virossa.

Vastuullisuuden merkitys kasvaa. Suuryritysten, joiden toiminta vaikuttaa ihmisiin, yhteiskuntaan, ympäristöön ja talouteen, on hyväksyttävä ja kannettava vastuunsa. HKScanille tämä tarkoittaa vastuullisuutta koko arvoketjusta, genetiikasta ja rehuksesta alkaen koko matkan pelloilta pöytään asti. Konserni pyrkii vastaamaan keskeisen kehityksen mukaisia tuotteita toivovan kuluttajasegmentin odotuksiin esimerkiksi arvioimalla tapoja kehittää luomutuotantoaan tulevaisuudessa.

Läpinäkyvyys ja jäljitettävyyden ovat kriittisen tärkeitä kuluttajille, jotka haluavat tietää ruokansa alkuperän. Kuluttajat arvostavat kotimaista lihaa, ja yhä useammat etsivät tietoa raaka-aineiden alkuperästä. Kuluttajat odottavat kuitenkin ensisijaisesti ruuan olevan sekä herkullista että turvallista. Yksi HKScanin kilpailueduista on sen perusteellinen tuotetietämys, -valvonta ja -seuranta koko arvoketjun läpi.

CASE: Yhteistyötä vähittäiskaupan kanssa

HKScan Sweden ja Scan-brändi ovat viimeisen kolmen vuoden ajan tehneet tiivistä yhteistyötä ruotsalaisen ICA-vähittäiskauppa-alan ja neljän muun elintarviketoimittajan kanssa "ICA med vänner" ("ICA ja ystävä") -nimisen konseptin puitteissa.

ICA med vänner tarkoittaa kumppanuutta, jossa osapuolet luovat houkuttelevista tuotevalikoimista vahvoja konsepteja asiakkaille vuoden neljää pääsesonkia - pääsiäistä, grillikautta, sadonkorjuukautta ja joulua - varten. Konseptin tavoitteena on nostaa tuotekategorioiden arvoa, lisätä myyntiä, auttaa kuluttajia saamaan hyviä ideoita aterioiden suunnitteluun, nostaa esiin sesonkeja ja luoda trendejä. Kumppanuuden myötä kaikki osapuolet tuovat mukanaan ideoita, uutuustuotteita, markkinanäkemyksiä, reseptejä ja tuotevalikoimiin tai -kategorioihin liittyvää muuta erityisosaamista.

Tiiviiseen yhteistyöhön asiakkaan kanssa osallistuu myyntityötä tekevien avainasiakaspäällikköiden lisäksi lukuisissa muissa tehtävissä työskenteleviä hkscanilaisia, kuten kenttämyyjiä, markkinoinnin-, viestinnän- ja logistiikan asiantuntijoita. HKScan ja erityisesti Scan-brändi ovat näkyvästi esillä yli tuhannessa ICA-myymälässä ympäri Ruotsia.

"ICA med vänner" voitti vuonna 2013 Ruotsin toimialajärjestön palkinnon vuoden parhaana kampanjana. ICA on Ruotsin suurin vähittäiskauppa-alan yritys.

CASE: HK-brändin uudistunut verkkopalvelu

HK-brändin uudistunut verkkopalvelu HooKoo.fi avattiin Suomessa kesän 2013 loppupuolella. Palvelu tuo lihaosaa-

misen kuluttajien saataville aivan uudella tavalla, sillä se tarjoaa runsaan tietopakettien lihan tuotannosta ja käsittelystä aina resepteihin asti. Verkkopalvelussa asiat esitetään havainnollisesti ja käyttäjäystävällisesti. Uudistuneen verkkopalvelun kautta osaa-

mista tarjotaan kuluttajien käyttöön myös mobiililaitteissa. Sivustolla kuluttaja pääsee tutustumaan HKScan-konsernin sian- ja naudanlihan tuotantoon Suomessa tuottajien, yhteistyökumppaneiden ja yhtiön työntekijöiden itsensä kertomina.

Verkkopalvelun keskeinen osa on Lihakoulu, jossa annetaan ohjeet naudan- ja porsaanlihan oikeaoppiseen käsittelyyn. Selkeillä kuvilla esitellään ruhon eri osat, ja haluttua osaa klikkaamalla käyttäjä saa yksityiskohtaiset ohjeet lihan esivalmistuksesta sen viimeistelyyn.

Kuvasarjojen avulla käyttäjä voi seurata ohjeita oman ruuanlaittonsa tahdissa. Osaa vinkeistä on lisäksi havainnollistettu lihankäsittelyvideoilla, joissa ammattilaiskokki esittelee vastaavan työvaiheen.

HK-kokilla on Lihakoulussa oma bloginsa, jossa esitellään ajankohtaisia lihan valmistusvinkkejä ja opastetaan lihan monipuoliseen käsittelyyn.

Lisäksi verkkopalvelu HooKoo.fi antaa kuluttajille mahdollisuuden tutustua kaikkiin HK-tuotteisiin. Tuoteluettelo alkaa jauhelihoista ja lihoista, jatkuu leivänpäällisiin ja makkaroihin, ja lista päättyy valmisruokiin. Jokaisesta tuotteesta on kuva ja tarkat tiedot valmistusaineista ja ravintosisällöstä. Tämä auttaa kuluttajaa valitsemaan ne HK-tuotteet, jotka sopivat hänelle parhaiten.

Verkkopalvelussa on myös HK Kanava, jossa tarjotaan runsaasti vinkkejä ja mielenkiintoisia näkökulmia lihaan sekä liharuokien valmistamiseen.

RUOKAILU KODIN ULKOPUOLELLA YLEISTYY

HKScanin Away from Home -liiketoiminnan asiakkaita ovat yksityisen ja julkisen sektorin ravintolat, hotellit, kahvilat ja catering-yhtiöt sekä tukkuliikkeet erityisesti Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Baltiassa.

HKScanin Away from Home (AfH) -liiketoiminta muodostettiin vuonna 2012 yhdistämällä Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Baltian food service -liiketoiminnat. Vuosi 2013 oli liiketoiminnan ensimmäinen kokonainen vuosi.

AfH-liiketoiminnan asiakkaita ovat muun muassa yksityisen ja julkisen sektorin ravintolat, hotellit, pikaruoka- ja catering-yhtiöt, henkilöstöravintolat sekä tukut. Oman tuotantonsa ansiosta HKScan tarjoaa asiakkailleen markkinoiden monipuolisimman tuotevalikoiman punaisessa lihassa, siipikarjanlihassa, lihavalmisteissa sekä valmisruoissa ja konsepteissa.

Suurin osa tuotevalikoimasta pohjautuu kotimaiseen lihaan, mutta HKScan pystyy tarjoamaan tiukimpien laatu- ja jäljitettävyydsstandardien mukaisesti valmistettuja tuotteita myös muilta kotimarkkinoilta. Lisäksi tarjoomassa on HKScanin auditoilta johtavilta kansainvälisiltä teurastamoilta hankittua korkealaatuista tuontilihaa.

Asiakasrakenne ja liiketoiminta vaihtelevat kaikilla kotimarkkinoilla, mutta trendit ovat samat. Ulkona syöminen on kasvussa useista eri syistä, kuten pienten kotitalouksien määrän lisääntymisen vuoksi.

Kansainvälisen AfH-tiimin avulla paikallisia ja kansainvälisiä asiakkaita voidaan palvella entistä paremmin. Kaikkia tuotteita, innovaatioita ja eri markkinoilta saatuja oppeja voidaan hyödyntää maarajojen yli asiakkaiden ja loppukäyttäjien hyväksi.

Away from Home -liiketoiminnan lisäksi myös HKScanin vientiliiketoiminnan segmentti raportoi konsernin AfH-johdolle.

Kotimarkkinoillaan toimimisen lisäksi HKScan vie sian- ja naudanlihaa, siipikarjanlihaa ja lihavalmisteita lähes 50 maahan. Tärkeimmät vientituotteet ovat pakastettu siipikarjanliha sekä tuore ja pakastettu sianliha. Konserni vie esimerkiksi porsaan fileitä Japaniin ja kananjaljoja Hongkongiin. Osa vientituotteista, kuten kananjalat, ei kuulu HKScanin kotimarkkinoiden ruokakulttuureihin.

CASE: Kansainvälinen tuotetarjooma ammattikeittiöille

Ensimmäinen ammattilaisille suunnattu rajat ylittävä tuotetarjooma alkoi muovautua syksyllä 2012 pian HKScanin AfH-liiketoiminnan muodostamisen jälkeen.

Markkinoinnin sekä tutkimuksen ja kehityksen tiimit kaikilta HKScanin kotimarkkina-alueilta kokoontuivat yhteen, ja tarve yhteisestä, konsernin laajuisesta tuotetarjoomasta kansainvälisille food service -asiakkaille tunnistettiin. Kaikilla markkina-alueilla ryhdyttiin kokoamaan tietoja asiakkaiden odotuksista ja ideoista. Saadut tulokset yhdistettiin AfH-tiimin omaan ruokaosaamiseen sekä -innovaatioihin ja höystettiin intohimolla ruokaan.

HKScanin ammattikeittiöille suunnatussa tarjoomassa on räätälöityjä tuotteita ja palveluja esimerkiksi kahviloille, ruokaloille, ravintoloille ja julkiselle sektorille. Monipuolinen tuotevalikoima ulottuu raaka-aineista esikypsennettyihin tuotteisiin, ja se sisältää parhaan asiakas- ja markkinatuntemuksen kaikilta markkina-alueilta - sekä pohjoismaiset maut.

Raaka-aineet tulevat pääasiassa konsernin omilta kotimarkkinoilta, missä liha hankitaan HKScanin pitkäaikaisilta sopimus-tuottajilta tai konsernin omilta tiloilta. Konsernin laatu- ja vastuullisuusvaatimuksia noudatetaan erinomaisen tuotelaadun, ruokaturvallisuuden, jäljitettävyyden ja eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Kansainvälisen tarjooman kehittämistä jatketaan palvelemaan food service -asiakkaiden tulevia tarpeita entistäkin paremmin.

ENTISTÄ SUJUVAMPI TILAUS- TOIMITUSKETJU

HKScan parantaa konserninlaajuisia prosessejaan johtaakseen tilaus-toimitusketjuun sekä lihatasetaan mahdollisimman tehokkaasti.

Konsernin tilaus-toimitusketjun hallinnan (Supply Chain Management) tehtäviin kuuluvat kysynnän ja tarjonnan suunnittelu sekä niiden tasapainottaminen, lihataseen hallinta sekä logistiikan johtaminen ja jatkuva kehittäminen. Se vastaa lisäksi konserninlaajuisen tilaus-toimitusketjun ja lihataseen suunnitteluprosesseista, niihin liittyvistä tukityökaluista sekä logistiikasta.

Tilaus-toimitusketjun hallinta yhdistää toisiinsa HKScanin arvoketjun kaikki osat. Tekemisen saumaton yhteensovittaminen edellyttää yhteistyötä eri toimintojen välillä, harmonisoituja prosesseja sekä yhteistä ymmärrystä kysynnän ja tarjonnan malleista. HKScan etsii aktiivisesti uusia ratkaisuja logistiikkaprosesseihin toiminnan järjeistämisen ja standardien avulla. Logistiikkaan sisältyvät eläinten, raaka-aineiden ja valmiiden tuotteiden kuljetukset sekä niihin liittyvät palvelut.

Aikaisemmin tilaus-toimitusketjun hallintaa toteutettiin konsernissa maakohtaisesti. Nyt eri kotimarkkinoiden tiimit tekevät yhteistyötä, jakavat tietoa ja työskentelevät yhdessä säännöllisissä kokouksissa. Yhteistyö nostaa tilaus-toimitusketjun ja lihataseen ennustamisen, suunnittelun ja hallinnan konsernitasoisiksi toiminnaksi ja tukee uusien mahdollisuuksien ja säästöpotentiaalin hyödyntämistä.

Kysyntälähtöinen lähestymistapa

Kysyntä suunnittelun avainlähtökohtana on merkittävä muutos tilaus-toimitusketjun filosofiassa. Kysyntä ohjaa tuoteportfoliota, eläinten ja materiaalien hankintaa, tuotantoa ja varastoja. Päätehtävä on varmistaa tiedon ja materiaalien sujuva siirtyminen tilaus-toimitusketjun osasta toiseen ja taata siten hyvä asiakaspalvelun taso.

Hankinnat muutoksessa

Hankinta on merkittävä tekijä, joka vaikuttaa konsernin toimintojen tehokkuuteen läpi koko arvoketjun. Elintarviketuotanto vaatii suuria määriä lihaa ja muita raaka-aineita, energiaa, vettä, pakkausmateriaaleja sekä erilaisia palveluja, kuten kuljetuksia. Ostettujen tavaroiden ja palvelujen kokonaismäärä ja -arvo vaikuttavat merkittävästi kokonaistehokkuuteen.

Vuonna 2013 HKScanissa käynnistettiin muutosohjelma hankintojen yksinkertaistamiseksi ja virtaviivaistamiseksi. Ohjelman puitteissa arvioidaan kaikki konsernin ostot ja koko ostohenkilöstö koulutetaan. Koulutukset käynnistyivät keväällä 2013 ja ovat nyt hyvässä vauhdissa.

Jo vuonna 2013 ohjelma johti merkittäviin kustannussäästöihin, ja tulosten odotetaan paranevan vuonna 2014, jolloin ohjelma vaikuttaa täysimääräisesti.

CASE: Tehokkaampia eläinkuljetuksia ja vahvempaa jäljitettävyyttä

HKScan etsii aktiivisesti uusia, tehokkaita logistiikkaratkaisuja osana konsernin tilaus-toimitusketjun hallintaa. Niiden avulla pyritään viivaistamaan eläinkuljetuksia tiloilta teurastamoihin.

Tehostaakseen eläinkuljetuksiaan

HKScan käynnisti keväällä 2013 Ruotsissa Linköpingin yliopiston kanssa tutkimusprojektin. Sen tavoitteena on kehittää suunnittelu-työkalu kuljetusten optimointiin.

Linköpingin yliopisto on aikaisemmin kehittänyt reitituslumenetelmän yhdessä metsäteollisuuden kanssa. Nyt tarkoituksena on selvittää, voidaanko samaa menetelmää käyttää myös eläinkuljetusten kehittämiseen.

Uuden suunnittelu-työkalun avulla HKScan haluaa parantaa eläinten hyvinvointia lyhentämällä kuljetusaikoja. Lisäksi tavoitteena on vähentää kuljetuksiin liittyviä hiilidioksidipäästöjä ja varmistaa tuotantoeläinten tasainen saatavuus.

Samalla HKScan on Ruotsissa ottanut käyttöön uuden jäljitettävyyssjärjestelmän, jolla se vastaa kuluttajien ja asiakkaiden kasvaviin odotuksiin tilaus-toimitusketjun jäljitettävyydestä. Kaikkien tuotteiden koko tuotantohistoria, käytetyt materiaalit ja resurssit voidaan dokumentoida järjestelmän avulla. Jäljitettävyyttä integroidaan mukaan tilaus-toimitusketjuun. Linköpingin tuotantolaitoksessa esimerkiksi naudanlihan jäljitettävyyttä voidaan seurata toimitusketjussa käytössä olevan järjestelmän avulla yksittäisestä lihavalmistuksesta teurastukseen ja edelleen eläimen toimittaneelle tilalle - ja jopa yksittäiseen eläimeen asti.

Hyvin toimiva järjestelmä, joka sisältää elintarvikkeiden jäljitettävyyden, mahdollistaa tuotantoprosessien läpinäkyvyyden ja varmistaa tuotteen laadun, mikä on ratkaisevan tärkeä ja kiinteä osa ruokaturvallisuuden hallintaa.

MAAILMANLUOKAN TUOTANTOA

HKScanin toiminnan ytimessä ovat teolliset toiminnot, jotka vastaavat kuluttajien tarpeisiin ja korkeisiin laatu- ja vastuullisuusvaatimuksiin.

HKScanin strategia - suorituskyvyn parantaminen - ohjaa kaikkea konsernin toimintaa. Suorituskyvyn parantaminen merkitsee tuotantorakenteen kehittämistä, mikä käytännössä tarkoittaa mahdollisimman vastuullisten ja tehokkaiden tapojen löytämistä lihan ja lihavalmisteiden tuotantoon.

Konserni pyrkii toimintansa jatkuvaan parantamiseen prosessin jokaisessa vaiheessa: eläinten sekä muiden tarvittavien ruuan raaka-aineiden ja materiaalien, kuten energian ja veden, hankinnasta alkaen ja jatkuen lihan prosessointiin ja tuotteiden valmistukseen sekä päättyen valmiiden tuotteiden pakkaamiseen ja toimittamiseen kuluttajille.

HKScanin teollisia toimintoja tarkastellaan jatkuvasti tuotantorakenteen parantamiseksi sekä ruuan ja työntekijöiden turvallisuuden varmistamiseksi. Tärkeisiin kustannus- ja ympäristötekijöihin sisältyvät rakenteellinen tehokkuus, energian, veden ja pakkausmateriaalien käyttö sekä hävikin vähentäminen.

Rakenteellinen tehokkuus

Tuotantolaitos- ja yksikkökohtaisten toimenpiteiden lisäksi HKScan pyrkii optimoimaan konsernin tuotantolaitosten rakennetta kokonaisuudessaan, kuten koko tuotantokapasiteetin käyttästä sekä logistista tehokkuutta eri yksiköiden ja asiakkaiden välillä.

Kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin vastaamiseksi konsernin teollisia toimintoja kehitetään läheisessä

yhteistyössä myynti-, markkinointi- ja tuotekehitystien kanssa. Merkittävä yhteinen hanke on rakenteellisen tehokkuuden parantamiseen tähtäävä ohjelma. Ohjelma keskittyy erityisesti tuotantoverkoston ja -teknologian järjeistämiseen, reseptien jakamiseen ja konekannan uudelleensijoitukseen sekä kapasiteetin käytön ja automaation parantamiseen. Lisäksi sen pää tavoitteita ovat paikallisten innovaatioiden jakaminen koko konsernissa ja tuotantokapasiteetin käyttäminen yli maarajojen.

Tuotantorakennetta järjeistettäessä eri tuotantolaitoksille etsitään niille parhaiten sopivat roolit. Tuotantoverkoston kuuluvat konsernin omien tuotantoyksiköiden lisäksi sopimustuotanto ja yhteisyritykset. Verkoston yksinkertaistamisen hyötyjä ovat muu muassa parempi suorituskyky tehokkuudessa ja logistiikassa.

Teknologiaan perustuva järjeistäminen on tärkeimpiä keinoja parantaa rajat ylittävää tuotantokapasiteetin hyödyntämistä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jokaisella tuotekategoriolla on oma optimaalinen tuotantoyksikkönsä. Optimaalisuuteen vaikuttavat muun muassa kysyntä, liharaaka-aineen ja muiden ruoka-ainesten saatavuus sekä logistiset järjestelyt kyseisellä maantieteellisellä alueella. Esimerkiksi Suomessa kypsiin jauhelihatuotteiden tuotanto keskitettiin vuonna 2013 Mikkeliin ja grillimakkaroiden valmistus Vantaalle. >>>

CASE: Lämminvesi- ratkaisulla energia- tehokkuutta

Vuoden 2013 aikana HKScanin Rakveren tuotantolaitokselle

Virossa asennettiin ammoniakkilämpöpumput. Niiden avulla lämmitetään tuotantotilojen puhdistamisessa tarvittava vesi. Aiemmin vesi kuumennettiin höyryllä, jonka tuottamiseen käytettiin maakaasua. Investointi ammoniakkilämpöpumppeihin on vähentänyt tehtaan kaasun kulutusta jopa 20 prosentilla. Jäähdytyskompressoritiloihin asennetut ammoniakkilämpöpumput siirtävät lämpöä tiivistetystä ammoniakista veteen samanaikaisesti, kun ammoniakki jäähdytetään jäähdytysjärjestelmää varten. Lämpöpumppujen ansiosta myös lauhduttimien viilentämiseen tarvittavan jäähdytysveden kulutus on vähentynyt muutamia tuhansia kuutiometrejä.

HKScanin Kristianstadin tuotantolaitoksella Ruotsissa veden lämmitysprosessia parannettiin siirtymällä nestekaasun käytöstä kaukolämpöön. Tehdas liitettiin kaukolämpöverkkoon, ja nyt se käyttää biopolttolainetta ja biokaasulla tuotettua kaukolämpöä. Biokaasun valmistuksessa hyödynnetään tuotantolaitoksen teurastuslinjalla syntyviä sivutuotteita. Toteutetun muutoksen on laskettu vähentävän tuotantolaitoksen hiilipäästöjä jopa 2 700 tonnia vuodessa, mikä vastaa noin viittä prosenttia HKScanin kokonaispäästöistä Ruotsissa.

>>> Muutaman viime vuoden aikana siipikarjatuotteiden kysyntä on kasvanut vakaasti. Vastatakseen kasvavaan kysyntään HKScan on käynnistänyt investointiohjelmat Suomessa, Tanskassa ja Baltian maissa. Vuonna 2013 yhtiö sai valmiiksi tulipalon jälkeisen jälleenrakennuksen Vinderupin tuotantolaitoksessa Tanskassa ja otti käyttöön uudistetun ja laajennetun siipikarjatuotantolaitoksen Tabasalussa, Virossa. Laitos vastaa vuodesta 2014 lähtien konsernin kaikesta siipikarjatuotannosta Baltiassa. Laitoksen kapasiteettia on kasvatettu ja teknologian tasoa nostettu, mikä parantaa tuotteiden laatua ja säilyvyyttä. Tabasalun henkilöstölle uudistettu laitos tarjoaa paremman ja turvallisemman työympäristön.

Vastuullista toimintaa

HKScan pyrkii vähentämään energiankulutustaan aktiivisesti. Koska elintarvikkeita valmistavassa tuotantolaitoksessa lämpötilan on oltava alhainen useilla osastoilla, on jäähdtykseen tarvittava energia tärkeä tekijä. Käytännön toimenpiteinä konsernissa lisätään lämpöpumppujen käyttöä jäähdtytyn ilman varastointiin ja uudelleenkäyttöön sekä siirrytään mahdollisuuksien mukaan bioenergian tai muun uusiutuvan energian käyttöön fossiilisten polttoaineiden, kuten öljyn, sijaan. Energiakustannusten pienenemisen ohella tärkeä tavoite on ilmastomuutoksen hidastaminen hiilidioksidipäästöjä vähentämällä.

CASE: 135 vuoden kokemus laadusta ja ruokaturvallisuudesta

ja täyttääkseen kuluttajien odotukset HKScan pitää huolen siitä, että laadunhallinta tapahtuu ammattimaisesti ja järjestelmällisesti ruuan koko arvoketjussa. Tähän tavoitteeseen yltyminen edellyttää selkeästi määriteltyjä prosesseja, osaavia työntekijöitä ja saumatonta vuorovaikutusta ketjun jokaisessa vaiheessa laatuammattilaisten johdolla.

HKScanissa tuotteiden laadusta huolehtii joukko kokeneita laatujohtajia Suomesta, Ruotsista, Tanskasta, Virossa ja Latviasta. Yhteenlaskettuna heillä on 135 vuoden kokemus laadusta ja ruokaturvallisuudesta. Vuoden 2013 aikana laatujohtajien roolia on kehitetty edelleen konsernin toimintamallin mukaisesti. Tiimi tapaa säännöllisesti: tapaamisissa käsitellään koko konsernin kattavia toimintaohjeita laadun ja ruokaturvallisuuden osalta, kehitetään yhteisiä laatuprosesseja ja sekä tehdään vertaisarviointeja ja jaetaan parhaita käytäntöjä tiimin kesken. Tiimissä käydään läpi myös

HKScanin pohjoismaiset liha-asiantuntijat varmistavat, että kaikki tuotteet ovat turvallisia ja täyttävät kuluttajien ja asiakkaiden odotukset.

Elintarviketeollisuudessa pakkausten rooli on tärkeä, ja uusien kestävän kehityksen mukaisten pakkausratkaisujen avulla jätteen määrää voidaan vähentää. Ohuempien muovien käyttö ja kartongin käytön vähentäminen sekä muiden vastaavanlaisten uuden sukupolven pakkausmenetelmien hyödyntäminen tuovat tullessaan säästöjä alhaisempien materiaalikustannusten ansiosta. Lisäksi kevyemmät pakkaukset alentavat kuljetuskustannuksia ja vähentävät kotitalouksissa syntyvän jätteen määrää. Merkittävää on myös, että viimeisimmät pakkausratkaisut parantavat tuotteiden säilyvyyttä. Tämä on tärkeää sekä HKScanille että kuluttajille, jotka ovat paitsi kustannustietoisia myös kiinnostuneita omien valintojensa ympäristövaikutuksista.

uusimpia tieteellisiä tutkimuksia ja sääntelyyn liittyviä asioita.

EU:n säädökset ja kansallinen lainsäädäntö määrittelevät ruokaturvallisuuden ja laatuvaatimusten perustason. Sen lisäksi tehdään paljon kehittämistyötä, jolla parannetaan prosessien ja tuotteiden laatua ja turvallisuutta. Lopulliset tulokset riippuvat lukuisista tekijöistä. Viime kädessä jokainen työntekijä on itse vastuussa yhteisten hygieniakäytäntöjen noudattamisesta työskennellessään helposti pilaantuvan raaka-aineen kanssa. Prosessin kaikkien vaiheiden tilalta jakelukanaavaan asti on oltava tehokkaita, ja jokaisen edellytetään varmistavan oman osuutensa kokonaislaadusta.

HKScan hyödyntää laatu- ja tuoteturvallisuuden hallintajärjestelmiä, joilla tuetaan jatkuvaa kehitystyötä ja kytketään se osaksi yrityksen toimintajärjestelmää. ISO 9001, ISO/FSSC 22000, BRC, IFS ja muut vastaavat standardit ovat käytössä kaikilla tuotantolaitoksilla. Ne antavat raamit laadun ja ruokaturvallisuuden kehittämiseksi samaan tapaan kuin ISO 14001 tarjoaa ohjeet ja standardit ympäristönhallintajärjestelmälle.

VOIMAA TUOTTAJA-YHTEISTYÖSTÄ

Hyvä yhteistyö lihantuottajien, muiden liha-alan asiantuntijoiden sekä HKScanin välillä takaa kustannustehokkaan, turvallisen ja vastuullisen lihan- ja ruuantuotannon tulevaisuuden.

Ennakoivalla ja suunnitelmallisella toiminnalla voidaan varautua lihantuotannon muutoksiin ja varmistaa koko arvoketjun toimivuus, kannattavuus ja kilpailukyky. Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa HKScanin eläinten hankinta perustuu lihantuottajien kanssa tehtyihin tuotantosopimuksiin. Baltiassa konserni omistaa myös tuotantotilat, joilla eläimiä kasvatetaan.

Vastuullinen ja jäljitettävä tuotanto

HKScanin vastuullisen toiminnan lähtökohtana on pitkäaikainen sitoutuminen koko arvoketjun kehittämiseen. Liharaaka-aineen alkuperän tunteminen ja vastuullinen raaka-ainehankinta ovat konsernin liiketoiminnan ydintä. Alkutuotannon eri vaiheet dokumentoidaan huolellisesti kaikissa konsernin toimintamaissa. Esimerkiksi Tanskassa kaikki dokumentoitu tieto elintarviketurvallisuudesta, eläinten hyvinvoinnista ja eläinterveydestä kerätään järjestelmään, jonka avulla eläimet voidaan jäljittää aina kasvatustiloilta valmiisiin tuotteisiin asti.

HKScan tekee aktiivista yhteistyötä sopimustuottajiensa kanssa myös tuotantoeläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Tilat noudattavat eläinten hyvinvointiohjeistuksia, ja valvovat eläinlääkärit käyvät tiloilla useita kertoja vuodessa. Lisäksi teurastamojen henkilöstöllä on pätevyys tuotantoeläinten käsittelyyn ja viranomaiset valvovat sekä eläinten kuljetusta että teurastusta.

HKScan Finland on yhdessä alan muiden keskeisten toimijoiden kanssa mukana sianlihan Laatuvas- tuu-ohjelmassa. Ohjelma perustuu Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry:n sikojen terveydenhuoltorekisteriin (Sikava), jonka tuottamat terveydenhuoltopalvelut sertifioitiin vuoden 2014 alussa ISO9001-laatu- järjestelmän mukaiseksi. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran mukaan Sikavan kansallisen tason tilat ylittivät merkittävästi EU-asetuksen kriteerit eläinten terveyden ja tuoteturvallisuuden suhteen.

Konsernin eläinhankinta- ja tuottajapalvelut

Eläinhankinta- ja tuottajapalveluorganisaatiot yhdistettiin yhdeksi toiminnoksi jo syksyllä 2012. Vuonna 2013 HKScan selkeytti ja yksinkertaisti eläinhankinnan rakennetta Ruotsissa ja Suomessa. Myös tuottajayhteistyötä, rehuliiketoimintaa ja tuottajapalveluja kehitettiin. Yhtenäinen konsernin eläinhankinta mahdollistaa menetelmien, sopimusten, prosessien ja järjestelmien yhdenmukaistamisen sekä parantaa valmiuksia hallita konsernin lihatasetta entistä tehokkaammin.

Konsernilla oli vuonna 2013 yhteensä 13 500 sopimustuottajaa ja se hankki sian-, naudan-, lampaan- ja siipikarjanlihaa yhteensä 430 miljoonaa kiloa teuraspainoksi laskettuna. Elopainoksi laskettuna määrä oli lähes 600 miljoonaa kiloa.

Suomessa HKScan hankkii sopimustuottajiltaan kotimaista sian-, naudan- ja broilerinlihaa. HKScanin

tarjoamia tuottajapalveluja Suomessa ovat eläinvälitys, teuraseläinten kuljetukset sekä rehuratkaisujen tarjoaminen yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Lisäksi sopimustuottaja saa tuotantonsa tueksi kattavat lihantuotannon kehitysohjelmat sekä ammattitaitoiset neuvonta- ja ruokinnasuunnittelupalvelut.

Ruotsissa HKScan vastaa sikojen, nautojen ja lampaiden hankinnasta sopimustuottajilta, eläinvälityksestä ja teuraseläinten kuljetuksista. Sopimustyhteistyömalli avaintuottajien kanssa on Ruotsissa nimeltään HKScan Partner.

HKScan hankki keväällä 2013 omistukseensa ruotsalaiseen Nordic Genetics -yhtiön ja sai täydet oikeudet yhtiön NG Hampshire -genetiikkaan, joka on tunnetun ruotsalaisen sianlihan, Scan Pigghamin, taustalla.

Virossa HKScan tuottaa sian-, naudan- ja siipikarjanlihaa. Sianlihan alkutuotanto on pääosin konsernin omistuksessa, kuten myös rehuntuotanto sioille. Myös broilerit kasvatetaan omassa integroidussa tuotantoketjussa, johon kuuluvat broilerikasvattamoiden lisäksi rehutehdas ja hautomo.

Tanskassa HKScan hankkii sopimustuottajiltaan broilereita. Sopimustuotannossa on myös luomubroilereita ja maissilla ruokittuja broilereita.

CASE: Kilpailuetua alkutuotannon yhteistyöryhmillä

Alkutuotannon yhteistyömalli lanseerattiin Suomessa keväällä ja Ruotsissa syksyllä 2013. Konsernin ja tuottajien yhteisten tuotantosuuntaakohtaisten yhteistyöryhmien tavoitteena on kehittää lihantuotannon ja -hankinnan kansainvälistä kilpailukykyä, seurata kannattavuutta sekä varmentaa lihantuotannon jatkuvuus.

Kehitystyöryhmien jäseniksi valitaan tuotantoon aktiivisesti kehittäviä sopimustuottajia. Ryhmien tavoitteena on rakentaa ja ylläpitää kustannusetua kilpailijoiden tuotantoon nähden sekä jalkauttaa parhaat tuotantotavat koko sopimustuottajakenttään. Jatkuvuuden turvaamiseksi työryhmien jäsenet vaihtuvat vuorovuosin; jäsenen toimikausi on kolme vuotta.

Kukin kehitystyöryhmä valitsee tuottajaedustajan eläinlajikohtaiseen kannattavuustyöryhmiin, joissa parhaita käytäntöjä ja prosesseja vertaillaan kansallisesti ja kansainvälisesti.

Jokainen kannattavuustyöryhmä puolestaan valitsee edustajansa HKScanin maatason ja konsernitason alkutuotannon strategia-ryhmiin. Ryhmissä käydään läpi yleiset sopimusperusteet, muodostetaan maakohtaiset näkemykset lihantuotannon kilpailukykyä ja tarvittavista paikallista toimenpiteistä konsernin alkutuotantostратегian toteuttamiseksi.

REHUSTA KILPAILUKYKYÄ

Rehuliiketoiminnan tavoitteena on tuottaa sopimustuottajille kustannustehokkaita, läpinäkyviä, jäljitettäviä ja innovatiivisia rehuratkaisuja.

Eläinten rehut ovat lihantuotannossa merkittävän kustannuserä. Eläinlajista riippuen ne muodostavat 55–70 prosenttia lihan tuotantokustannuksista. Karkeasti jaettuna esimerkiksi sian rehukustannuksista 80 prosenttia tulee viljasta, 15 prosenttia valkuaisesta sekä viisi prosenttia kivennäisistä ja aminohapoista.

Tärkeimmät rehuraaka-aineet, kuten vilja, soija ja rapsi, ovat pörseissä kaupattavia hyödykkeitä. HKScanin rehuliiketoiminta pyrkii ennustamaan hintojen vaihtelua ja arvioimaan kustannusriskejä. Rehun hintojen vaihtelut perustuvat globaalille kysynnälle ja tarjonnalle, jotka osaltaan riippuvat sääolosuhteista maailman pääviljelyalueilla.

Partneruusmallista win-win-win

HKScanin rehuliiketoiminta perustuu pääosin kumppanuuksiin. Tavoitteena on win-win-win-tilanne, josta hyötyvät konsernin lisäksi lihantuottajat ja kumppaneiksi valitut rehutehtaat ja useiden sivujakeiden osalta elintarviketeollisuus. Yhteistyön tuloksena HKScan voi vaikuttaa ketjun alkutuotannon kustannuksiin ja lihan laatuun. Lihantuottajat puolestaan saavat lisää kustannustehokkaita ja laadukkaita rehustusvaihtoehto-

toja ja rehutehtaat voivat hyödyntää oman kapasiteettinsa paremmin. Elintarviketeollisuus hyötyy, kun sille tarpeettomat sivujakeet ohjautuvat materiaalitehokkaasti eläinten ruokintaan.

Partneruusmalli on pisimmillään Suomessa, jossa lanseerattiin vuonna 2013 emakkotiloille räätälöity rehusarja. Rehusarjan kehitystyöstä vastaa HKScanin alkutuotannon neuvonta, jolla on paras tietotaito korkeatuottoisten tilojen tuotannosta, haasteista ja mahdollisuuksista.

Tiivis yhteistyö kumppaneiden kanssa mahdollistaa myös uudet innovaatiot, jotka näkyvät parhaimmillaan lisäarvona kuluttajatuotteissa. Suomen ja Ruotsin markkinoille lanseeratun HK Rypsiporsas®/Svensk Rapsgris®-lihan brändilupaus perustuu täsmälliseen ruokintasuunnitelmaan. Rehun joukkoon lisätty rypsi varmistaa lihan mureuden ja terveellisemmän rasvahappokoostumuksen.

Baltiassa vertikaalinen integraatio on viety pisimmälle, koska HKScanilla on siellä hallussaan koko lihantuotannon ketju rehuista alkutuotantoon ja tuotteita valmistavaan teollisuuteen. Tanskassa ja Puolassa HKScan tarkastelee erilaisia mahdollisuuksia lihaketjun rehustuksen tehostamiseksi tulevina vuosina.

CASE: Elintarviketeollisuuden sivujakeet hyötykäyttöön

Elintarviketuotannon sivujakeet sopivat erinomaisesti täydentämään eläinten ruokintaa. Sivujakeet sisältävät aina joko energiaa tai valkuaisia, useimmiten niissä on kumpaakin. Näitä HKScanissa käytetään erityisesti sikojen ruokinnassa. HKScanin rehuliiketoiminta hyödyntää sivujakeita, kuten meijeriteollisuuden heraa sekä alkoholi-, polttoaine- ja tärkkelysteollisuudessa syntyvää ohravalkuaisrehua ja heraa, joille ei ole enää elintarviketeollisuudessa käyttöä. Sivujakeiden hyödyntäminen on ympäristön kannalta myönteistä varsinkin silloin, kun kuljetusmatka on lyhyt eli tila sijaitsee kohtalaisen lähellä raaka-ainelähdettä. Lisäksi hyötykäyttö laskee rehustuksen kustannuksia.

Myös teurastuksen sivujakeet ovat tärkeitä HKScanin rehuliiketoiminnalle. Suomessa turkisketjuun ohjautuu teurastuksen sivujakeita 55 miljoonaa kiloa vuosittain. Sivujakeet soveltuvat hyvin esimerkiksi turkistarhoilla minkkien ja kettujen ravinnoksi. Turkistarhojen ja HKScanin lisäksi myös ympäristö hyötyy teurastuksen sivujakeiden hyötykäytöstä.

HUOMISTA TEHDÄÄN JO TÄNÄÄN

Innovaatiot ja teknologia -toiminto tukee HKScanin tavoitetta vastata kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin ja lunastaa siten omalta osaltaan konsernin asiakaslupausta olla pohjoismainen liha-alan asiantuntija.

Syvällinen ymmärrys tämän päivän ja tulevaisuuden kuluttajien tarpeista auttaa HKScania kohtaamaan tulevien vuosien haasteet ja mahdollisuudet. Siksi konserniin perustettiin Innovaatiot ja teknologia- sekä Markkinointi-toiminnot. Niiden tehtävänä on tukea HKScanin toimintaa läpi koko arvoketjun.

Vuonna 2013 perustettu Innovaatiot ja teknologia -toiminto keskittyi prosessien virtaviivaistamiseen ja koko konsernin kattaviin tutkimus ja kehitys -prosessien luomiseen. Tältä pohjalta oli hyvä käynnistää vuoden 2014 kehitysprojektit.

Markkinointi sekä Innovaatiot ja teknologia -toiminto osallistuvat jatkossa HKScanin tuotekehityksen painopistealueiden ja suuntaviivojen määrittelyyn. Lisäksi ne jakavat tavoitteen parhaiden käytäntöjen ja yhteisten työvälineiden käyttöönottamisesta ja jakamisesta. Yhteistyö HKScanin liiketoimintojen ja muiden tukitoimintojen kanssa lisää tehokkuutta. Näin luodaan konsernin kattavat tavoitteet, toimenpiteet ja työtavat sekä määritellään yhteiset kehittämisalueet tuotekategorioiden osalta.

Innovaatiot ja teknologia -toiminto sekä Markkinointi ovat valinneet konseptteja, joille tuotantoa, pakkaamista sekä brändikehitystä suunnitellaan keskitetysti. Työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä liiketoimintojen kanssa.

Parempia tuotteita yhteistyötä vahvistamalla

Innovaatiot ja teknologia on sisällytetty kaikkiin konsernin prosesseihin aina HKScanin raaka-aineiden hankinnasta, toimitusketjun, tuotantotekniikan, laadun sekä vastuullisuuden hallinnasta tietojärjestelmiin ja investointeihin saakka.

HKScan pysyy ajan hermolla seuraamalla kuluttajakäyttäytymistä konsernin kaikilla kotimarkkinoilla. Sekä yleisistä kuluttajatrendeistä että omien tuotteiden käyttöön liittyvästä tiedosta syntyy ymmärrys, joka ohjaa konsernin tutkimus- ja kehitystoimintaa.

Helpottamalla investointien kohdistamista ja parantamalla yhteistyötä koko konsernissa, Innovaatiot ja teknologia -toiminto takaa, että HKScan kehittää kiinnostavia tuotteita ja tuo ne markkinoille nopeasti, muuttuvasta kilpailuympäristöstä huolimatta. Näin kuluttajat ja asiakkaat saavat tuotteista parhaan mahdollisen hyödyn.

Ensiluokkaisten tuotteiden takana on usein joukko ihmisiä, joilla on erilaisia näkökulmia, ideoita ja asiantuntemusta. HKScan-konsernissa tiedon jakaminen ja yhteistyö ylittää konsernirajat - se ulottuu niin asiakkaisiin ja kumppaneihin kuin tutkimuskeskuksiin, korkeakouluihin ja ulkopuolisiin asiantuntijoihinkin.

Innovaatioita vastuullisuuden kehittämiseksi

Innovaatiot ja teknologia -toiminto perehtyy myös kansainvälisiin megatrendeihin, jotka vaikuttavat koko

liha-alaan ja konsernin arvoketjuun. Tällä hetkellä maailman megatrendit osoittavat, että kestävään kehitykseen panostaminen on tärkeämpää kuin koskaan aikaisemmin. Sen avulla varmistetaan kuluttajien luottamus ja liiketoiminnan positiivinen kehitys.

HKScan vastaa kysyntään kehittämällä esimerkiksi pakkausratkaisuja, jotka vastaavat pienten kotitalouksien tarpeisiin. Ratkaisulla voidaan parantaa ruuan säilyvyyttä ja vähentää ruokahävikkiä. Lisäksi esimerkiksi tuotantoeläinten rehutyypin ja -laatuvalinnoilla voidaan parantaa kuluttajan lautasella tarjottavan ruuan laatua ja makua. Innovaatioiden hyödyntämisen mahdollisuudet ovat rajattomat.

Vahvan markkinatuntemuksen tehokas yhdistäminen konsernin innovaatioihin ja teknologioihin tarjoaa parhaat mahdollisuudet vastata kuluttajien muuttuviin tarpeisiin.

CASE: Rypsiporsas®- tuotekehityksen menestystarina

Onpa tuotteen nimessä sitten Rypsiporsas® suomeksi tai Rapsgris® ruotsiksi, kaikki sai alkunsa hyvästä ideasta. Sitä tukivat vahva sitoutuminen, sisäinen yhteistyö ja viestintä sekä huolellinen kehitys- ja testaustyö. Lopputuloksena syntyi onnistunut tuote, joka tarjoaa todellista lisäarvoa kuluttajalle.

Rypsiporsas®-tuote erottuu muista vastaavista tuotteista siten, että sen kaikki arvoketjun vaiheet on huomioitu tarkasti. Rypsiporsas®-konsepti syntyi HKScanin ja sen yhteistyökumppaneiden mittavan tutkimus- ja yhteistyön tuloksena. HKScan kiinnittää huomiota tuotteidensa laatuun, makuun ja terveyshyötyihin läpi koko arvoketjun.

Porsaiden ruokintaa seurataan tarkoin. Kotimaiseen viljaan lisätty rypsiöljy on peräisin tarkoin valituilta tuottajilta. Erikoisrehu vaikuttaa positiivisesti porsaiden terveyteen ja hyvinvointiin. Lopputuloksena on mehukkaampi, mureampi ja maukkaampi sianliha. Lisäksi suurempi Omega 3:n ja muiden tyydyttämättömien rasvahappojen määrä tekee lihasta herkullisen lisäksi myös terveellistä. Vastaavaa tuotetta ei ole markkinoilla.

HKScan on ylpeä työstään, jota se tekee turvallisen ja läpinäkyvän lihan arvoketjun eteen. Se on yksi hyvä tapa todentaa konsernin sitoutumista kuluttajayhteistyöhön.

Kuluttajat haluavat yhä enemmän elintarvikkeita, jotka ovat paikallisia, terveellisiä, luonnollisia ja vastuullisesti tuotettuja. Rypsiporsas® vastaa näihin vaatimuksiin. HKScan jatkaa tutkimus- ja kehitystyötään Rypsiporsas®-tuotteen parissa. Tavoitteena on tarjota entistä suurempaa hyötyä kuluttajille.

VASTUULLISESTI LÄPI ARVOKETJUN

Valmistamme, myymme ja markkinoimme lihaa ja lihasta tehtyjä tuotteita eettisesti kestäväällä tavalla. Vastuullinen toiminta kattaa koko toimitusketjun kuluttajan lautaselta eläinten rehuun ja genetiikkaan asti sekä päinvastoin.

HKScan-konserni on strategiassaan ja toiminnassaan sitoutunut vastuullisen liiketoiminnan systemaattiseen kehittämiseen. Vastuullisuus tuo arvoa yritykselle, kuluttajille ja kaikille sidosryhmille joka päivä. Jokaisella työntekijällä tulisi olla myös mahdollisuus vaikuttaa toimintatapojen vastuullisuuteen.

HKScanin vastuullisuusohjelmassa tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit integroidaan liiketoiminnan johtamiseen ja toimenpiteisiin sekä jaetaan sidosryhmien kanssa. Konserni on arvioinut olennaisimmat vastuullisuusasiat, ja päättänyt keskittyä pitkällä aikavälillä ja ajankohtaisissa aiheissa seuraaviin pääteemoihin, joissa vaikutamme kestävään kehitykseen:

Taloudellinen vastuullisuus

Konserni on merkittävä työnantaja, ja sen investoinnit tuotantolaitoksiin vaikuttavat paikalliseen talouteen. Konsernin vakaa kannattavuus vaikuttaa siten myös sen sidosryhmien elinvoimaisuuteen. HKScanin tuotantolaitokset sijaitsevat sen kotimarkkinoilla, ja konserni on sopimusten kautta läheisesti sidoksissa paikalliseen alkutuotantoon. Pitkän ajan kannattavuus koko elintarvikeketjussa, erityisesti alkutuotannossa, on ollut kriittinen aihe viime vuosina. Konserni seuraa ja ennakoii muuttuvia rehun ja muiden hyödykkeiden hintoja ennustaakseen paremmin taloudellisia vaikutuksia ketjuun haastavassa liiketoimintaympäristössä.

Sosiaalinen vastuullisuus

HKScanin vastuulliset tuotteet ovat turvallisia kuluttajille, ja niiden maku ja laatu vastaavat heidän odotuksiaan. Konserni on sitoutunut antamaan tarvittavat ja läpinäkyvät tiedot tuotteistaan. Ruuan terveellisyysnäkökohdat suuntaavat tuotekehitystä jatkamaan sitä työtä, josta HKScan tunnetaan: tuotteiden suolan vähentämisestä, rasvakoostumuksen parantamisesta sekä lisäaineiden kriittisestä tarkastelusta.

HKScanissa keskitytään henkilöstön hyvinvointiin, joka kattaa työterveyden, tasa-arvoisuuden ja monimuotoisuuden työpaikalla sekä työilmapiiriissä. Organisoituiden rakenteet työntekijäsuhteissa kuuluvat tähän osa-alueeseen. Vuonna 2013 organisaatioiden uudelleenjärjestelyillä on ollut vaikutuksia henkilöstöön. Samanaikaisesti konserninlaajuisia yhteistyöedellytyksiä ja liha-alan asiantuntijuutta on kehitetty. Suhteita yhteiskuntaan ja yhteisöihin on edistetty osallistumalla vastuullisuusaloitteisiin, kuten julkiseen päätöksentekoon tuotantolaitosten ympärillä olevista yhteisöistä aina konsernitasolle asti.

Eläinten hyvinvointi

Eläinten asianmukaista kohtelua koko ketjussa, genetiikasta ja jalostuksesta aina kasvatukseen tiloilla, kuljetukseen ja teurastukseen, seurataan ja ohjataan HKScanin ja sen kumppaneiden taholta. Konserni seuraa viimeisintä tutkimusta ja lainsäädännön

VASTUULLISUUS

Taloudellinen vastuullisuus

Konsernin ja koko arvoketjun vastuullinen, pitkän aikavälin kannattavuus

Sosiaalinen vastuullisuus

Vastuulliset tuotteet, henkilöstön ja muiden sidosryhmien hyvinvointi

Eläinten hyvinvointi

Eläinten hyvinvointi genetiikassa, tiloilla, kuljetuksissa ja teurastamoilla

Ympäristö

Resurssien kestävä käyttö sekä vaikutukset ilmastoon ja lähiympäristöön

Vastuullinen ja läpinäkyvä toimitusketju

Sidosryhmäyhteistyö ja viestintä

kehitystä sekä toteuttaa omia testejä soveltaakseen parhaita käytäntöjä eläintuotannossa ja neuvoakseen tuottajia näissä asioissa.

Olemme ylpeitä vähäisestä eläintautien määrästä HKScanin sopimustuotannossa ja omassa alkutuotannossa. Tästä huolimatta eläintautien valvonta on jatkuvaa päivittäistä työtä tapausten ennaltaehkäisemiseksi. Tällä on yhteys eläinlääkinnän tarpeeseen. Antibioottien käyttöä seurataan tarkasti, ja niitä annetaan tuotantoeläimille ainoastaan eläinlääkärin diagnoosin pohjalta todelliseen tarpeeseen.

Ympäristö

Konserni tekee jatkuvasti työtä vähentääkseen ympäristövaikutuksia prosesseissaan, lähiympäristössään ja koko arvoketjussa. HKScanissa ympäristötyön parhaita käytäntöjä jaetaan työntekijöiden kesken.

Ilmastonmuutos on tärkeä aihe sekä yhteiskunnalle että HKScanille. Konserni työskentelee vähentääkseen kasvihuonepäästöjä prosesseistaan energiatehokkuudella sekä siirtymällä uusiutuvien energialähteiden käyttöön. Lisäksi se osallistuu paikallisiin sitoumuksiin ja projekteihin. Materiaalitehokkuus, kuten eläinraaka-aineen kaikkien osien hyödyntäminen ja ruokahävikin minimointi, on yksi fokusalueista. Kierrätyksen lisäämiseksi useat tuotantolaitokset ovat pystyneet lajittelemaan enemmän jakeita vuoden aikana. Meneillään on myös kemikaa-

lien määrän vähentäminen ja korvaaminen ympäristöystävällisemmällä vaihtoehdoilla.

Vastuullinen ja läpinäkyvä toimitusketju

Keskustelu niin kutsutusta "hevosonlihaskandaalista" käynnistyi vuoden 2013 alussa korostaen toimitusketjun läpinäkyvyyden tärkeyttä. HKScan käyttää pääasiassa paikallista alkuperää olevaa lihaa, joka on tuotettu sen omilla tiloilla tai pitkäaikaisessa sopimustuotannossa. Tuontiliha on peräisin tarkoin valituilta toimittajilta. Lisätäkseen tietoa hankkimansa tuontilihan osalta konserni on kehittänyt toimittaja-arviointiprosessiaan sekä tuotteidensa jäljitettävyyttä. Lihanhankinnan lisäksi muiden materiaalihankintojen, kuten eläinruokinnassa käytettävän soijan, vastuullisuutta on arvioitu.

Sidosryhmäyhteistyö ja viestintä

HKScan luo uusia tapoja sidosryhmäyhteistyöhön. Joitakin toimivia käytäntöjä, kuten eurooppalaista yritysneuvostoa (EWC) henkilöstölle ja tuottajayhteistyöryhmiä alkutuottajille, kehitetään edelleen. Liha-asiantuntijuutta arvoketjussa on jaettu sidosryhmille esimerkiksi tilavierailuilla ja useilla verkkosivuilla. Vuoden 2014 alkupuolella toteutamme laajennetun sidosryhmädialogin vahvistaaksemme vastuullisuustyöhön valitut painopistealueet.

LIHA-ALAN ASIAANTUNTIJAT

Henkilöstö - pohjoismaiset liha-alan asiantuntijat, "the Nordic meat experts" - on keskeisessä asemassa yhtenäisen HKScan-konsernin rakentamisessa. Vuoden 2013 aikana konsernin HR-toiminnon johdolla toteutettiin useita henkilöstöön liittyviä kehityshankkeita.

Kehityskeskustelut

Koko konsernin kattavat järjestelmälliset kehityskeskustelut olivat merkittävä edistysaskel. Keskustelut alkavat toimitusjohtajasta, joka hoitaa kehityskeskustelut suorien alaistensa kanssa, minkä jälkeen keskustelut etenevät konsernin jokaiseen työntekijään asti. Tavoitteena on muuntaa HKScanin strategia yksilökohtaisiksi tavoitteiksi, jotta jokainen työntekijä tietää, miten juuri hän voi edesauttaa konsernin tavoitteiden saavuttamista.

Kehityskeskustelu on esimiehelle tärkeä johtamisen väline, ja sillä on keskeinen osa työntekijän henkilökohtaisessa kehittämisessä. Keskustelussa on tarkoitus antaa palautetta molemmin puolin sekä käsitellä tulosta, johtamista ja arvoja. Se tarjoaa säännöllisen viestintäkanavan esimiehen ja työntekijän välille.

HKScan Sweden näyttää hyvää esimerkkiä konsernin muille toimintamaille. Vuonna 2013 jokainen Ruotsissa työskentelevä hkscanilainen kävi kehityskeskustelun esimiehensä kanssa.

Perustan rakentaminen HR-prosesseille

Osana yhtenäisen konsernilaajuisten perustan rakentamista HR:n ydinprosesseille, HKScanin Job Architecture eli "roolikartan" kehittäminen aloitettiin keväällä 2013. Job Architecture tarjoaa järjestelmällisen prosessin konsernin toimihenkilöiden tehtävien ja vastuiden määrittämiseen ja niistä viestimiseen.

Job Architecture selkeyttää ja jäsentää eri tehtäviä ja vastuualueita. Konserninlaajuinen järjestelmä tukee paremmin konsernin strategiaa ja jatkuvasti muuttuvaa liiketoimintaa. Järjestelmä auttaa roolien ja työtehtävien arvioinnissa eri toimipaikoissa ja maissa. Se mahdollistaa myös tehokkaammat ja läpinäkyvämmät konsernilaajuiset HR-prosessit, roolit, kompetenssit, johtamisen ja viestinnän. HKScan Job Architecture kattaa koko konsernin, ja sen toteuttamista jatketaan edelleen vuonna 2014 kaikissa liiketoiminnoissa, maissa ja toimipaikoissa.

Eurooppalainen yritysneuvosto

Vuosi 2013 oli HKScanin eurooppalaisen yritysneuvoston (EWC) kolmas toimintavuosi. EWC toimii keskustelukanavana konsernin johdon ja henkilöstön edustajien välillä.

EWC on tärkeä foorumi yhtenäisen HKScanin rakentamisessa. Yritysneuvosto on kehittynyt myönteiseen suuntaan vuonna 2013 sekä työnantajan että työntekijöiden mielestä; työilmapiiri oli hyvä ja keskustelu avointa.

Lisäksi EWC:n tapaamisten yhteydessä työntekijöillä on yleensä aikaa omille kokouksilleen, ja ohjelmaan kuuluu myös käynti paikallisella tuotantolaitoksella. EWC tarjoaa foorumin muilta oppimiseen sekä ideoiden ja parhaiden käytäntöjen jakamiseen.

CASE: Tanskan vahvassa tiimissä on yli 25 kansallisuutta

HKScan Denmark, joka tunnetaan aikaisemmin nimellä Rose

Poultry, on kasvanut perheyriyksestä osaksi kansainvälistä HKScan-konsernia. Vahva yhteisöllisyys on omaleimaista Tanskan monikansalliselle tiimille, jonka työntekijät tulevat 25-30 eri maasta.

Vastuuntuntoisuus, lojaalisuus ja hyvät yhteistyötaidot ovat tiimimme "DNA:ssa". Vinderupissa kesäkuussa 2012 tapahtuneen tulipalon jälkeen kaikki työntekijät sitoutuivat tuotannon ja liiketoiminnan käynnistämiseen ja tekivät erinomaista työtä. Lojaalisuus näkyy myös pitkinä työurina ja palvelusvuosien määrinä. Meillä juhlietaan usein 25, 30 ja 40 vuoden mittaisia työuria, mistä olemme iloisia ja ylpeitä.

Tanskan tiimissä on yli 25 kansallisuutta. Työntekijöistä noin 30 prosenttia on kotoisin muualta kuin Tanskasta. Uuden johtamistyylin omaksuminen suhteessa omassa kulttuurissa totuttuihin johtamiskäytäntöihin voi olla haastavaa. Esimerkiksi palautteen pyytäminen työntekijöiltä voi olla uutta.

Yksi selitys Tanskan tiimin vahvaan yhteenkuuluvuuden tunteeseen on mitä todennäköisimmin hyvän yrityskulttuurin ja hyvän työympäristön merkityksen ymmärtäminen. Päivittäisessä työssä käytämme Lean-ajattelua, mikä tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota tehokkaisiin työskentelytapoihin. Periaate on "työskennellä fiksummin, ei kovemmin". Tuotannon kovien faktojen mittaamisen lisäksi kiinnitämme huomiota seikkoihin, jotka liittyvät työympäristöön, työtapaturmiin ja sairauspoissaoloihin. Työntekijät arvioivat vihreillä, keltaisilla tai punaisilla hymy-naamoilla työpaikan henkeä, tiedonkulkua, esimiestaitoja ja työkiertoa eri tehtävien välillä. Jos jokin osa-alue saa keltaisen tai punaisen hymiön, keskustelemme asiasta ja mietimme, mitä sille voidaan tehdä. Tanskalaisessa työyhteisössä avoin ja rehellinen vuoropuhelu sekä palautteen saaminen ja antaminen ovat arkipäivää. Toivomme myös työntekijöiden tuovan esille omia parannusehdotuksiaan.

Monikansallisuus on työyhteisön rikkaus. Erilaisuudesta kumpuaa ideoiden ja erilaisten näkökulmien kirjo. Lukuisten kansallisuuksien yhteensovittaminen on osa historiaamme.

"Eräs integraatiotyöryhmän jäsen totesikin, että kulttuurien yhteensovittaminen ei ole ongelma työpaikalla, mutta se on huomattavasti vaikeampaa vapaa-aikana ja naapurustossa", kertoo Tanskan HR-johtaja. "Vahva ja myönteinen tiimikulttuuri voi ylittää kansallisten kulttuurien väliset erot", hän lisää.

Keskimääräiset henkilöstömäärät markkina-alueittain

	2013	2012
Suomi	2 685	2 794
Baltia	1 685	1 742
Ruotsi	2 459	2 428
Tanska	869	872
Yhteensä	7 698	7 836

Lisäksi Sokolów-konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 6 458 (6 310) henkilöä.

Henkilöstö jakaantui vuoden lopussa markkina-alueittain seuraavasti:

	31.12.2013	31.12.2012
Suomi	2 572	2 592
Baltia	1 732	1 700
Ruotsi	2 248	2 339
Tanska	838	893
Yhteensä	7 390	7 524

Lisäksi Sokolów-konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 6 813 (6 491) henkilöä.

HALLITUS

Valittu 24.4.2013

Juha Kylämäki

Niels Borup

Tero Hemmilä

Henrik Treschow

Teija Andersen

Gunilla Aschan

Mikko Nikula

Per Nilsson

Juha Kylämäki (s. 1962), hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011

Oikeustieteen ylioppilas, Suomen kansalainen; Maatalousyrittäjä, broilerinlihan tuottaja, Marttila

Nykyiset luottamustoimet: Sokolów S.A., hallintoneuvoston jäsen 2013-

Päätyneet luottamustoimet: LSO Osuuskunnan hallintoneuvoston jäsen 1996-2/2011, josta hallintoneuvoston varapuheenjohtaja 1997-2007; Suomen Siipikarjaliitto ry:n valtuuston puheenjohtaja 2004-2010; Suomen Broileryhdistys ry:n puheenjohtaja 2000-2002

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 5 044

Niels Borup (s. 1964), hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2011

KTM, Suomen kansalainen; Maatalousyrittäjä, sianlihan- ja maidontuottaja, Lapinjärvi

Nykyiset luottamustoimet: Maaseudun Työnantajaliiton hallituksen jäsen 2008-; Finlands Svenska Jordägarförbunds stiftelse, hallituksen jäsen 2008-

Päätyneet luottamustoimet: Scan AB:n hallituksen jäsen 2011-6/2012; LSO Osuuskunnan hallituksen jäsen 2008-2/2011

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 8 000

Tero Hemmilä (s. 1967), hallituksen jäsen vuodesta 2011

MMM, Suomen kansalainen; Yara Suomi Oy, toimitusjohtaja 2010-

Merkittävä työura: HKScan Oyj, strategia- ja kehitysjohtaja 2009-2010; HK Ruokatalo Oy, lihaliketoiminnan johtaja 2008-2009; LSO Foods Oy, eri johtotehtäviä 1997-2008

Nykyiset luottamustoimet: Farmit Website Oy, hallituksen puheenjohtaja 2010-; Kemianteollisuus ry, hallituksen jäsen 2010-; Pellervon taloustutkimus PTT, hallituksen jäsen 2010-

Päätyneet luottamustoimet: Viljavuuspalvelu Oy, hallituksen puheenjohtaja 2010-2012; Scan AB, hallituksen jäsen 2009-2010; LSO Foods Oy, hallituksen jäsen 2009-2010; Finnpig Oy, hallituksen jäsen 2008-2010; Envor

Biotech Oy, hallituksen puheenjohtaja 2008-2010; Honkajoki Oy, hallituksen jäsen 2008-2010; Findest Protein Oy, hallituksen jäsen 2008-2010

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 3 500

Henrik Treschow (s. 1946), hallituksen jäsen vuodesta 2011

MBA, Ruotsin kansalainen

Nykyiset luottamustoimet: Abacus Sportswear AB, hallituksen puheenjohtaja; Sveriges Jordägareförbund, hallituksen puheenjohtaja; Ingleby Holding AS, hallituksen varapuheenjohtaja; Skabernäs HB, hallituksen jäsen; Sperlingsholms Gods AB, hallituksen puheenjohtaja; Treschow-Fritzoe Industries, hallituksen jäsen; Wanås Gods AB, hallituksen puheenjohtaja

Päätyneet luottamustoimet: -

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 1 200

Teija Andersen (s. 1957), hallituksen jäsen vuodesta 2012

MMM, eMBA; Suomen kansalainen; Adviso TMA Oy, toimitusjohtaja 2012-; Etelä-Hämeen Lomat Oy, toimitusjohtaja 10/2013-

Merkittävä työura: Oy Karl Fazer Ab, SVP, Strategic Marketing, Brands and R&D 2009-2011; Fazer Amica Oy, toimitusjohtaja 7/2003-2007, varatoimitusjohtaja, markkinointi ja myynti 2003-6/2003; Fazer Amica, toimitusjohtaja 2005-2008; Candyking Finland Oy (Fazer-konserni), toimitusjohtaja 9/2000-2002; Fazer Suklaa Oy, myyntijohtaja 1997-2000

Nykyiset luottamustoimet: Paletti Oy, hallituksen jäsen 2009-; Diacor Oy, hallituksen jäsen 2009-; Are Oy, hallituksen jäsen 2012-

Päätyneet luottamustoimet: Technopolis Oyj, hallituksen jäsen 2009-3/2013; Sampo Pankki, hallituksen jäsen 2006-2009; HAUS-kehittämiskeskus, hallituksen jäsen 2007-2009; Turvatiimi, hallituksen jäsen 2007-2009; Mainostajien liitto, varapuheenjohtaja, hallituksen jäsen 2007-2011

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: -

Gunilla Aschan (s. 1960), hallituksen jäsen vuodesta 2012

Agronomi (ekon.), Ruotsin kansalainen; Maa- ja metsätalousyrittäjä, naudanlihan tuottaja Kaakkois-Ruotsista; Maa- ja metsätalousosaston päällikkö, Nordea Sweden, Tukholma

Nykyiset luottamustoimet: Hushållningssällskapet Östergötland, hallituksen jäsen

Päätyneet luottamustoimet: Osuuskunta Sveriges Djurbönder, hallituksen jäsen 9/2013 asti; Axa Lantmännen, hallituksen jäsen 2006-2007; Södra Skogsägarna, hallituksen jäsen 2006-2011; Södra Cell AB, hallituksen jäsen 2006-2011

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: -

Mikko Nikula (s. 1972), hallituksen varajäsen vuodesta 2013

FM (fysiikka), Suomen kansalainen; Maatalousyrittäjä, broilerinlihan tuottaja, Rusko

Merkittävä työura: Privanet Pankkiiriliike, operatiivinen johtaja 2012; TUTO Hockey Oy, toimitusjohtaja 2011; Nokia Oyj, kansainvälisen myynnin projektipäällikkö 2008-2009, kansainvälisen myynnin asiakkuuspäällikkö 2007, Euroopan myyntioperaatioiden päällikkö 2004-2007, kansainvälisen markkinoinnin tuotepäällikkö 2000-2004, T&K-tiimin vetäjä 1998-2000

Nykyiset luottamustoimet: Suomen purjelaivaosakeyhtiö, hallituksen jäsen, 2012-

Päätyneet luottamustoimet: LSO Osuuskunta, hallituksen jäsen, 2012-4/2013; Suomen Siipikarjaliitto ry:n valtuuston varapuheenjohtaja 2010-2011

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakkeita HKScanissa 31.12.2013: -

Per Nilsson (s. 1973), hallituksen varajäsen vuodesta 2013

Lantmästare, Ruotsin maataloustieteellinen yliopisto (SLU); Master's programme, Agriculture University of St. Paul/Minnesota, Yhdysvallat; Ruotsin kansalainen; Maatilayrittäjä, sian- ja naudanlihan tuottaja, Esplunda, Keski-Ruotsi

Merkittävä työura: Lantmännen, myyntitehtävät 1998-1999; töitä eri maatalousyrityksissä 1980-1998

Nykyiset luottamustoimet: Paikallisen tason hallitusjäsenyyksiä Ruotsissa 1999-

Päätyneet luottamustoimet: Swedish Meats ek. för. 2006-2008; Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), johtokunta 2004-2006; Lantmännen, paikallinen markkinointineuvosto 2002-2004; Jordbrukare-Ungdomens Förbund 2000-2003; SLU:n Alnarpin kampus, opiskelijajärjestön puheenjohtaja 1997-1998

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 570

Hallituksen sihteerinä toimii HKScanin hallinto- ja lakiasiaintohtaja Markku Suvanto.

Tilintarkastajat tilikaudella 2013: KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana diplomiekonomi, KHT Johan Kronberg, Parainen.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Hannu Kottonen

Aki Laiho

Tuomo Valkonen

Samuli Eskola

Göran Holm

Jukka Nikkinen

Sari Suono

Anne Mere

Markku Suvanto

Hannu Kottonen (s. 1957), HKScan Oyj:n toimitusjohtaja (CEO) 3/2012 alkaen KTM, Suomen kansalainen

Merkittävä työura: Metsä Tissue Oy, toimitusjohtaja 10/2006-1/2012; Metsäliitto-konsernin johtoryhmän jäsen 2009-1/2012; M-real Oyj, Consumer Packaging -liiketoiminta-alueen vetäjä 1/2004-10/2006; Huhtamäki-konserni, eri tehtäviä (mm. talousjohtaja ja Fresh Food Packaging -yksikön johtaja) 1983-2003; TSP-Suunnittelu Oy 1980-1983

Luottamustoimet: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, kauppapoliittisen valiokunnan jäsen 2014-; Elintarviketeollisuusliitto ry:n hallituksen ja työvaliokunnan jäsen 2012-; Sokolów S.A., hallintoneuvoston jäsen 2012-, varapuheenjohtaja 2012-; Helsingin Seudun Kauppakamari, edustaja Keskuskauppakamarin valtuuskunnassa 2013-; Suomen Suunnistusliitto ry, hallituksen jäsen 2006-11/2013, varapuheenjohtaja 2008-11/2013; lisäksi useita hallitustehtäviä konserniyhtiöissä

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 23 000

Aki Laiho (s. 1972), HKScan Oyj:n tuotanto- ja teknologiajohtaja (COO) ja toimitusjohtajan sijainen 8/2012 alkaen

DI, CSCP; Suomen kansalainen

Merkittävä työura: Aalto Yliopisto, BIT tutkimuskeskus, tutkija ja projektipäällikkö 9/2008-7/2012; SunKumppani Oy, partneri 9/2009-7/2012; Sauer-Danfoss ApS, Director, Global Supply Chain 10/2005-8/2008; Nokia Oyj, Head of Mobility Office 3/2004-9/2005, Head of DSN Strategy and Advanced Development 1/2002-2/2004

Luottamustoimet: Sokolów S.A., hallintoneuvoston jäsen 2013-; Rolan Oy, hallituksen puheenjohtaja 2010-; SunKumppani Oy, hallituksen jäsen 2009-

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 7 500

Tuomo Valkonen (s. 1967), HKScan Oyj:n talousjohtaja (CFO) 9/2012 alkaen KTM, Suomen kansalainen

Merkittävä työura: CPS Color, talous- ja rahoitusjohtaja (CFO) 2010-2012; Rautaruukki, talousjohtaja 2004-2010; Savcor, tehtaanojohtaja, Peking, Kiina 2002-2004; Kyrö, business controller, Tianjin, Kiina 2001-2002; Metsäliitto, Finnforest, talousjohdon eri tehtävät, sahateollisuus 1995-2001

Luottamustoimet: -

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 5 500

Samuli Eskola (s. 1974), HKScan Oyj:n Suomen ja Baltian kuluttaja-liiketoimintoista vastaava johtaja (EVP) 8/2013 alkaen

KTM, Suomen kansalainen

Merkittävä työura: HKScan-konsernin strategiasta ja strategisista projekteista vastaava johtaja 2012-2013; HKScan, eri johtotehtäviä 2007-2012; Lännen Tehtaat, johtotehtäviä; Atria, johtotehtäviä

Luottamustoimet: Valmisruokateollisuusyhdistys, hallituksen puheenjohtaja 2009-; lisäksi useita hallitustehtäviä konserniyhtiöissä

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 1 000

Göran Holm (s. 1958), HKScan Oyj:n Skandinavian kuluttajaliiketoimintoista vastaava johtaja (EVP) 12/2012 alkaen

Markkinoinnin tutkinto (DIHM), Tukholman IHM Business School; Ruotsin kansalainen

Merkittävä työura: Coca-Cola Enterprises Sverige AB, toimitusjohtaja 3/2005-8/2012; Coca-Cola Enterprises Sverige AB, varatoimitusjohtaja 2003-2005, kaupallinen johtaja 2001-2005; Johnson & Johnson Consumer, Scandinavia, toimitusjohtaja 1995-2001; eri tehtäviä, mm. kaupallinen johtaja 1993-1995

Luottamustoimet: Ruotsin Elintarviketeollisuusliitto, Livsmedelsföretagen (Li), hallituksen puheenjohtaja 2011-; Svenskt Näringsliv, hallituksen jäsen 2009-; Dagligvaruleverantörernas Förbund (DLF), hallituksen jäsen 2003-; FTI AB, hallituksen jäsen 2012-; Svenska Metallkretsen AB, hallituksen puheenjohtaja 2012-; lisäksi useita hallitustehtäviä konserniyhtiöissä

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 7 500

Jukka Nikkinen (s. 1962), HKScan Oyj:n Away from Home -liiketoiminnon johtaja (EVP) 8/2012 alkaen

KTM, Suomen kansalainen

Merkittävä työura:

Rautakirja Oy, johtaja, Liiketoiminnan kehitys ja strategia, Rautakirja-konsernin johtoryhmän jäsen 6/2004-7/2012; Rautakirja Oy Kioskikauppa, johtaja, Kansainvälinen liiketoiminta, Kioskikauppa-toimialan johtoryhmän jäsen 1/2002-6/2004; Leaf Suomi ja Leaf Group, eri tehtäviä 1988-2001, mm. vientijohtaja 8/1999-12/2001

Luottamustoimet: -

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 7 500

Sari Suono (s. 1968), HKScan Oyj:n henkilöstöjohtaja (EVP) 4/2013 alkaen OTM, eMBA; Suomen kansalainen

Merkittävä työura: A-Katsastus Group Oy, henkilöstöjohtaja 6/2011-4/2013; Itella Oyj, Viestinvälitys, henkilöstöjohtaja 11/2007-5/2011; Itella Oyj, konserni HR, HRM, henkilöstöjohtaja 10/2006-10/2007; työsuhdelakimies 11/2003-9/2006; Finnair Oyj, eri tehtäviä 1988-2003, mm. henkilöstöjohtaja 2/2001-11/2003

Luottamustoimet: HR Legal Services Oy, hallituksen jäsen

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 5 500

Anne Mere (s. 1971), HKScan Oyj:n markkinointijohtaja (CMO) 8/2013 alkaen

MBA, Viron kansalainen

Merkittävä työura: HKScanin Suomen ja Baltian kuluttajaliiketoimintoista vastaava johtaja 2/2012-8/2013; AS Rakvere Lihakombinaat, toimitusjohtaja 2008-2012, markkinointijohtaja 2003-2008; Austria Tabak Eesti OÜ, markkinointipäällikkö 2000-2003; Unilever Eesti OÜ, Key Account Manager 1997-2000; Suomen Unilever Oy, Van den Bergh Foods, Viron edustaja 1994-1997

Luottamustoimet: Suomen Lihateollisuusyhdistys, johtokunnan puheenjohtaja 2012-; Lihatiehdotus ry, hallituksen puheenjohtaja 2012-; lisäksi useita hallitustehtäviä konserniyhtiöissä

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 7 500

Markku Suvanto (s. 1966), HKScan Oyj:n hallinto- ja lakiasiaintojohtaja (EVP) 5/2011 alkaen

Varatuomari, Suomen kansalainen

Merkittävä työura: HKScan-konsernin lakimies 2009-2011; KPMG Oy Ab, Senior Legal Counsel 2006-2009; Lakitoimisto Suomi & Suvanto Oy, osakas 2004-; KLegal Oy, yritysjuridiikka 2002-2003; Sampo Pankki, yritys- ja henkilöasiakkaiden varainhoitotehtävät, mukaan lukien juridiikka ja verosuunnittelu 1998-2002

Luottamustoimet: HC TPS Turku Oy, hallituksen jäsen; lisäksi useita hallitustehtäviä konserniyhtiöissä

Osakeomistus HKScanissa 31.12.2013: 5 500

HKScanin laajennettuun johtoryhmään kuuluvat johtoryhmän jäsenten lisäksi:

Marja-Leena Dahlskog, viestintäjohtaja (SVP)

Mika Huhtanen, tilaus-toimitusketjusta vastaava johtaja (SVP)

Veli-Matti Jäppilä, eläinten hankinnasta ja tuottajapalveluista vastaava johtaja (SVP)

Keijo Keränen, rahoitusjohtaja (SVP)

Orvokki Knuutinen, hankintajohtaja (SVP)

Markku Krutsin, innovaatio- ja teknologiajohtaja (SVP)

Pekka Kuokka, liiketoimintaratkaisusta vastaava johtaja (SVP)

Juhan Matt, strategiasta ja strategisista projekteista vastaava johtaja (SVP)

Magnus Lindholm, Ruotsin maajohtaja (GM)

Thomas Perkiö, Tanskan maajohtaja (GM) (oto)

Teet Soorm, Baltian maajohtaja (GM)

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

- Liikevaihto oli 2 478,6 (2 503,1) miljoonaa euroa.
- Raportoitu liikevoitto oli 30,5 (43,1) miljoonaa euroa ja liikevoitto prosentti oli 1,2 (1,7). Vuoden vertailukelpoinen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 30,0 (36,7) miljoonaa euroa ja vastaava liikevoittoprosentti 1,2 (1,5).
- Rahavirta ennen rahoituskuluja oli 103,4 (65,8) miljoonaa euroa.
- Voitto ennen veroja oli 9,7 (14,3) miljoonaa euroa.
- Osakekohtainen tulos oli 0,16 (0,30) euroa.
- Nettorahoituskulut olivat -24,2 (-31,7) miljoonaa euroa.
- Nettovelka oli 355,7 (440,9) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste 87,0 (109,2) prosenttia.
- Arvio vuodelle 2014: HKScan arvioi, että vertailukelpoinen liikevoittomarginaali on 1-2 prosenttia ja viimeinen neljännes on vahvin. Vuonna 2013 vastaava vertailukelpoinen liikevoittoprosentti oli 0,5 prosenttia.
- Arviossa otetaan huomioon se, että markkina-alue Puolaa (HKScanin 50 %:n osuus Sokolówista) ei ole mukana konsernin liikevoittoluvussa. Tämä johtuu kansainvälisten tilinpäätösstandardien IFRS 11:n muutoksesta 1.1.2014 alkaen.
- Hallituksen osingonjakoehdotus on 0,10 (0,10) euroa osakkeelta.

KATSAUS KONSERNIN TOIMINTAAN

Konsernin taloudellinen tulos vuonna 2013 oli vaihteleva; samalla kun kannattavuus alitti tavoitteen, rahavirta oli vahva. Liiketoiminnan kannattavuus Puolassa ja Baltiassa oli hyvällä tasolla. Ruotsin markkina-alue osoitti elpymisen merkkejä ja parantumista edelliseen vuoteen verrattuna, kun taas Suomessa tulos jäi selvästi jälkeä edellisvuodesta. Toteutunut yhden prosentin liikevoitto molemmilla markkina-alueilla jäi selvästi alle konsernin pitkän aikavälin tavoitteen. Tanskassa viime vuotta leimasi toipuminen tulipalosta. Markkina-asema saatiin palautettua ennalleen, mutta kannattavuus jäi heikoksi.

Konsernin rahavirta vahvistui merkittävästi vuonna 2013 käyttöpääoman ja investointimenojen hallinnassa tehdyn

hyvän työn ansiosta. Lisäksi vakuutuskorvausasian saaminen päätökseen korjasi Tanskan tulipalon vuoksi heikentynyttä rahavirtaa.

Kysyntä sekä Kuluttaja- että Away from Home -liiketoiminnossa, erityisesti viennissä, oli matalammalla tasolla kuin edellisvuonna. Koska markkina-alueiden tarjontaa ei saatu sopeutettua tilanteeseen riittävän nopeasti, hintakilpailu oli kovaa kaikilla markkinoilla. Taantumien jatkuminen laski kuluttajien ostovoimaa, ja johti kysynnän siirtymiseen hinnaltaan edullisempiin tuotteisiin. Lisäksi kaupan omat tuotemerkit kasvattivat osuuttaan kokonaismarkkinasta.

Vuoden alussa sekä tuotantoeläinten hankintahinnat että alkutuotannon kustannukset olivat korkeat. Vuoden loppupuolella eläinten hankintahintojen nousu pysähtyi ja kääntyi laskuun viljan ja rehun maailmanmarkkinahintojen alentuessa.

Sianlihan varastotasot olivat korkeat koko Euroopassa läpi vuoden. Maailmanlaajuisen lihan ylitarjonnan vuoksi vientihinnat olivat alhaiset. Tämä vaikutti katteisiin erityisesti kolmannella ja neljännessä neljänneksellä, jolloin ylijäämävarastoja purettiin aktiivisemmin viennin kautta. Kevään ja alkukesän huonot sääolosuhteet Euroopassa aiheuttivat grillikauden alun myöhästymisen. Joulutuotteiden myynti oli hyvä. Naudanlihassa rakenteellinen niukkuus jatkui.

Syksyllä konsernin toimintoja vahvistettiin edelleen perustamalla konsernimarkkinoinnin toiminto edistämään pitkän aikavälin konsernitason brändin hallintaa ja kehittämään kuluttaja- ja asiakaslähtöistä tarjontaa. Tuoteinnovaatioiden vaihtoa konsernin kotimarkkinoiden välillä lisätään edelleen. Vuoden 2014 alussa toimintansa aloitti konsernitason, keskitetty tuontioorganisaatio, jonka tehtävänä on vahvistaa ja koordinoita konsernin ulkopuolista lihanhankintaa.

Konserninlaajuiset operatiivisen tehokkuuden parannustoimet, kuten ostojen keskittäminen, jatkuivat onnistuneesti vuoden 2013 aikana. Ensimmäisen neljänneksen aikana Suomessa otettiin käyttöön tuottajajhteistyömalli. Tavoitteena on saavuttaa kustannusetuja alkutuotannolle sekä jalkauttaa

parhaita tuotantotapoja. Myös Ruotsissa aloitettiin tiiviimpi yhteistyö alkutuotannon kanssa myöhemmin keväällä.

Yksi Away from Home -liiketoiminnon tavoitteista on hyödyntää tehokkaasti konserninlaajuisen valmistuksen ja tietotaidon mahdollisuudet. Syksyllä AfH toi Ruotsin markkinoille ensimmäisen maiden rajat ylittävän tuotevalikoiman. Vientiorganisaatio keskitettiin yhden johdon alaisuuteen asiakaspalvelun parantamiseksi ja uusien lisäarvoa tuottavien mahdollisuuksien löytämiseksi.

Heinäkuussa HKScan esitteli konsernin täsmennetyt brändistrategian ensimmäiset linjaukset: yhtiönimet yhennetään, ja Suomen ja Ruotsin pääbrändien alkuperäluopukset vahvistettiin.

Vuonna 2012 käynnistetyn kehittämissuunnitelman tavoitteet saavutettiin. Näitä olivat kustannusten vähentäminen vähintään 20 miljoonalla eurolla vuositasona sekä käyttöpääoman merkittävä vähentäminen. Parannukset saavuttavat täyden tehonsa vuonna 2014. Kustannusinflaatio ja myyntikatteiden lasku rapauttivat kuitenkin pääosin vuonna 2013 saavutetut hyödyt. Syyskuun lopussa käynnistettiin uusi kehittämissuunnitelma. Vuoden 2014 loppuun saakka kestävä ohjelma tähtää yli 20 miljoonan euron vuotuisen kustannusten alenemiseen ja nettovelan pienemiseen yli 50 miljoonalla eurolla. Marraskuussa neuvottelut Tanskan tulipalon vahingonkorvauksista saatiin päätökseen. Lisäksi toteutettiin 135 miljoonan euron uudelleenrahoitusjärjestely, joka korvaa vuonna 2014 erään-tyvän syndikoidun pankkilainan.

Konsernin päivitetty pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet julkistettiin elokuussa. Tavoitteet ovat: liikevoitto yli 4 prosenttia, sijoitetun pääoman tuotto yli 12 prosenttia ja nettovelkaantumisaste alle 100 prosenttia. Osinkopolitiikka, vähintään 30 prosenttia nettotuloksesta, säilyi ennallaan.

Vuonna 2013 HKScan-konserni vietti 100-vuotisjuhlavuottaan. Juhlavuosi näkyi henkilöstötilaisuuksina sekä viestinnässä ja markkinoinnissa pääosin Suomessa.

MARKKINA-ALUEIDEN KATSAUKSET Liikevaihto ja liikevoitto markkina-alueittain

(Meur)	2013	2012
LIIVEVAIHTO		
- Suomi	804,1	813,8
- Baltia	175,1	176,7
- Ruotsi	965,3	1 025,7
- Tanska	226,1	211,7
- Puola	375,1	343,7
- Segmenttien välinen	-67,0	-68,5
Konserni yhteensä	2 478,6	2 503,1
LIIVEVOITTO		
- Suomi	2,8	18,4
- Baltia	8,4	8,9
- Ruotsi	8,1	-5,9
- Tanska	4,9	15,4
- Puola	18,8	15,8
- Segmenttien välinen	-	-
Segmentit yhteensä	43,0	52,5
Konsernihallinnon kulut	-12,5	-9,5
Konserni yhteensä	30,5	43,1

Segmenttijako perustuu konsernin organisaatioon sekä hallituksen ja johdon raportointiin. Johto seuraa liiketoiminnan kannattavuutta markkina-alueittain. Konserni raportoi ensisijaisena segmenttinä maantieteelliset segmentit, joita ovat Suomi, Baltia, Ruotsi, Tanska ja Puola.

Markkina-alue Suomi

Suomessa vuoden 2013 liikevaihto oli 804,1 (813,8) miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 2,8 (18,4) miljoonaa euroa.

Organisaatiouudistukset, mukaan lukien kaupallisen organisaation virtaviivaistaminen, vietiin päätökseen. Parannuksia toimituskyvyssä sekä kysynnän ja tarjonnan tasapainottamisessa nähtiin vuoden 2013 neljännellä neljänneksellä.

Heikko kysyntä ja raju kilpailu laskivat myyntimääriä ja keskimääräisiä myyntihintoja koko vuoden, minkä vuoksi myyntikatteiden kehitys oli heikko sekä koti- että vientimarkkinoilla.

Vuoden aikana Suomessa markkinoille tuotuja uutuuksia olivat muun muassa uudet HK Rypsiporsas® -tuotteet sekä kesän grillikauden tuoreet Kariniemen siipikarjatuotesarjat. Syyskuussa markkinoille tuotiin uusi luomulihavalmisteiden valikoima. Elokuussa avattiin uusittu HK-brändin verkkosivusto. Sivustolla kuvataan lihan arvoketjua eri sidosryhmille, minkä ohella se tarjoaa kuluttajille suunnatun ”Lihakoulun”.

Suomessa tuottajayhteistyömällä otettiin kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2013 aikana. Sianlihan hankintahinnat laskivat hieman heinäkuusta lähtien, kun taas naudan- ja siipikarjanlihan hankintahinnat pysyivät korkeina. Tuotantorakenteen rationalisointin Vantaan, Mikkelin ja Säkylän tuotantolaitosten välillä valmistuivat vuoden lopulla. Tuotantolinjojen siirrot rajoittivat tuotantokapasiteettia ja tehokkuutta siirtymävaiheen aikana. Rationalisointien tavoitteena oli parantaa liiketoiminnan tuottavuutta ja lisätä tehokkuutta sekä saada hyötyjä tuotannon ja teknologian keskittämisestä. Viiden miljoonan euron vuotuisiin säästöihin tähdännyt rakennemuutosohjelma vietiin onnistuneesti päätökseen.

Markkina-alue Baltia

Baltiassa vuoden 2013 liikevaihto oli 175,1 (176,7) miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 8,4 (8,9) miljoonaa euroa.

Hyvä tuloskehitys jatkui brändituotteiden hyvien tulosten ansiosta koko vuoden. Myönteistä kehitystä edesauttoi kustannusten hallinta sekä alkutuotannossa että muilla alueilla. Vientimarkkinat olivat edelleen heikot. Uutuustuotteiden lanseeraukset, brändituotteiden myynti sekä vahva kuluttajaviestintä tuottivat tulosta. Myös yleinen kysyntä ja myyntihinnat normalisoituivat heikomman ensimmäisen vuosipuoliskon jälkeen. Tämä yhdessä alkutuotannon laskeneiden kustannusten kanssa vaikutti myönteisesti hyvään tuloskehitykseen.

Markkina-alueella toteutettiin lukuisia tehostamistoimenpiteitä. Baltian siipikarjantuotanto keskitettiin uuteen Tabasalun tuotantolaitokseen Virossa. Vuoden 2014 alusta alkaen laitoksessa on teurastettu, leikattu luottomaksi sekä valmistet-

tu siipikarjatuotteet koko HKScan-konsernin Baltian alueelle.

Liettuan logistiikkatoiminnot yhdistettiin Latvian logistiikkatoimintoihin Riiassa.

Esimerkkejä uusista tuotteista ja konsepteista ovat toukokuussa markkinoille tuotu Kievin kotletti ja lokakuussa lanseerattu Rakveren Lihakas-tuotesarjaan kuuluva Doctor’s Frankfurter.

Markkina-alue Ruotsi

Ruotsissa vuoden 2013 liikevaihto oli 965,3 (1 025,7) miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 8,1 (-5,9) miljoonaa euroa.

Liikevaihdon lasku jatkui kannattamattoman myynnin lopettamisen ja pienempien volyymien vuoksi. Myyntimääriin vaikutti myös sian- ja naudanlihan kulutuksen kasvun pysähtyminen. Sen sijaan siipikarjatuotteiden kulutus jatkoi kasvuaan. Toteutetut kustannussäästöt ja tuotannon tehokkuuden parantamistoimet tukivat kannattavuuskehitystä. Kesäkuussa ilmoitettiin tuotannolliseen tehokkuuteen liittyvistä irtisanomisista, jotka koskivat noin 20 henkilöä Skaran tuotantolaitoksella. Strateginen tarkastelu Ruotsissa jatkuu. Liiketoiminnan rahavirta pysyi neljännellä neljänneksellä samalla hyvällä tasolla kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä.

Vuonna 2013 brändituotteet – kuten Svensk Rapsgris® ja Pärsons®-merkkiset tuorebroilerituotteet – tekivät tulosta ja kehittivät hyvin läpi vuoden. Uutuustuotteiden osuus koko liiketoiminnasta oli kuitenkin vielä suhteellisen pieni. Pärsons®-leikkeleiden hyvä kehitys jatkui.

Kasvaneet lihan tuontimäärät aiheuttivat edelleen paineita myyntihintoihin. Kaupan omien tuotemerkkien markkinaosuuksien kasvu jatkui. Uuden tuottajayhteistyömallin käyttöönotto alkoi, ja syksyllä otettiin käyttöön uusi pitkäaikainen sopimusmalli sianlihantuotantoon. Keväällä HKScan hankki täydet oikeudet Nordic Geneticsin NG Hampshire -genetiikkaan, joka on tunnetun ruotsalaisen Scan Piggham® -sianlihan taustalla.

Kristianstadin tuotantolaitos liitettiin kolmannella neljänneksellä kunnalliseen kaukolämpöverkkoon, mikä merkitsee tuntuva vuotuista hiilidioksidipäästöjen vähenemistä.

Joulukuussa HKScan ilmoitti lisäävänsä omistustaan Halmstadissa Ruotsissa toimivasta Höglandsprodukter AB:sta aiemmasta 30 prosentista 100 prosenttiin. Yhtiö markkinoi ja myy laadukasta ruotsalaista naudan-, vasikan- ja sianlihaa, jota hankitaan paikallisesti Smoolannista ja markkinoidaan Höglandskött-tuotemerkillä.

Markkina-alue Tanska

Tanskassa vuoden 2013 liikevaihto oli 226,1 (211,7) miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 4,9 (15,4) miljoonaa euroa.

Neljannen neljänneksen aikana kannattavuus palasi.

Hintakilpailu jatkui tiukkana sekä koti- että vientimarkkinoilla ja myyntikatteet jäivät alhaisiksi, mikä näkyi erityisesti pakaste-tuotteissa. Kolmannella neljänneksellä aloitettu ylimääräisen pakkasvaraston realisointi jatkui neljännellä neljänneksellä ja vaikutti negatiivisesti myyntikatteisiin. Tuoreiden siipikarjatuotteiden myynti Ruotsissa käynnistyi keväällä ja kehittyi hyvin loppuvuoden ajan.

Liiketoiminnan rahavirta oli poikkeuksellisen vahva neljännellä neljänneksellä, jolloin saatiin loppuosa tulipaloon liittyneistä vakuutuskorvauksista. Edellisvuonna ja aiemmin vuonna 2013 kirjanpidossa oli huomattava vakuutuskorvaus-saatava.

Tulipaloon liittyvä vakuutusasia saatiin päätökseen vakuutusyhtiön kanssa marraskuussa. Vakuutusyhtiö maksoi jäljellä olleen osan vakuutuskorvauksista neljännen neljänneksen aikana. Vakuutus kattoi omaisuusvahingot, tappiot ja liiketoiminnan keskeytymisestä aiheutuneet ylimääräiset kustannukset. Omaisuusvahinkojen osuus kokonaiskorvauksesta oli 26,5 miljoonaa euroa (7,1 miljoonaa euroa vuonna 2013 ja 19,3 miljoonaa euroa vuonna 2012). Korvaussumma raportoidaan kertaluonteisena eränä. Liiketoiminnan keskeytymisen osalta – tappiona ja ylimääräisinä kustannuksina – vakuutuskorvaus kattaa 24 kuukauden jakson kesäkuusta 2012 toukokuuhun 2014.

Vuoden 2013 aikana markkina-asema saatiin palautettua kesäkuun 2012 tulipaloo edeltäneelle tasolle, mutta kova hintakilpailu piti myyntikatteet alhaalla ja kannattavuus jäi heikoksi. Tuotantolaitoksen uudelleenrakentaminen ja uudet tuotantolinjat valmistuivat kuluneen vuoden aikana. Kaikki väliaikaiset tuotantojärjestelyt purettiin, ja osana uudelleenjärjestelyjä Padborgin tuotantolaitos suljettiin kesäkuun puolivälissä ja tehdas myytiin myöhemmin. Kesäkuun lopulla noin 100 henkilöä irtisanottiin Skovsgaardin tuotantolaitokselta.

Markkina-alue Puola

Puolassa vuoden 2013 liikevaihto oli 375,1 (343,7) miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 18,8 (15,8) miljoonaa euroa.

Myynti kasvoi voimakkaasti koko vuoden ajan. Brändituotteiden, lihavalmisteiden ja grillituotteiden myyntiä vauhditti laajennettu tuotevalikoima. Lisäksi Sokołów-tuotemerkkin korkea tunnettuus vaikutti myönteiseen kehitykseen. Tämän tuloksena kannattavuus oli hyvä.

Hankintahinnat laskivat Puolassa naudanlihan kasvaneen tarjonnan myötä. Sokołówin teurastusmäärät kasvoivat, mikä mahdollisti suuremmat vientimäärät. Naudanlihan kulutusky-syntä Puolassa kasvoi. Lisäksi lihavalmisteiden vienti kasvoi kolmannesta neljänneksestä alkaen.

Vastatakseen markkinatilanteeseen Sokołów toi kolmannen neljänneksen aikana markkinoille uuden tuotesarjan, jonka valmisruokien tuotannossa hyödynnetään ”Mylar Cook” -teknologiaa.

Neljä Sokołówin tuotetta palkittiin kultamitaleilla Poznanin kansainvälisillä Polagra-messuilla syyskuussa. Perusteluina olivat tuotteiden nykyaikaisuus, innovatiivisuus ja korkea teknologia.

Sokołów-brändi saavutti kymmenennen sijan Puolan arvostetuimpien tuotemerkkien listauksessa, ja se oli lihateollisuuden brändeistä kaikkein arvostetuin.

Investoinnit

Konsernin nettoinvestoinnit vuonna 2013 olivat 52,9 (76,6) miljoonaa euroa ja ne jakautuivat markkina-alueittain seuraavasti:

(miljoonaa euroa)	2013	2012
Suomi	15,2	11,8
Baltia	8,7	10,5
Ruotsi	6,1	7,4
Tanska ¹⁾	12,1	33,0
Puola ²⁾	10,8	14,0
Yhteensä	52,9	76,6

¹⁾ Investoinnit sisältävät Vinderupin tuotantolaitoksen jälleenrakentamisen.

²⁾ HKScanin osuus (50 %) Sokołówin investoinneista.

Huomattava osa suunnitelluista ja toteutetuista investoinneista vuonna 2013 keskittyi tuotannollisen tehokkuuden parantamiseen, joka on määritelty strategiseksi painopistealueeksi.

Tärkeimmät investoinnit vuoden 2013 aikana olivat seuraavat: Suomessa saatiin päätökseen tuotantolinjojen siirrot Vantaan, Mikkelin ja Säkylän tuotantolaitosten välillä. Mikkeliin investoitiin lisäksi prosessoitujen lihatuotteiden tuotantolinjaan ja infrastruktuuriin, ja Euran tuotantolaitoksessa investoitiin siipikarjanlihatuotantoon. Baltian markkina-alueella siipikarjanlihan tuotannon keskittäminen Tabasalun uudistettuun tuotantolaitokseen ja alkutuotannon kapasiteetin laajennus Pärnjoen tilalla valmistuivat Virossa. Ruotsissa tärkein investointi tehtiin Skaran tuotantolaitoksen energiatehokkuuden parantamiseen. Puolassa tehtiin useita investointeja tuotantolaitoksiin, kuten Sokołów Podlaskin tuotantolaitoksessa (lihankäsittely ja pakkaaminen) sekä Kolon tehtaalla (energia- ja jäähdytysjärjestelmät).

Rahoitus ja verot

Konsernin korolliset velat vuoden lopussa olivat 431,1 (499,7) miljoonaa euroa. Nettovelka aleni 355,7 miljoonaan euroon (440,9).

Konsernin maksuvalmius oli hyvä koko vuoden. Käytettävien, sitovien valmiusluottojen määrä 31.12. oli 161,5 (177,4) miljoonaa euroa. Lisäksi konsernilla oli muita käyttämättömiä shekkitili- yms. limiittejä 35,7 (28,8) miljoonaa euroa. 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 129,0 (120,0) miljoonaa euroa.

Konserni allekirjoitti marraskuussa noin 135 miljoonan euron suuruisen vakuudellisen monivaluuttaisen luottojärjestelyn pohjoismaisen pankkiryhmittymän kanssa. Rahoitusjärjestelyllä uudelleenrahoitettiin vuonna 2007 solmitun syndikoidun luottojärjestelyn kesäkuussa 2014 erääntyvä loppuosaa.

Nettorahoituskulut olivat -24,2 (-31,7) miljoonaa euroa. Pääasiassa lasku johtuu alhaisemmasta lainamäärästä ja alentuneesta korkotasosta.

Konsernin verot olivat 0,1 (3,4) miljoonaa positiiviset.

Tutkimus ja kehitys

HKScan-konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta liittyy pääasiassa uutuustuotteiden kehittämiseen vuoden tai kahden aikajänteellä sekä markkinoilla jo olevien tuotteiden ajanmukaistamiseen. Tutkimukseen ja kehitykseen käytettiin yhteensä 11,2 (10,5) miljoonaa euroa, eli 0,5 (0,4) prosenttia liikevaihdosta.

Vuonna 2013 perustettiin konsernin tutkimus- ja kehitystoiminto (T&K) sekä konserninlaajuinen tuoteryhmähallinnan organisaatio. Ne toimivat matriisissa liiketoimintojen ja maarajojen yli. Innovaatiostratégia viimeisteltiin ja se otettiin käyttöön vuoden lopulla. Konsernitason prosesseja ja yhteisten alustojen kehittämistä on vauhditettu, ja ensimmäisten konsernitasaisten T&K-projektien odotetaan tuottavan tulosta vuonna 2014.

Tuotekehityksen saavutuksia vuonna 2013 olivat muun muassa korkealuokkaiset grillimakkarat Ruotsissa ja luomu- ja maissibroilerituotteet Tanskassa. Baltiassa lanseerattiin Kievin kotletti sekä välipalatuotteita, jotka vastasivat kasvavaan kysyntään hyvin. Suomessa tuotiin markkinoille uusia sianliha-pohjaisia luomuliha-valmisteita.

HKScanin tutkimus- ja kehitystoiminta perustuu tiedonvaihtoon yhteistyö- ja verkostomallissa. Yhteistyö tutkimuslaitosten kanssa jatkuu asiantuntemuksen laajentamiseksi uusien lihaan perustuvien konseptien kehittämisessä. Rypsi-porsaaseen (HK Rypsi-porsas® Suomessa ja Svensk Rapsgris® Ruotsissa) liittyvä tutkimus- ja kehitystyö jatkuu.

Yritysvastuu

HKScan on sitoutunut vastuullisen liiketoiminnan systemaattiseen kehittämiseen. Vastuullinen toiminta kattaa koko toimitusketjun rehusta ja genetiikasta aina kuluttajan lautaselle saakka. Vuonna 2013 otettiin käyttöön vastuullisuuden systemaattiseen johtamiseen ja kehittämiseen tähtäävä vastuullisuusohjelma.

Taloudellinen vastuullisuus liittyy HKScanin ja sen sidosryhmien pitkän aikavälin kannattavuuteen. Konserni on merkittävä työnantaja ja sen investoinnit vaikuttavat paikalliseen talouteen. HKScanin tuotanto sijaitsee kiinteästi sen kotimarkkinoilla ja konserni on sopimusten kautta läheisesti sidoksissa paikalliseen alkutuotantoon.

Sosiaaliseen vastuullisuuteen kuuluvat tuotevastuu, henkilöstön hyvinvointi sekä yhteisö- ja yhteiskuntasuhteet. Tuotteet valmistetaan vastuullisesti: ne ovat kuluttajille turvallisia ja niiden maku ja laatu vastaavat odotuksia. Lisäksi HKScan tekee jatkuvasti työtä parantaakseen tuotteiden ravitsemuksellista tasapainoa. Organisaation rakennemuutokset ja muut henkilöstöön vaikuttavat toimenpiteet hoidetaan vastuullisesti. Henkilöstölle on luotu uusia mahdollisuuksia konserninlaajuiseen yhteistyöhön ja kehittämiseen.

Eläinten hyvinvointiin - eläinten eettiseen kohteluun - kiinnitetään huomiota genetiikassa, tiloilla, kuljetuksissa ja teurastamoilla. Eläintautitilanne on hyvä (ts. tauteja esiintyy vähän) HKScanin sopimustuotannossa ja sen omassa alkutuotannossa. Eläintautien valvonta on jatkuva osa päivittäistä sairauksien ennaltaehkäisyä. Antibiootteja käytetään vain diagnostisoiduissa tapauksissa, ja niiden käyttöä seurataan huolellisesti.

Ympäristöjohtamisen alueita ovat ilmastomuutoksen hillitseminen ja uusiutuvien energianlähteiden käyttö, jätehallinta sekä resurssien ja kemikaalien kestävä käyttö. Konserni pyrkii vähentämään kasvihuonekaasujen päästöjä lisäämällä energiatehokkuutta ja siirtymällä hyödyntämään uusiutuvia energianlähteitä. Esimerkiksi Ruotsissa HKScanin tavoitteena on puolittaa ilmastopäästöt vuoteen 2020 mennessä. Kasvihuonekaasupäästöihin liittyvä kannanotto julkaistiin yhdessä muiden Haga initiative -ilmastoverkostoon kuuluvien yritysten kanssa. HKScan on mukana myös paikallisissa sitoumuksissa ja projekteissa. Useilla tuotantolaitoksilla on onnistuttu parantamaan materiaalihokkuutta. Konserni pyrkii vähentämään käyttämiensä kemikaalien lukumäärää ja korvaamaan niitä ympäristön kannalta paremmilla vaihtoehdoilla.

HKScan lisää yhteistyötä sidosryhmiensä kanssa jakaakseen koko arvoketjun kattavaa liha-asiantuntemusta. Toimitusketjun läpinäkyvyyden lisäämiseksi konserni on kehittänyt toimittajiensa arviointiprosessia ja jäljitettävyyttä.

Varsinainen yhtiökokous ja hallituksen valtuutukset

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 24.4.2013 Turussa, vahvisti emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vuodelta 2012. Yhtiökokous päätti vuoden 2012 osingoksi 0,10 euroa osakkeelta.

Yhtiökokous päätti yhtiön yhtiöjärjestyksen 8 § ja 9 § muuttamisesta niin, että hallituksen kokoonpanoon voidaan tarvittaessa ottaa yhdestä kolmeen varajäsentä ja että hallituksen jäsenmäärää voidaan kasvattaa enintään kahdeksaan.

Lisäksi yhtiökokous päätti muuttaa yhtiöjärjestyksen 12 § koskien tilintarkastajien lukumäärää. Yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa, joiden tulee olla Keskukskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia (KHT) tai tilintarkastusyhteisöjä. Mikäli yhtiölle valitaan vain yksi tilintarkastaja, eikä tämä ole Keskukskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, on lisäksi valittava yksi varatilintarkastaja.

Yhtiökokous päätti myös vuosipalkkioista hallituksen jäsenille, varajäsenille ja valiokuntien puheenjohtajille. Lisäksi maksetaan kokouspalkkio kustakin hallituksen ja valiokuntien kokouksesta, johon henkilöt ovat osallistuneet.

Yhtiökokous päätti, että yhtiön hallituksen varsinaisten jäsenten lukumäärä on kuusi (6) ja että hallitukseen valitaan myös kaksi (2) varajäsentä.

Hallituksen aiemmat jäsenet Juha Kylämäki, Niels Borup, Teija Andersen, Gunilla Aschan, Tero Hemmilä ja Henrik Treschow valittiin uudelleen, ja Mikko Nikula ja Per Nilsson valittiin varajäseniksi. Järjestäytymiskokouksessaan yhtiökokouksen jälkeen hallitus valitsi puheenjohtajaksi Juha Kylämäen ja varapuheenjohtajaksi Niels Borupin, molemmat uudelleen.

Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Johan Kronberg. Tilintarkastajalle maksetaan palkkio yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Yhtiökokous antoi hallitukselle kolme valtuutusta, joiden nojalla hallitus voi päättää osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta, hankkimaan ja/tai ottamaan pantiksi yhtiön omia A-osakkeita sekä yhtiölle hankittujen omien osakkeiden luovuttamisesta. Valtuudet ovat voimassa 30.6.2014 asti ja ne kumoavat varsinaisen yhtiökokouksen 25.4.2012 antamat valtuutukset.

Hallitus ei käyttänyt yhtiökokoukselta saamiaan valtuutuksia vuoden 2013 aikana.

Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat seuraavat henkilöt: toimitusjohtaja Hannu Kottonen, tuotanto- ja teknologiajohtaja Aki Laiho, talousjohtaja Tuomo Valkonen, Suomen ja Baltian

kuluttajaliiketoimintojen johtaja Samuli Eskola, Skandinavian kuluttajaliiketoimintojen johtaja Göran Holm, Away from Home -liiketoiminnon johtaja Jukka Nikkinen, henkilöstöjohtaja Sari Suono, markkinointijohtaja Anne Mere sekä hallinto- ja lakiasianjohtaja Markku Suvanto, joka myös toimii konsernin johtoryhmän sihteerinä.

Muutoksia konsernin rakenteessa

HKScan jatkoi yhtiörakenteen virtaviivaistamista ja selkeyttämistä hallinnon minimoimiseksi ja sisäisten prosessien harmonisoinnin edistämiseksi.

Suomessa HK Agri Oy - HK Ruokatalo Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö, joka vastaa lihan hankinnasta ja tuottajapalveluista - sulautettiin HK Ruokatalo Oy:öön 31.12.2013.

Ruotsissa Pärsons Sverige AB:n liiketoiminta yhdistettiin HKScan Swedeniin syyskuun 2013 alussa. Joulukuussa HKScan ilmoitti lisäävänsä omistustaan Halmstadissa Ruotsissa toimivasta Höglandsprodukter AB:sta aiemmasta 30 prosentista 100 prosenttiin.

Latvian-tytäryhtiöt Rīgas Miesnieks ja Jelgavas Gajās Kombināts fuusioitiin Rīgas Miesnieks -nimiseksi yhtiöksi maaliskuun alussa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

HKScan Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli vuoden 2013 alussa ja lopussa 66 820 528,10 euroa. Osakkeiden kokonaismäärä oli 55 026 522 osaketta ja se jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 49 626 522 kpl (90,19 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 kpl (9,81 % osakemäärästä). A-osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 kpl) ja Sveriges Djurbönder ek.för:in (665 000 kpl) omistuksessa eikä niitä ole listattu.

Yhtiöjärjestyksen mukaan kullakin A-osakkeella on yksi ääni ja kullakin K-osakkeella 20 ääntä. Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen osinko-oikeus. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

HKScanin osakkeiden markkina-arvo vuoden lopussa oli 206,9 miljoonaa euroa. Markkina-arvon laskemisessa on käytetty katsauskauden viimeisen kaupankäyntipäivän päätöskurssia. A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 186,6 miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli vastaavasti 20,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2013 aikana yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 7 670 318 kappaletta, ja osakekauppojen arvo oli 28 414 082 euroa. Ylin noteeraus oli 4,28 euroa ja alin 3,29 euroa. Keski-kurssi oli 3,70 euroa ja vuoden päätöskurssi 3,76 euroa.

HKScanilla on FIM Pankkiiriliike Oy:n kanssa NASDAQ OMX:n Liquidity Providing (LP) -toiminnan edellytykset täyttävä markkinatakaussojimus.

Osakkeenomistajat

Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä yhtiön osakasluettelossa oli vuoden 2013 lopussa 12 159 osakkeenomistajaa. Yhtiön kaikista osakkeista 20,2 prosenttia oli hallintarekisteröidyillä ja ulkomaisilla omistajilla.

Liputusilmoitukset

HKScan ei vastaanottanut liputusilmoituksia vuoden 2013 aikana.

Omat osakkeet

HKScanin hallussa oli tilivuoden 2013 alussa ja lopussa yhteensä 1 053 734 omaa A-osaketta. Niiden markkina-arvo vuoden 2013 lopussa oli 3,96 miljoonaa euroa, osuus kaikista osakkeista 1,91 prosenttia ja äänimäärästä 0,67 prosenttia.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

HKScanilla on konsernin avainhenkilöille tarkoitettu osakepohjainen kannustinjärjestelmä kalenterivuosille 2013–2015. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon kehittämiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön, lisätä heidän omistustaan yhtiössä ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden ansaintaan ja omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä. Kannustinjärjestelmästä sekä sen ehdoista on kerrottu tarkemmin 20.12.2012 julkaistussa pörssitiedotteessa.

Hallituksen ja toimitusjohtajan osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän lähipiirinsä omistivat vuoden 2013 lopussa yhteensä 48 950 A-osaketta, mikä vastasi 0,09 prosenttia kaikista osakkeista ja 0,03 prosenttia äänistä.

Henkilöstö

Vuonna 2013 HKScanin palveluksessa, pois lukien Sokolów Puolassa, oli keskimäärin 7 698 (7 836) henkilöä.

Keskimääräinen henkilöstömäärä laski vuoden aikana Suomessa, Baltiassa ja Tanskassa tehostamisohjelmien vuoksi.

Markkina-alueittain henkilöstöä oli keskimäärin:

	2013	2012
Suomi	2 685	2 794
Baltia	1 685	1 742
Ruotsi	2 459	2 428
Tanska	869	872
Yhteensä	7 698	7 836

Lisäksi Sokolów-konsernin palveluksessa oli keskimäärin 6 458 (6 310) henkilöä.

Henkilöstö jakaantui vuoden lopussa markkina-alueittain seuraavasti:

	2013	2012
Suomi	2 572	2 592
Baltia	1 732	1 700
Ruotsi	2 248	2 339
Tanska	838	893
Yhteensä	7 390	7 524

Lisäksi Sokolów-konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 6 813 (6 491) henkilöä.

HKScan-konsernin eurooppalainen yritysneuvosto (EWC) jatkoi toimintaansa vuoden 2013 aikana. Neuvosto toimii keskustelevana yhteistyöelimenä konsernin johdon ja henkilöstön välillä konserninlaajuisissa ja merkittävissä asioissa. EWC kokoontuu kahdesti vuodessa jossakin HKScanin toimintamaassa. Vuonna 2013 HKScanin yritysneuvosto kokoontui Tanskassa ja Suomessa.

Oy Primula Ab:n konkurssipesän kanne

Syyskuussa 2012 HKScan Oyj ja HK Ruokatalo Oy kertoivat, että Oy Primula Ab:n konkurssipesä oli jättänyt Varsinais-Suomen käräjäoikeudelle yhtiötä koskevan vahingonkorvauskanteen. Kannevaatimus on suuruudeltaan noin 16,3 miljoonaa euroa lisätyn korko- ja oikeudenkäyntikuluvuatomuksella.

HKScan Oyj ja HK Ruokatalo Oy pitävät kannetta perusteettomana, ja yhtiöt ovat kiistäneet sen kokonaisuudessaan vireillä olevassa oikeudenkäynnissä. Kanne ei näin ollen johtanut varauksiin konsernin tilinpäätöksessä.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

HKScan-konsernin liiketoiminnassa merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät - erityisesti rehuraaka-aineiden hinnannousun ja alkutuotannon muiden tuotantopanosten kautta - paikallisen liharaaka-aineen hintakehitykseen ja saatavuuteen sekä tuotteiden myyntihintojen korotusten riittävyteen suhteessa kustannuskehitykseen.

Riskeihin lukeutuvat erilaiset odottamattomat viranomais-toimenpiteet, jotka saattavat rajoittaa kaupankäyntiä. Epävarmuustekijöitä voivat olla lisäksi konsernin käynnissä olevat kehityshankkeet ja organisatoriset uudelleenjärjestelyt niihin liittyvien omien toimenpiteiden ja ennakoimattomien ylimääräisten kustannusten vuoksi.

Elintarviketeollisuuden raaka-ainehuollossa eläintautien mahdollisuutta tai mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta yleisiin kulutusnäkyymiin ei voida koskaan kokonaan sulkea pois.

Yhtiön hallinnointi

HKScanin hallituksen tarkastusvaliokunta on laatinut erillisen selvityksen konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement). Selvitys julkaistaan vuosikertomuksen osana sekä yhtiön Internet-sivuilla osoitteessa www.hkscan.com kohdassa "Sijoituksena" viikolla 11/2014.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Osana Ruotsin kehittämisohjelmaa ja strategista tarkastelua HKScan myi 49 prosentin osuutensa Nyhléns & Hugosons Chark AB:stä Alviksgården Lantbruks AB:lle 2.1.2014. Kaupahinta oli 2,2 miljoonaa euroa ja se maksettiin käteisellä. Kaupasta aiheutui 2,3 miljoonan euron suuruinen omaisuuden alaskirjaus, joka raportoidaan kertaluonteisena kuluna vuoden 2013 viimeisellä neljänneksellä.

Arvio vuodelle 2014

HKScan arvioi, että vertailukelpoinen liikevoittoprosentti on 1–2 prosenttia ja viimeinen neljännes on vahvin. Vuonna 2013 vastaava vertailukelpoinen liikevoittoprosentti oli 0,5 prosenttia.

Arviossa otetaan huomioon se, että markkina-alue Puolaa (HKScanin 50 %:n osuus Sokolówista) ei ole mukana konsernin liikevoittoluvussa. Tämä johtuu kansainvälisten tilinpäätösstandardien IFRS 11:n muutoksesta 1.1.2014 alkaen.

HKScan arvioi yleisen taloudellisen tilanteen jatkuvan haastavana. Markkinatilanteen arvioidaan kuitenkin paranevan sekä kysynnän että tarjonnan suhteen. Konsernin kehittämishajelmien tukevat taloudellisen tuloksen paranemista.

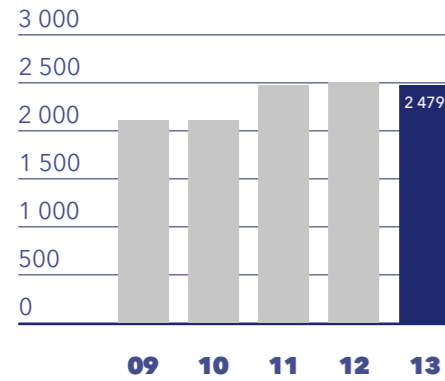
Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on 187,0 miljoonaa euroa sisältäen sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston (SVOP) määrältään 143,1 miljoonaa euroa. Hallitus esittää, että yhtiö jakaa vuodelta 2013 osinkoa 0,10 euroa osakkeelle eli yhteensä noin 5,4 miljoonaa euroa.

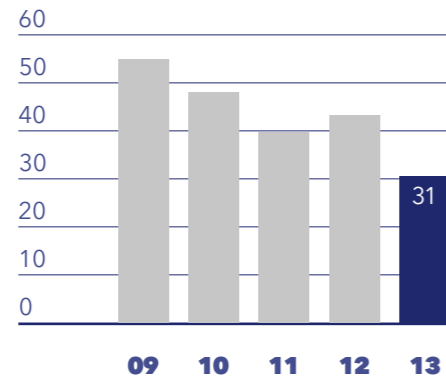
Yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päätymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

AVAINLUVUT

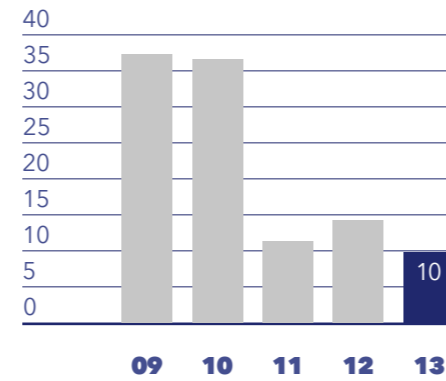
Liikevaihto 2009–2013
Meur

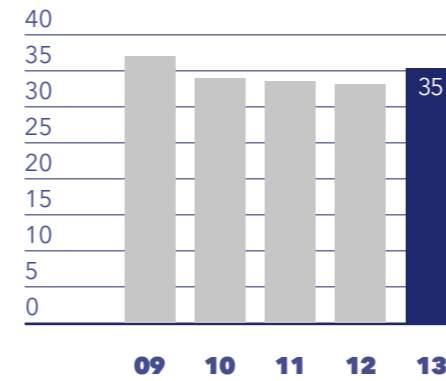
Liikevoitto 2009–2013
Meur

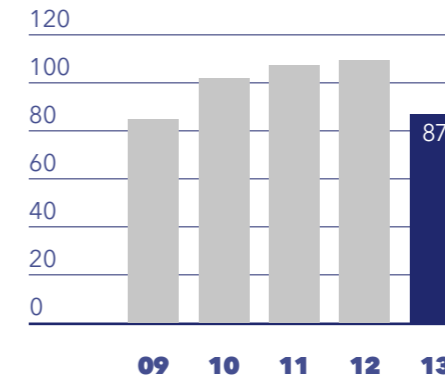
Voitto ennen veroja 2009–2013
Meur

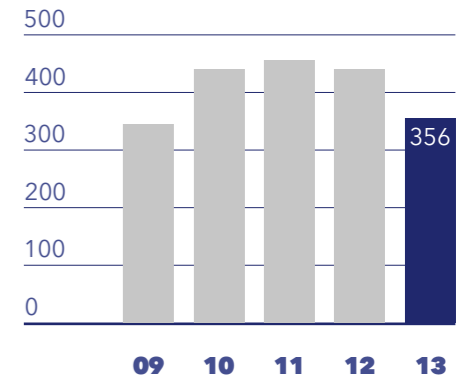
Omavaraisuusaste 2009–2013
%

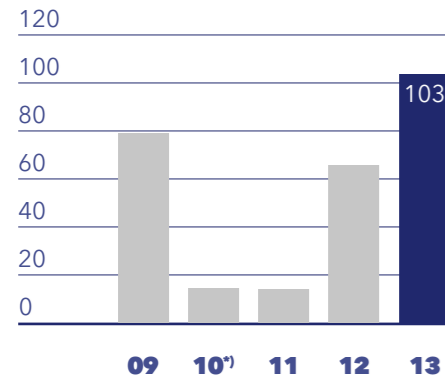
Nettovelkaantumisaste 2009–2013
%

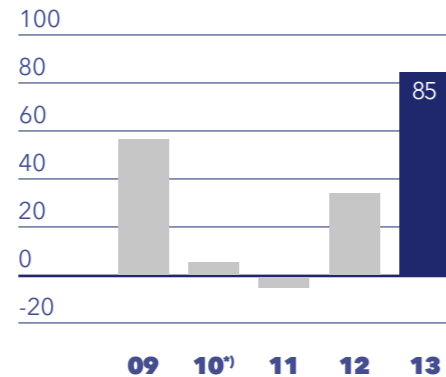
Nettovelka 2009–2013
Meur

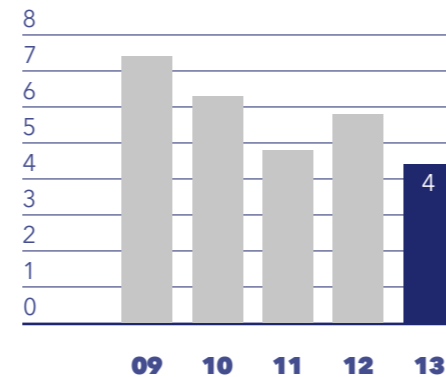
Rahavirta ennen rahoituskuluja 2009–2013
Meur

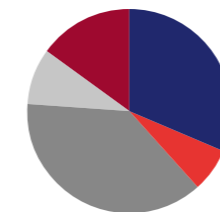
Rahavirta ennen rahoitusta 2009–2013
Meur

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) 2009–2013
%

Liikevaihdon jakautuminen markkina-alueittain 2013¹⁾
Meur

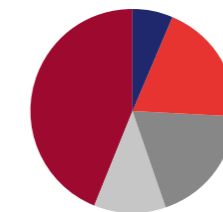

Yhteensä **2 478,6**

¹⁾ Sisältää sisäisen liikevaihdon.

¹⁾ HKScanin osuus (50 %) Sokolów-konsernista.

Liikevoiton jakautuminen markkina-alueittain 2013¹⁾
Meur

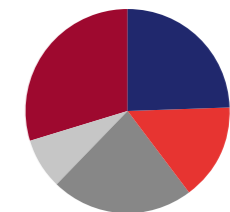

Yhteensä **30,5**

¹⁾ Ilman konsernihallinnon kuluja.

¹⁾ HKScanin osuus (50 %) Sokolów-konsernista.

Henkilöstö markkina-alueittain 2013
Keskimääräinen lukumäärä

Yhteensä **10 927**

¹⁾ HKScanin osuus (50 %) Sokolów-konsernista.

¹⁾ Ei sisällä Rose Poultry A/S:n kauppahintaa.

¹⁾ Ei sisällä Rose Poultry A/S:n kauppahintaa.

TUNNUSLUVUT

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2013	2012	2011	2010	2009
Liikevaihto, Meur	2 478,6	2 503,1	2 491,3	2 113,9	2 124,7
Liikevoitto/-tappio, Meur	30,5	43,1	39,6	48,0	55,1
- % liikevaihdosta	1,2	1,7	1,6	2,3	2,6
Voitto/tappio ennen veroja, Meur	9,7	14,3	11,3	36,5	37,3
- % liikevaihdosta	0,4	0,6	0,5	1,7	1,8
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,4	4,3	2,9	7,4	9,0
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %	4,4	5,8	4,8	6,3	7,4
Omavaraisuusaste, %	35,4	33,1	33,6	34,0	37,1
Nettovelkaantumisaste (Net gearing), %	87,0	109,2	107,2	101,7	84,9
Bruttoinvestoinnit, Meur	52,9	76,6	61,0	70,7	41,3
- % liikevaihdosta	2,1	3,1	2,4	3,3	1,9
Tutkimus- ja kehitysmenot, Meur	11,2	10,5	11,2	9,6	8,9
- % liikevaihdosta	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4
Henkilöstö keskimäärin	7 698	7 836	8 287	7 491	7 429

Osakekohtaiset tunnusluvut	2013	2012	2011	2010	2009
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, eur*	0,16	0,30	0,18	0,52	0,64
Tulos/osake (EPS), laimennettu, eur*	0,16	0,30	0,18	0,52	0,64
Oma pääoma/osake, eur*	7,41	7,31	7,67	7,63	7,21
Osakekohtainen osinko, eur	0,10**	0,10	0,17	0,22	0,22
Osinko laimentamattomasta tuloksesta, %	62,1**	33,2	92,1	42,6	34,5
Osinko laimennetusta tuloksesta, %	62,1**	33,2	92,1	42,6	34,5
Efektiivinen osinkotuotto, %	2,7**	2,8	3,0	3,1	2,8
Hinta/voittosuhte (P/E-luku)					
- laimentamaton	23,3	12,0	30,6	13,9	12,3
- laimennettu	23,3	12,0	30,6	13,9	12,3
Alin osakekurssi, eur*	3,29	3,17	4,08	7,07	3,70
Ylin osakekurssi, eur*	4,28	6,40	7,98	10,20	10,38
Keskikurssi, eur*	3,70	4,34	6,05	8,18	7,18
Vuoden päätöskurssi, eur	3,76	3,63	5,64	7,15	7,85
Ulkona olevan osakekannan markkina-arvo, Meur	206,9	199,7	310,3	393,1	423,7
Vaihdettujen osakkeiden määrä, 1 000 kpl	7 670	9 084	11 765	23 674	22 285
- % keskimääräisestä lukumäärästä	14,1	16,7	21,4	43,8	49,6
Ulkona olevien osakkeiden oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl					
- keskimäärin tilikaudella	53 973	54 556	54 973	54 015	44 937
- tilikauden lopussa	53 973	53 973	54 973	54 973	53 975
- täysin laimennettu	53 973	53 973	54 973	54 973	53 975

* Osakekohtaiset tunnusluvut on oikaistu v. 2009 osakeannin vaikutuksella.

** Hallituksen osinkoehdotuksen perusteella.

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (%)	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskiarvo)}} \times 100$
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja (%)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma korottomat velat (keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste (%)	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste (%)	$\frac{\text{Korolliset netto-rahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS)	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osakekohtainen oma pääoma	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osakekohtainen osinko	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko tuloksesta (%)	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto (%)	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden päätöskurssi}} \times 100$
Hinta/voittosuhte (P/E)	$\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo	$\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä} \times \text{tilikauden päätöskurssi}$
Rahavirta ennen rahoituskuluja	Rahavirta ennen rahoitusta ja rahoituseriä
Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo

KONSERNIN TULOSLASKELMA, IFRS 1.1.-31.12.

(milj. euroa)

	Liitetieto	2013	2012
Liikevaihto	1.	2 478,6	2 503,1
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	38,0	57,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		0,0	-0,1
Materiaalit ja palvelut	3.	-1 792,7	-1 843,9
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	4.	-366,5	-380,0
Poistot	5.	-71,6	-85,9
Liiketoiminnan muut kulut	6.	-255,2	-207,7
Liikevoitto		30,5	43,1
Rahoitustuotot	7.	6,5	5,4
Rahoituskulut	7.	-30,7	-37,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		3,4	3,0
Voitto/tappio ennen veroja		9,7	14,3
Tuloverot	8.	0,1	3,4
Tilikauden voitto/tappio		9,8	17,7
Tilikauden voiton/tappion jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		8,7	16,4
Määräysvallattomille omistajille		1,1	1,3
Yhteensä		9,8	17,7
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake	9.	0,16	0,30
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake	9.	0,16	0,30

Liitetiedot 1-30 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA, IFRS 1.1.-31.12.

(milj. euroa)

	2013	2012
Tilikauden voitto/tappio	9,8	17,7
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-3,4	7,6
Rahavirran suojaus	2,8	0,2
Uudelleenarvostus	0,0	0,0
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi		
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	1,6	1,2
Muut laajan tuloksen erät	1,0	8,9
Kauden laaja tulos yhteensä	10,8	26,7
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	9,7	25,2
Määräysvallattomille omistajille	1,1	1,4
Yhteensä	10,8	26,7

Liitetiedot 1-30 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN TASE, IFRS 31.12.

(milj. euroa)

	Liitetieto	2013	2012
Aineettomat hyödykkeet	10.	74,7	77,7
Liikearvo	11.	100,9	101,5
Aineelliset hyödykkeet	12.	478,7	504,6
Osuudet osakkuusyrityksissä	13.	29,4	34,7
Myynti- ja muut saamiset	15.	3,5	6,0
Myytävissä olevat sijoitukset	14., 15.	14,1	12,9
Laskennallinen verosaaminen	16.	29,0	28,9
Pitkäaikaiset varat		730,3	766,3
Vaihto-omaisuus	17.	168,8	176,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18.	180,8	216,5
Tuloverosaaminen	18.	0,2	0,9
Muut rahoitusvarat	19.	0,0	0,0
Rahat ja pankkisaamiset	19.	74,9	58,9
Lyhytaikaiset varat		424,6	452,6
Varat		1 154,9	1 218,9
Osakepääoma	20.	66,8	66,8
Ylikurssirahasto	20.	73,5	73,4
Omat osakkeet	20.	0,0	0,0
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot	20.	164,7	155,0
Muuntoerot	20.	2,0	5,5
Kertyneet voittovarot	20.	93,1	93,7
Emoyhtiön osakkeenomistajien oman pääoman osuus		400,0	394,4
Määräysvallattomien omistajien osuus		9,0	8,6
Oma pääoma		409,0	403,0
Laskennallinen verovelka	16.	27,0	27,6
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	23., 24.	260,1	312,9
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	23.	2,4	2,0
Pitkäaikaiset varaukset	22.	0,1	0,1
Eläkevelvoitteet	21.	9,0	10,4
Pitkäaikainen vieras pääoma		298,6	352,9
Korollinen vieras pääoma	23., 24.	171,0	186,8
Ostovelat ja muut velat	23.	273,4	275,0
Tuloverovelka	23.	2,0	0,5
Varaukset	22.	0,8	0,7
Lyhytaikainen vieras pääoma		447,3	463,0
Oma pääoma ja velat		1 154,9	1 218,9

Liitetiedot 1-30 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA, IFRS

(milj. euroa)

	Liitetieto	2013	2012
Tilikauden tulos		9,8	16,4
Tilikauden tuloksen ja liiketoiminnan rahavirran oikaisuerät			
Poistot ja arvonalentumiset	5.	71,6	85,9
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja -tappiot (+)	2.	0,9	-1,8
Osuus osakkuusyrityksien tuloksista	13.	-3,4	-2,9
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		1,8	0,2
Rahoitustuotot ja -kulut	7.	24,2	31,7
Tuloverot	8.	-0,1	-3,8
Varausten muutos		0,1	0,0
Käyttöpääoman muutos		46,4	14,8
Rahoitustuotot ja -kulut		-18,8	-32,0
Verot		-1,3	-1,7
Liiketoiminnan nettorahavirta		131,2	106,8
Käyttöomaisuuden bruttoinvestoinnit	10., 12.	-57,6	-76,9
Käyttöomaisuuden myynnit		11,0	1,5
Ostetut osakkuusyritysosakkeet		-1,2	-0,2
Myydyt osakkuusyritysosakkeet		1,1	3,9
Myönnetty lainat ja lainasaamisten takaisinmaksut		0,6	-1,4
Investointien nettorahavirta		-46,0	-73,0
Rahavirta ennen rahoitusta		85,2	33,8
Lyhytaikaisten lainojen nostot		12,9	25,5
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-195,5	-52,7
Pitkäaikaisten lainojen nostot		130,8	125,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-11,3	-102,7
Maksetut osingot	20.	-5,9	-9,9
Omien osakkeiden lunastus		-	-8,0
Rahoituksen nettorahavirta		-69,0	-22,7
Rahavarojen muutos		16,2	11,1
Rahavarat 1.1.		58,9	48,4
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus		-0,3	-0,6
Rahavarat 31.12.	19.	74,9	58,9

Liitetiedot 1-30 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(milj. euroa)

	Osa- kepää- oma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- muutosra- hasto	Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP)	Muut rahastot	Muun- toerot	Omat osakkeet	Voitto- varat	Emoyh- tiön osak- keenomis- tajien osuus yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistaji- en osuus	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2013	66,8	73,4	-13,7	143,5	25,2	5,4	0,0	93,7	394,4	8,6	403,0
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	8,7	8,7	1,1	9,8
Muut laajan tuloksen erät											
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-3,4	-	-	-3,4	-	-3,4
Rahavirran suojaus	-	-	2,8	-	-	-	-	-	2,8	-	2,8
Vakuutusmate- maattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	1,6	1,6	-	1,6
Tilikauden laaja tulos	-	-	2,8	-	-	-3,4	-	10,3	9,7	1,1	10,8
Suorat kirjaukset voittovaroihin	-	-	-	-	-	-	-	-0,1	-0,1	-	-0,1
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	5,6	-	-	-5,5	0,1	-0,1	0,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-5,4	-5,4	-0,6	-6,0
Muu muutos	-	0,2	-	-	1,2	-	-	-	1,4	-	1,4
OMA PÄÄOMA 31.12.2013	66,8	73,5	-10,8	143,5	32,0	2,0	0,0	93,1	400,0	9,0	409,0
OMA PÄÄOMA 1.1.2012 aiemmin esitetty	66,8	73,4	-13,9	143,5	23,5	-1,9	0,0	117,9	409,3	12,2	421,5
Tilinpäätöksen laatimis- periaatteiden muutosten vaikutus	-	-	-	-	-	-	-	-29,2	-29,2	0,0	-29,2
OMA PÄÄOMA 1.1.2012 oikaistu	66,8	73,4	-13,9	143,5	23,5	-1,9	0,0	88,7	380,0	12,2	392,2
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	16,4	16,4	1,3	17,7
Muut laajan tuloksen erät											
Muuntoerot	-	-	-	-	-	7,4	-	-	7,4	0,2	7,6
Rahavirran suojaus	-	-	0,2	-	-	-	-	-	0,2	-	0,2
Uudelleenarvostus	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	-	0,0
Vakuutusmate- maattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	1,2	1,2	-	1,2
Tilikauden laaja tulos	-	-	0,2	-	-	7,4	-	17,6	25,2	1,4	26,7
Suorat kirjaukset voittovaroihin	-	-	-	-	-	-	-	-1,5	-1,5	-	-1,5
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	1,7	-	-	-1,7	0,0	-	0,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-9,3	-9,3	-0,9	-10,2
Muu muutos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,2	-4,2
OMA PÄÄOMA 31.12.2012	66,8	73,4	-13,7	143,5	25,2	5,5	0,0	93,7	394,4	8,6	403,0

Liitetiedot 1-30 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 2013

YHTEISÖN PERUSTIEDOT

HKScan Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä konserni) valmistaa, markkinoi ja myy korkealaatuista ja vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa, niistä valmistettuja tuotteita ja valmisruokia. Sen asiakkaita ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit.

Konsernilla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Tanskassa, Englannissa, Venäjällä ja Saksassa. HKScan Oyj:n A-osake on listattu NASDAQ OMX Helsingissä vuodesta 1997 lähtien.

HKScan Oyj on LSO Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu LSO Osuuskunta -konserniin. LSO Osuuskunnan kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 11.2.2014 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Jäljennös HKScan-konsernin konsernitilinpäätöksestä on saatavilla yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.hkscan.com, kohdasta "Sijoituksena/Katsaukset" tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista osoitteessa Lemminkäisenkatu 48, 20520 Turku. Samassa osoitteessa on saatavilla myös LSO Osuuskunta -konsernin konsernitilinpäätös.

LAATIMISPERIAATTEET

Tähän konsernitilinpäätökseen sovellettavat laatimisperiaatteet on lueteltu alla. Ellei toisin mainita, näitä periaatteita on sovellettu johdonmukaisesti kaikkiin tilinpäätöksessä mainittuihin vuosiin.

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2013 voimassaolevia IAS- ja IFRS -standardeja sekä SIC- ja IFRIC -tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myöhemmin selitettyjä rahoitusinstrumentteja ja biologista omaisuutta, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tytäryritysten laadintaperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan emoyhtiön laskentaperiaatteita.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää tiettyjen kriittisten laskennallisten arvioiden käyttöä. Se edellyttää myös johdon harkintaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Osa-alueet, joihin liittyy tavanomaista huolellisempaa harkintaa tai monimutkaisuutta sekä osa-alueet, joissa oletuksilla ja arvioilla on merkitystä konsernitilinpäätöksen kannalta, esitetään kriittisten laskennallisten arvioiden ja harkinnan yhteydessä.

Konsernitilinpäätöksen tiedot esitetään miljoonina euroina, mikäli ei toisin ilmoiteta, joten yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2012. Poikkeuksena on muutettu IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardi (voimassa 1.1.2013 alkaen). Lisäksi konserni on muuttanut markkinointituen laskentaperiaatetta. Konsernitilinpäätös 2013 on näiden muutosten mukainen ja konsernitilinpäätös 2012 on päivitetty vastaavalla tavalla.

Konsernin käyttöönottamat uudet ja muutetut standardit

- Konserni otti 1.1.2013 käyttöön uudistetun IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin, mikä vaikutti muun muassa siihen, että konsernin soveltaman ns. putkimenetelmän soveltamismahdollisuus poistui. Uudistetun standardin mukaan vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan välittömästi muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jona ne syntyvät. Uudistettua standardia on sovellettu siirtymäsääntöjen mukaan takautuvasti. Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot on merkitty vertailukauden alun 1.1.2012 taseeseen. Vertailukauden 2012 tiedot on oikaistu uudistetun standardin mukaisiksi.

	Aiemmin esitetty	Oikaisu	Oikaistu
Tase 1.1.2012			
Laskennallinen verosaaminen	21,1	3,7	24,8
Eläkevelvoitteet	3,1	12,6	15,7
Kertyneet voittovarot	117,9	-29,2	88,7

Tulos 1.1.-31.12.2012

Työsuhde-etuksista aiheutuneet kulut	-381,7	1,7	-380,0
Tilikauden voitto/tappio	16,4	1,3	17,7

Tilikauden voiton/tappion jakautuminen:

Emoyhtiön osakkeenomistajille	15,1	1,3	16,4
Määräysvallattomille omistajille	1,3	-	1,3
Yhteensä	16,4	1,3	17,7

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:

Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake	0,28	0,02	0,30
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake	0,28	0,02	0,30

Laaja tulos 1.1.-31.12.2012

Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	1,2	1,2
--	---	-----	-----

Tase 31.12.2012

Laskennallinen verosaaminen	27,5	1,4	28,9
Eläkevelvoitteet	3,9	6,5	10,4
Kertyneet voittovarot	122,1	-28,4	93,7

- IAS 1:n Tilinpäätöksen esittäminen, muutos. Muiden laajan tuloksen erien esittäminen (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti myöhemmin tulosvaikutteisiksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Muutoksella ei ollut vaikutusta konsernin muiden laajan tuloksen erien esitystapaan.

- IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen (sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta ja vähentää monimutkaisuutta, sillä se antaa täsmällisen käyvän arvon määritelmän ja yhdistää samaan standardiin vaatimukset käyvän arvon määrittämiselle sekä vaadittaville liitetiedoille. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, mutta annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä silloin, kun sen käyttö on sallittu tai sitä on vaadittu jossain toisessa standardissa. Uudet vaatimukset vaikuttavat konsernin tilinpäätöksen liitetietoihin, jotka koskevat rahoitusinstrumentteja.

- IFRS 7:n Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot, muutos. Rahoitusvarojen ja -velkojen vähentäminen toisistaan (sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos tarkentaa liitetietovaatimuksia, jotka koskevat taseessa nettomääräisesti esitetyjä rahoitusinstrumentteja sekä yleisiä nettoutusjärjestelyjä tai vastaavanlaisia sopimuksia. Muutoksen seurauksena konsernin liitetiedoissa on lisätty rahoitusvarojen ja -velkojen nettomääräistä esittämistä kuvaavia tietoja.

- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improvements to IFRSs 2009-2011, toukokuu 2012, sovellettava 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä viittä standardia. Muutoksen vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

VERTAILUKELPOISUUS

Vuodet 2013 ja 2012 ovat keskenään vertailukelpoisia. Viiden vuoden lukusarjassa on huomioitava, että Rose Poultry A/S:n luvut on konsolidoitu konserniin 29.11.2010 alkaen.

Tytäryritysten yhdistely

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö HKScan Oyj:n tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin esim. pääomistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuva määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastikkeeksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta.

Liikearvona kirjataan alun perin määrä, jolla luovutettu vastike ja määräysvallattomien omistajien osuuden käypä arvo yhteenlaskettuina ylittävät hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärän. Jos vastike on pienempi kuin tytäryrityksen hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa sekä laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pää-

omista esitetään omana eräänään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistussuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20-50 % yrityksen äänivallasta. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietysten velvoitteiden täyttämiseen. Osakkuusyrietyssijoitukset sisältävät niiden hankinnasta syntyneet liikearvot. Osakkuusyrietyksiltä saadut osingot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäljempänä liitetietojen kohdassa 29. "Lähipiiriliiketoimet" mainitut osakkuusyrietykset. Osuus osakkuusyrietyksen tuloksesta esitetään pääsääntöisesti liikevoiton alapuolella. Jos konsernin liiketoiminnan kannalta tärkeää toimintoa hoidetaan osakkuusyrietyksessä, esitetään osuus osakkuusyrietyksen tuloksesta liikevoiton yläpuolella. Scan AB:n osakkuusyrietykset Siljan's Chark AB, Höglandsprodukter AB, Gotlands Slagteri AB ja Svenskt Butikskött AB ovat tällaisia yrityksiä.

Konsernin osuus osakkuusyrietyksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuusyrietyksillä ei ole ollut tällaisia eriä tilikausilla 2012-2013.

Yhteisyrietykset

Yhteisyrietykset on yritys, jossa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä määräysvaltaa. Konsernin osuus yhteisyrietyksessä yhdistellään suhteellisesti omistussuuden mukaisesti rivi riviltä. Konsernitilinpäätös sisältää konsernin osuuden yhteisyrietyksen varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. HKScan-konsernin yhteisyrietykset Saturn Nordic Holding -konserni on konsolidoitu yhteisyrietyksenä suhteellisesti rivi riviltä vuoden 2005 alusta alkaen. Saturn Nordic Holding AB omistaa 100-prosenttisesti puolalaisen Sokolów S.A.:n.

Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvien yritysten ja osakkuusyrietyksen omistuksista esitetään jäljempänä liitetietojen kohdassa 29. "Lähipiiriliiketoimet".

ULKOMAANVALUUTTOJEN MUUNTAMINEN

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämismuunnos.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden ja ulkomaisen yhteisyrietyksen varat ja velat muunnetaan euroiksi Euroopan keskuspankin

vahvistamien tilinpäätöspäivän päätöskurssien mukaan. Tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi kauden keskikurssia käyttäen. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla toisaalta tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa ja toisaalta taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryritysten ja yhteisyrityksen hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan konsernin oman pääoman muuntoeroihin ja muutos laajan tuloksen eriin.

Konserniyhtiöt kirjaavat ulkomaanrahan määräiset lii- ketapahtumat tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset ostovelat ja myyntisaamiset, lainasaamiset sekä valuuttamääräiset pankkitilit on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin liikevoiton alapuolelle lukuun ottamatta kurssieroja niistä lainoista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia ja jotka ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot on kirjattu oman pääoman muuntoeroihin. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät pääsääntöisesti vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle.

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoisot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoa.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	25–50 vuotta
Rakennuksen koneet ja laitteet	8–12,5 vuotta
Koneet ja kalusto	2–10 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytäväksi olevaksi IFRS 5 ”Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot” -standardin mukaisesti. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyneet myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Normaalista kulumisesta johtuvat kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi syntymähetkellä. Merkittävät uudistus- ja parannusinvestoinnit aktivoidaan ja poistetaan niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana.

JULKISET AVUSTUKSET

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta tai EU:lta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset, on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Sellaiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvauksiksi, tuloutetaan tuloslaskelmaan samalla kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

SIOJITUSKIINTEISTÖT

Konsernilla ei ole sijoituskiinteistöksi luokiteltavaa omaisuutta.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET Liikearvo

Liikearvoa syntyy tytäryritysten tai liiketoimintojen hankinnan yhteydessä. Se on määrä, jolla suoritettu vastike ylittää IFRS GAAP plc:n osuuden hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisen käyvän arvon ja määräysvallattomien omistajien osuuden käyvän arvon.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittu liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten niille rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksikköjen ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän yhdistämisen tuomista synergioista. Jokainen yksikö tai yksikköjen ryhmä, jolle liikearvoa kohdistetaan, on alin taso, jolla liikearvoa seurataan sisäisesti johdon tarkoituksia varten. Liikearvoa seurataan segmenttientasolla.

Liikearvoa tarkastellaan arvonalenlumisen varalta vuosittain tai tätä useammin, jos tapahtumat tai olosuhteet viittaavat mahdolliseen arvonalentumiseen. Kirjanpitoarvoa verrataan kerryttävissä olevaan rahamäärään, joka on käyttöarvo tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennetty käypä arvo sen mukaan, kumpi näistä on suurempi. Arvon alentuminen kirjataan välittömästi kuluksi eikä tätä myöhemmin peruta.

Liikearvoista ja muista taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintamenuon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumisia ei peruuteta. Ks. kohdat ”Arvonalentumiset” ja ”Arvonalentumistestaus”.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

Muut aineettomat oikeudet ja hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos hyödykkeen hankintamenu on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Aineettomiin oikeuksiin kuuluvat tavaramerkit ja patentit, muihin aineettomiin hyödykkeisiin muun muassa ohjelmistolisenssit. Patentit ja ohjelmistolisenssit merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon ja poistetaan tasapoistoina taloudellisena vaikutusaikanaan, joka vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen. Rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä ei poisteta.

Tavaramerkkien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien vahva tunnettuus ja tehdyt analyysit tukevat johdon käsitystä siitä, että tavaramerkit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvon alentuminen

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia ja käyttöönottamattomia aineettomia hyödykkeitä ei poisteta, ja niiden arvon alentuminen testataan vuosittain. Hyödykkeet, joihin kohdistuu poistoja, tarkistetaan arvon alentumisen varalta silloin, kun tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kirjanpidollinen arvo ei ole kerryttävissä. Arvon alentumistappioksi kirjataan se määrä, jolla omaisuuserän kirjanpidollinen arvo ylittää sen kerryttävissä olevan rahamäärän. Kerryttävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käyvästä arvosta, luovutuksesta johtuvilla menoilla vähennettynä, ja käyttöarvosta suurempi. Arvon alentumisen arviointia varten omaisuuserät ryhmitellään alimmille tasoille, joilla on itsenäisiä rahavirtoja (rahavirtaa tuottavat yksiköt). Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien (muut kuin liikearvo) aiemmat arvon alentumiset tarkistetaan mahdollisen peruuttamisen varalta kunakin raportointipäivänä.

Tilikaudella 2012 arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 7,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 ei havaittu viitteitä arvonalentumisista.

Katso ”Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut” ja ”Liikearvo”.

VAIHTO-OMAISUUS

Raaka-aineet arvostetaan painotetulla keskikhinnalla. Valmiiden tuotteiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu koostuu raaka-aineista, välittömästä työsuorituksesta johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä johdonmukaisesti kohdennetusta osuudesta valmistuksen muuttuvia ja

kiinteitä yleismenuja. Hankintamenuon määrittämiseen käytetään standardikustannuslaskentaa. Standardikustannukset tarkistetaan säännöllisesti ja muutetaan tarvittaessa. Nettoarvo on arvioitu myyntihinta tavanomaisessa liiketoiminnassa vähennettynä valmistus- ja myyntikustannuksilla.

Vaihto-omaisuus esitetään epäkurantti ja hitaasti liikkuva vaihto-omaisuus vähennettynä. Varaus tehdään ja vastaava veloitus viedään sen kauden voittoon tai tappioon, jonka kuluessa tappio teknologista epäkuranttia koskevan arvioinnin ja siihen liittyvien tekijöiden perusteella syntyi.

BIOLOGINEN OMAISUUS

Biologiset hyödykkeet, HKScan-konsernin osalta elävät eläimet, on taseessa arvostettu käypiin arvoihin vähennettynä arvioiduilla myyntiin liittyvillä menoilla. Konsernin elävät teuraseläimet on arvostettu markkinahintaperusteisesti. Teuraseläimiä tuottavat eläimet (emakot, karjut, emokanat) on arvostettu hankintamenuon, josta on vähennetty eläinten ikääntymisestä aiheutuva käyttöarvon alenemista vastaava kustannus. Tuottaville eläimille ei ole olemassa markkinahintaa.

Biologiset hyödykkeet sisältyvät taseessa vaihto-omaisuuteen ja muutokset käyvässä arvossa sisältyvät tuloslaskelmasa raaka-ainekustannuksiin.

VUOKRASOPIMUKSET Konserni vuokralleottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankittu omaisuus-erä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohdana vuokratun hyödykkeen sopimuksen syntymisajankohdan käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenuon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että kullakin kaudella jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Muuttuvat vuokrat kirjataan niiden kausien kuluksi, joiden aikana ne toteutuvat. Vuokraveloitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Silloin, kun vuokrasopimus sisältää sekä maa-alueita että rakennuksia koskevia osuuksia, arvioidaan kunkin osuuden luokittelu rahoitusleasing-sopimukseksi tai muuksi vuokrasopimukseksi erikseen. Silloin kun on tarpeellista luokitella ja määrittää kirjanpitoa varten maa-alueen ja rakennuksen osuus vuokrasopimuksesta, kohdistetaan vähimmäisvuokrat (jotka sisältävät mahdolliset kerralla suoritettavat etukäteis-

VARAUKSET

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, mak-suvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Konsernin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Ympäristövelvoitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

KAUDEN VEROTETTAVAAN TULOON PERUSTUVAT VEROT JA LASKENNALLISET VEROT

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun ne liittyvät suoraan omaan pääomaan tai laajaan tuloslaskelmaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin yhtiön kotipaikan verolainsäädännön perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät johdannais-sopimusten käypään arvoon arvostamisesta, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista. Verotuksessa vähennyskeltvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Baltian konserniyritysten voittovaroihin liittyvää laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu, koska varoilla on turvattu ulkomaisten yritysten omat investointitarpeet. Emoyhtiöllä on määräysvalta Baltian tytäryritysten osingonjakopolitiikkaan ja kyseisiä voittovaroja ei ole suunniteltu jaettavan ennakoitavassa tulevaisuudessa.

TULOUTUSPERIAATTEET

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon arvostettuina välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla oikaistuna.

Myydyt tavarat ja tuotetut palvelut

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Palvelujen tuotot kirjataan sille tilikaudelle, jolla palvelu suoritetaan.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAKSI LUOKITELLUT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Yhtiöllä ei ole ollut myytäväksi luokiteltuja pitkäaikaisia omaisuuseriä vuosina 2012-2013.

RAHOITUSVARAT JA RAHOITUSVELAT Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäivänä lukuun ottamatta johdannaisia ja spot-kauppoja, jotka kirjataan kaupantekopäivän mukaan. Kaupantekopäivä on päivä, jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin. Selvityspäivä puolestaan on päivä, jolloin rahoitusvara luovutetaan toiselle osapuolelle tai vastaavasti rahoitusvara vastaanotetaan. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi (käyvän arvon vaihtoehdon soveltaminen). Luokittelua voidaan muuttaa vain harvinaisissa erityistilanteissa. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvarat, joita hallinnoidaan käypään arvoon perustuen tai rahoitusvaroihin kuuluvat erät, joihin liittyy yksi tai useampi kytketty johdannainen, jotka muuttavat sopimuksen rahavirtoja merkittävästi, jolloin koko yhdistelmäinstrumentti arvostetaan käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Johdannaiset, jotka eivät ole takaussopimuksia tai jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi rahoitusvaroiksi tai -veloiksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaisvarat sekä 12 kuukauden kuluessa erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon, joka perustuu raportointikauden päättymispäivänä noteerattuun

markkinahintaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot määritetään vastaisten rahavirtojen nykyarvona ja valuuttatermiinisopimukset puolestaan arvostetaan raportointikauden päättymispäivän valuuttatermiinikursseihin. Arvostettaessa johdannaisia ja muita rahoitusinstrumentteja, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteina, konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvonmääritysmenetelmiä sekä vastaisten rahavirtojen diskontattuja arvoja. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Tilikauden aikana konsernilla ei ole ollut tämän luokan mukaisia rahoitusvaroja.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa tai alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokille myytävissä oleviksi. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Ne sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan raportointikauden päättymispäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja korollisista sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenuon. Sijoituksen käypä arvo määritetään sijoituksen ostokurssin perusteella. Mikäli myytävissä oleville rahoitusvaroilta ei ole noteerattuja kursseja, konserni soveltaa niiden arvostukseen erilaisia arvostusmenetelmiä. Näitä ovat esimerkiksi viimeaikaiset riippumattomien tahojen väliset kaupat, diskontatut rahavirrat tai muiden samankaltaisten instrumenttien arvostukset. Tässä hyödynnetään yleensä markkinoilta saatuja tietoja ja mahdollisimman vähän konsernin itsensä määrittelemiä osatekijöitä.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman erään Muut rahastot sisältyvässä käyvän arvon rahastossa vero vaikutus huomioon ottaen. Kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevien korkosijoitusten korkotuotot kirjataan rahoitustuottoihin käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista, jotka ovat helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja joiden arvomuutosten riski on vähäinen. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin ja ne on esitetty netotettuina, sillä konsernilla on sopimukseen perustuva laillinen kuitausoikeus, jonka mukaan se voi kuitata velkojalle suoritettavan määrän kokonaan tai osaksi tai muutoin eliminoida sen.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen viivästyminen yli 90 päivää ovat näyttöä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Transaktiomenot sisällytetään jaksotettuun hankintamenuon arvostettavien rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä.

Ehdot täyttävän omaisuuseriän hankkimisesta, raketamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuseriän hankintamenuo silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Tilikauden aikana konsernilla ei ole ollut ehdot täyttäviä investointeja.

Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainasitoumuksiin liittyvistä järjestelypalkkioista kirjataan transaktiomenoiksi todennäköisen nostomäärän mukainen suhteellinen osuus.

Järjestelypalkkiot kirjataan taseeseen, kunnes laina nostetaan.

Lainan noston yhteydessä lainasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio merkitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tulla nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan ennakkomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä palvelusta ja jaksotetaan kuluksi lainasitoumuksen ajanjaksolle.

Kaikkien rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisperiaatteet on esitetty liitetiedossa 26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot.

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannaissopimuksia solmitaan, konserni käsittelee ne joko saamisten, velkojen tai kiinteiden sitoumusten käyvän arvon suojauksina tai valuuttariskin kyseessä ollessa rahavirran suojauksina, ennakoitun erittäin todennäköisen liiketoimen rahavirran suojauksina, ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksina tai johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisedellytyksiä. Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Käyvän arvon suojaukset

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Samalla tavalla käsitellään suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojatun riskin osalta. Tilikauden aikana konsernilla ei ole ollut käyvän arvon suojauksen ehdot täyttäviä johdannaissopimuksia.

Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimustien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahostossa (sisältyy erään Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot). Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin

voiton tai tappion tehon osuus merkitään rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti eräänntyy tai se myydään tai kun suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoitun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla kuin rahavirran suojaukset. Suojaavan termiin arvonmuutoksen tehokas osuus, eli spot-arvon muutos, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, ja korkoero sekä arvonmuutoksen tehon osuus tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Nettosijoituksen suojauksesta oman pääoman muuntoeroihin kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun nettosijoituksesta luovutaan kokonaan tai osittain. Suojauslaskennan soveltamisalaan kuuluvien johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseen pitkäaikaisissa varoissa tai veloissa, mikäli suojattavan erän juoksuaika on yli 12 kuukautta. Muutoin ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin tai velkoihin.

Muut suojausinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Tällaisia instrumentteja ovat muun muassa tietyt valuutta- ja korkoriskiä suojaavat johdannaiset. Näiden käyvän arvon muutokset kirjataan konsernin noudattaman kirjaustavan mukaisesti korkojohdannaisten osalta muihin rahoitustuottoihin tai -kuluihin, kaupallista valuuttakurssiriskiä suojaavien johdannaisten osalta liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin ja rahoituseriä suojaavien johdannaisten osalta rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Taseessa ulkomaan valuutan määräisiin myyntisaamisiin ja ostovelkoihin liittyvät johdannaiset esitetään muissa lyhytaikaisissa saamisissa tai veloissa.

Suojausinstrumenttien käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot. Suojausrahoston muutokset on esitetty liitetiedossa 20. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot kohdassa Muut rahastot.

Kytkeytyt johdannaiset

Kytkeytyjä johdannaisia sisältyy sellaisiin sitoviin kaupallisiin sopimuksiin, jotka on määritetty valuutassa, joka ei ole kummankaan sopimusosapuolen toimintavaluutta ja jota ei yleisesti käytetä siinä taloudellisessa ympäristössä, jossa liiketoimi toteutuu. Tällaiset johdannaiset ovat yleensä valuuttatermiinejä. Tilikauden aikana konsernilla ei ole ollut kytkeytyjä johdannaisia.

OMA PÄÄOMA

Osakepääomana esitetään yhtiön kaikki osakkeet. Jos yhtiö hankkii takaisin omia osakkeitaan, näiden hankinta vähennetään omasta pääomasta.

OSINKO

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

LIIKEVOITTO

Liikevoittoa esitettäessä lähtökohtana on IFRS:n mukainen liikevoitto. IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, erikseen määriteltujen osakkuusyritysten tulososuus (ks. Osakkuusyritykset), vähennetään ostokulut ja työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut tuloslaskelman erät esitetään liikevoiton alapuolella.

Merkittävät luovutusvoitot ja -tappiot, lopetettujen toimintojen arvon alentumiset ja kirjaamiset, toimintojen uudelleenorganisoinnit tai merkittävät tuomioistuimen päätöksen tai ratkaisun perusteella maksetut kertaluonteisiksi eriksi kirjatut korvaukset tai sakot sekä EBIT ilman kertaluonteisia eriä voidaan tarvittaessa esittää erillisenä osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöstiedotteissa.

KESKEISET KIRJANPIDOLLISET ARVIOT JA HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Tilinpäätöksen laadinta edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen sisältöön, sekä johdon harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tärkeimmillä arvioilla on vaikutusta mahdolliseen liikearvon ja muiden omaisuuserien arvon alentumiseen sekä varauksiin. Toteutunut tulos voi poiketa näistä arvioista.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudelliseen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja tarkastellaan säännöllisesti. Tärkeimmät alueet, joiden kohdalla on käytetty arvioita ja oletuksia esitetään alla.

Johdon tekemät, konserniyhtiöiden tulevien tilikausien veronalaista tuloa koskevat oletukset huomioidaan kirjattujen laskennallisten verosaamisten määrää arvioidessa.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun varallisuuden käyvän arvon määrittäminen

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun varallisuuden käypää arvoa määrittäessään johto käyttää mahdollisuuksien mukaan saatavilla olevia markkina-arvoja. Kun tämä ei ole mahdollista, arvostaminen perustuu pääasiassa varallisuuserän aiempaan tuottoon ja sen aiottuun käyttöön liiketoiminnassa. Aineettoman oikeuden käypään arvoon arvostaminen on edellyttänyt johdolta arvioita vastaisista rahavirroista. Arvostamiset perustuvat diskontattuihin rahavirtoihin sekä arvioituihin luovutus- ja takaisinostohintoihin, ja edellyttävät johdolta arvioita ja oletuksia omaisuuserien tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset liiketoiminnan painopisteissä ja suunnassa voivat johtaa muutoksiin alkuperäisessä arvostuksessa.

Lisäksi sekä aineettomat että aineelliset hyödykkeet tarkistetaan mahdollisen arvon alentumisen varalta vähintään kunakin tilinpäätöspäivänä.

Arvonalentumistestaus

Konserni testaa mahdollisen liikearvon arvonalentumisen vuosittain. Rahavirtoja tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät määritetään käyttöarvoon perustuvilla laskelmilla. Näiden laskelmien tekeminen edellyttää arvioiden käyttöä. Vaikka käytetyt oletukset ovat johdon mielestä asianmukaisia, arvioidut kerrytettävissä rahamäärät saattavat poiketa merkittävästi toteutuneesta.

Arvonalentumislaskelmassa käytettyihin oletuksiin liittyy johdon harkintaa, joka koskee eri tekijöiden kehityksen arviointia. Herkkyyshanalyysi korostaa sitä, että tuoton kasvuun liittyvät tekijät ovat laskelmissa käytettyjen menetelmien, oletuksien ja arvioiden keskeisimpiä epävarmuuden lähteitä. Tämä herkkyyks perustuu edellä mainittujen tekijöiden tulevan kehityksen arvioimisen vaikeuteen.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Johdon periaatteena on kirjata hitaasti liikkuvalla ja vanhentuneelle vaihto-omaisuudelle arvonalentumistappio perustuen johdon parhaaseen arviointiin konsernin omistuksessa tilinpäätöspäivänä mahdollisesti olevaan käyttökelvottomaan vaihto-omaisuuteen. Konsernilla on johdon hyväksymä vaihto-omaisuuden arvostamispolitiikka. Johdon arviot perustuvat johdonmukaiseen ja jatkuvaan seurantaan ja arviointiin.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- ja esittämistapoja.

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS -NORMISTON SOVELTAMINEN

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantuloapäivästä lähtien, tai mikäli voimaantuloapäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantuloapäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset (Pakollisen voimaantulon ajankohta avoinna). IASB:n alun perin kolmivaiheinen hanke korvaa valmistuessaan nykyisen standardin IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. IFRS 9:n ensimmäinen osa, jossa ohjeistetaan rahoitusvarojen luokittelu ja arvostaminen riippuu sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaispiirteistä sekä yrityksen liiketoimintamallista. Toinen lokakuussa 2010 julkaistu osa käsittelee rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista ja perustuu suurelta osin nykyisiin IAS 39 vaatimuksiin. IASB harkitsee kuitenkin vielä rajoitettujen muutosten tekemistä jo julkaistuun IFRS 9:n ohjeistukseen rahoitusvarojen luokittelusta ja arvostamisesta. Muut keskeneräiset asiat koskevat arvonalentumista ja yleistä suojauslaskentaa. IASB on eriyttänyt makrosuojauslaskentaa koskevan osion omaksi projektiin. Keskeneräisten osien vuoksi standardin lopullisesta vaikutuksesta konsernin tilinpäätökseen ei toistaiseksi voida esittää arvioita. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IFRS 10 Konsernitilinpäätös (Sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi määrittää olemassa olevien periaatteiden mukaisesti määräysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan tuleeko yhteisö yhdistellä konsernitilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan lisäohjeistusta määräysvallan määrittelyä silloin, kun sitä on vaikea arvioida. EU:ssa standardin soveltaminen tulee pakolliseksi vuonna 2014. IFRS 10:n vaikutusta ollaan arvioimassa, ja konserni tulee ottamaan standardin käyttöön vuonna 2014.

- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt (Sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi painottaa yhteisten järjestelyiden kirjanpidollisessa käsittelyssä niistä seuraavia oikeuksia ja velvoitteita enemmän kuin niiden oikeudellista muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Standardi edellyttää lisäksi yhteisyritysten raportoinnissa yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. Uusi standardi tulee muuttamaan merkittävästi konsernin lukuja ja Puolan segmentin käsittelyä. Konserni tulee ottamaan standardin käyttöön vuonna 2014.

- IFRS 12 Tilinpäätöksissä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä (Sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää liitetietovaatimukset

koskien erilaisia osuuksia muissa yhteisöissä, mukaan lukien osakkuusyhtiöt, yhteiset järjestelyt. Erityistä tarkoitusta varten perustetut yhtiöt ja muut taseen ulkopuolelle jäävät yhtiöt. Uusi standardi tulee laajentamaan liitetietoja, joita konserni esittää omistuksistaan muissa yhteisöissä. Standardi on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa, ja konserni tulee ottamaan sen käyttöön 1.1.2014 alkavalla tilikaudella.

- IAS 27 (uudistettu 2011) Erillistilinpäätös (Sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka ovat jääneet jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Standardin uudistuksella ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökselle.

- IAS 28 (uudistettu 2011) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä (Sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena.

- Muutos IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot (Sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos tarkentaa rahoitusvarojen ja -velkojen nettomääräistä esittämistä koskevia sääntöjä ja lisää aihetta koskevaa soveltamisohjeistusta. Standardin muutoksella ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökselle. Standardin muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IAS 36:n Omaisuuserien arvon alentuminen muutos Recoverable Amount Disclosures for Non-Financial Assets (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos täsmentää liitetietovaatimuksia, jotka koskevat sellaisia rahavirtaa tuottavia yksiköitä, joihin on kohdistunut arvonalentumiskirjauksia. Standardin muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IAS 39:n Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen muutos Novation of Derivatives and Continuation of Hedge Accounting (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee suojauslaskennan soveltamisella tilanteissa, joissa johdannaisopimus siirretään ns. keskusvastapuolelle. Standardimuutoksen myötä suojauslaskentaa voidaan jatkaa tiettyjen ehtojen täytyttyä kyseisissä siirtotilanteissa. Standardin muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IFRIC 21 Levies (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta käsittelee julkisista maksuista maksajaosapuolelle mahdollisesti syntyvän velvoitteen kirjanpidokäsittelyä. Tulkinnalla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. TOIMINTASEGMENTIT

Konsernin operatiivisesta toiminnasta vastaa konsernin toimitusjohtaja konsernin johtoryhmän avustamana. Toimintasegmentit on määritelty perustuen raportteihin, joita konsernin johtoryhmä käyttää resurssien jakamiseen ja tulokellisuuden arviointiin.

Konsernin johtoryhmä seuraa liiketoimintaa maantieteellisesti. Maantieteellisesti katsottuna johto arvioi tulosta Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa, Baltiassa ja Puolassa. Kaikki maantieteelliset segmentit valmistavat, myyvät ja markkinoivat lihatuotteita ja -valmisteita sekä valmisruokia.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. segmentin liiketoimintaan. Segmentin varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtiöissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Segmentin velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset, korottomat velat. Kohdistamattomat erät sisältävät rahoitus- ja veroeriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä.

	Suomen toiminnot	Ruotsin toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Puolan toiminnot	Toimintasegmentit yhteensä	Konsernihallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Vuosi 2013										
TULOSLASKELMATIEDOT										
Ulkoisen liikevaihto	793,1	929,7	225,4	165,0	365,4	2 478,7	0,0	-	-	2 478,6
Sisäinen liikevaihto	11,0	35,5	0,6	10,1	9,7	66,9	0,0	-67,0	-	0,0
Liikevaihto	804,1	965,3	226,1	175,1	375,1	2 545,6	-	-67,0	-	2 478,6
Segmentin liikevoitto	2,8	8,1	4,9	8,4	18,8	43,0	-12,5	-	-	30,5
Kohdistamattomat erät	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevoitto	2,8	8,1	4,9	8,4	18,8	43,0	-12,5	-	-	30,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	2,9	0,2	0,3	-	-	3,4	-	-	-	3,4
Rahoitustuotot ja -kulut									-24,2	-24,2
Tuloverot									0,1	0,1
Tilikauden tulos										9,8
TASETIEDOT										
Segmentin varat	337,4	304,0	108,9	161,8	157,8	1 069,9	70,7	-61,8	-	1 078,7
Osuudet osakkuusyrityksissä	15,6	10,6	3,1	-	-	29,3	0,1	-	-	29,4
Kohdistamattomat varat	-	-	-	-	-	-	-	-	46,8	46,8
Varat yhteensä	353,0	314,6	111,9	161,8	157,8	1 099,1	70,8	-61,8	46,8	1 154,9
Segmentin velat	87,2	99,6	29,1	23,2	26,6	265,7	6,7	-6,2	-	266,2
Kohdistamattomat velat	-	-	-	-	-	-	-	-	479,7	479,7
Velat yhteensä	87,2	99,6	29,1	23,2	26,6	265,7	6,7	-6,2	479,7	745,9
MUUT TIEDOT										
Liikevaihto, tavarat	792,3	925,5	225,4	164,7	359,9	2 467,8	-	-	-	2 467,8
Liikevaihto, palvelut	0,7	4,3	-	0,3	5,5	10,8	0,0	-	-	10,8
Investoinnit	14,8	6,1	12,1	8,7	10,8	52,6	0,4	-	-	52,9
Poistot	-22,0	-20,7	-10,0	-8,4	-9,7	-70,7	-0,3	-	-	-71,0
Arvonalentumiset	-	0,0	-0,6	-	0,0	-0,6	-	-	-	-0,6
Liikearvot	17,9	34,2	3,6	22,2	23,0	100,9	-	-	-	100,9

Vuosi 2012 (oikaistu)	Suomen toiminnot	Ruotsin toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Puolan toiminnot	Toiminta-segmentit yhteensä	Konserni-hallinto	Elimi-noinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
TULOSLASKELMATIEDOT										
Ulkoinen liikevaihto	802,4	988,4	209,9	166,5	335,9	2 503,1	-	-	-	2 503,1
Sisäinen liikevaihto	11,4	37,3	1,9	10,2	7,8	68,5	-	-68,5	-	0,0
Liikevaihto	813,8	1 025,7	211,7	176,7	343,7	2 571,6		-68,5		- 2 503,1
Segmentin liikevoitto	18,4	-5,9	15,4	8,9	15,8	52,5	-9,5	-	-	43,1
Kohdistamattomat erät	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevoitto	18,4	-5,9	15,4	8,9	15,8	52,5	-9,5			43,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	2,9	0,0	0,1	-	-	3,0	-	-	-	3,0
Rahoitustuotot ja -kulut									-31,7	-31,7
Tuloverot									3,4	3,4
Tilikauden tulos										17,7
TASETIEDOT										
Segmentin varat	355,6	327,7	122,4	154,9	156,2	1 116,7	42,6	-25,3	-	1 133,9
Osuudet osakkuusyrityksissä	13,8	18,2	2,8	-	-	34,7	0	-	-	34,7
Kohdistamattomat varat	-	-	-	-	-	-	-	-	50,3	50,3
Varat yhteensä	369,3	345,9	125,1	154,9	156,2	1 151,4	42,6	-25,3	50,3	1 218,9
Segmentin velat	89,8	112,3	14,4	17,8	24,4	258,6	5,7	-5,7	-	258,7
Kohdistamattomat velat	-	-	-	-	-	-	-	-	557,2	557,2
Velat yhteensä	89,8	112,3	14,4	17,8	24,4	258,6	5,7	-5,7	557,2	815,9
MUUT TIEDOT										
Liikevaihto, tavarat	801,1	988,4	209,9	166,3	329,7	2 495,4	-	-	-	2 495,4
Liikevaihto, palvelut	1,3	-	-	0,2	6,2	7,6	-	-	-	7,6
Investoinnit	11,2	7,4	33,0	10,5	14,0	76,0	0,6	-	-	76,6
Poistot	-23,3	-23,6	-13,6	-8,3	-8,8	-77,5	-1,1	-	-	-78,6
Arvonalentumiset	-	-2,9	-4,4	-	0,0	-7,3	-	-	-	-7,3
Liikearvot	17,9	35,4	3,6	22,2	22,3	101,5	-	-	-	101,5

2. LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2013	2012
Vuokratuotot	2,1	2,2
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	1,5	2,6
Valuuttajohdannaisten kurssivoitot	1,5	0,3
Vakuutuskorvaus	25,6	47,9
Julkiset avustukset	0,0	0,8
Liiketoiminnan muut tuotot	7,4	3,8
Liiketoiminnan muut tuotot	38,0	57,6

3. MATERIAALIT JA PALVELUT

	2013	2012
Ostot tilikauden aikana	-1 619,7	-1 673,0
Varastojen lisäys tai vähennys	4,5	33,9
Valmistus omaan käyttöön	-1,0	1,6
Aineet, tavarat, tarvikkeet	-1 616,2	-1 637,5
Ulkopuoliset palvelut	-176,6	-206,4
Materiaalit ja palvelut	-1 792,7	-1 843,9

4. MUUT HENKILÖSIVUKULUT

	2013	2012
Palkat ja palkkiot	-271,4	-311,4
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-82,5	-59,5
Eläkekulut, etuuspohjaiset järjestelyt	0,1	0,0
Eläkekulut yhteensä	-82,4	-59,5
Muut henkilösivukulut	-12,7	-9,1
Työsuhte-etuuksista aiheutuneet kulut	-366,5	-380,0
Toimitusjohtajat ja toimitusjohtajan sijaiset	-5,6	-7,5
Hallituksen jäsenet	-0,3	-0,3
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut	-5,9	-7,8
Henkilöstömäärä tilikauden aikana keskimäärin		
Toimihenkilöt	1 332	1 333
Työntekijät	6 366	6 519
Yhteensä	7 698	7 852

Lisäksi Sokołów-konsernin palveluksessa Puolassa oli keskimäärin 6 458 henkeä vuonna 2013.

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	2013	2012
Suunnitelman mukaiset poistot	-71,0	-78,6
Poistot	-71,0	-78,6
Arvonalentumiset	-0,6	-7,3
Yhteensä	-71,6	-85,9

6. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2013	2012
Vuokrat	-24,2	-12,2
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	0,0	-0,1
Tutkimus- ja kehitysmenot	-11,2	-10,5
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-14,0	-6,2
Energia	-53,9	-46,5
Kunnossapito	-43,4	-47,7
Mainos-, markkinointi- ja edustuskulut	-23,8	-26,9
Palvelu-, tietohallinto- ja konttorikulut	-35,2	-25,9
Muut kulut	-49,5	-31,6
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-255,2	-207,7

Tilintarkastuspalkkiot

Konsernin tilintarkastuspalkkiot sen riippumattomalle päätilintarkastajalle PricewaterhouseCoopersille esitetään alla olevassa taulukossa. Varsinaisen tilintarkastuksen tilintarkastusmenot liittyvät vuositilinpäätösten tarkastukseen ja niihin läheisesti liittyviin lainsäädännöllisiin toimintoihin. Tilintarkastuksen muita palkkioita ovat muun muassa verokonsultointi ja yritysjärjestelyissä avustaminen. Luvut sisältävät myös Puolan tarkastusmenot (KPMG Puola).

	2013	2012
Tilintarkastuspalkkiot	-0,9	-0,7
Veroneuvonta	-0,1	-0,1
Muut palkkiot	0,0	-0,1
Tilintarkastusmenot yhteensä	-1,0	-0,9

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot	2013	2012
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,1	0,0
ARVONMUUTOS KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVISTA RAHOITUSVAROISTA:		
- Korjojohdannaiset	1,8	0,0
- Valuuttajohdannaiset	0,2	0,0
- Hyödykejohdannaiset	-	-
- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat	-	-
Lainat ja muut saamiset	4,1	3,3
Valuuttakurssivoitot jaksotettuun hankintameno- arvostettavista rahoituslainoista ja lainasaamisista	-	2,0
Muut rahoitustuotot	0,3	0,0
Yhteensä	6,5	5,4

Rahoituskulut	2013	2012
TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATUT ERÄT:		
Korkokulut jaksotettuun hankintameno- arvostettavista rahoituslainoista	-27,8	-34,9
Arvon alentumistappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista	-	-
ARVONMUUTOS KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVISTA RAHOITUSVAROISTA:		
- Korjojohdannaiset	-	-0,3
- Valuuttajohdannaiset	-	-1,3
- Hyödykejohdannaiset	-	-0,5
Valuuttakurssitappiot jaksotettuun hankintameno- arvostettavista rahoituslainoista ja lainasaamisista	-1,0	-
Lainasaamisten arvonalentumistappiot	-1,8	-
Muut rahoituskulut	-0,1	-0,1
Yhteensä	-30,7	-37,1

8. TULOVEROT

	2013	2012
Tuloverot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-3,7	-3,8
Aikaisempien tilikausien verot	0,0	0,5
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	3,8	6,6
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	0,1	3,4
Verokannan täsmäytys, kumulatiivinen		
Kirjanpidon voitto/tappio ennen veroja	9,7	14,3
Laskennallinen vero emoyhtiön verokannalla	-2,4	-3,5
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikk. verokantojen vaikutukset	1,8	3,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,4	0,8
Verovapaat tulot	2,0	0,4
Vähennykselvottomat menot	-1,2	0,0
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0,0	-
Tilikauden tappioista kirjaamaton vero	0,2	-0,9
Aikaisempien tilikausien vero	0,0	0,5
Aiempiä tilikausia koskevat oikaisut	-	-0,4
Verokannan muutoksen vaikutus	-0,8	3,5
Verokulu tuloslaskelmassa	0,1	3,4

Laskennallisten verojen laskennassa käytettävä Suomen verokanta muuttui tilikauden 2013 tilinpäätöksessä edellisen vuoden 24,5 %:sta 20,0 %:iin. Myös Tanskan verokanta muuttui 25,0 %:sta 22,0 %:iin tilinpäätöksessä 2013.

9. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2013	2012
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto	8,7	16,4
Yhteensä	8,7	16,4
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	53 973	54 556
Laimennusvaikutuksella oikaistut osakkeet, painotettu keskiarvo	53 973	54 556
Laimentamaton osakekohtainen tulos (€/osake)	0,16	0,30
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos (€/osake)	0,16	0,30

TASEEN LIITETIEDOT

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	2013	2012
Hankintameno 1.1.	100,2	94,6
Muuntoerot	-2,2	2,8
Lisäykset	2,1	1,9
Lisäykset (yritysostot)	-	-
Vähennykset	-0,3	-0,7
Siirrot erien välillä	0,4	1,7
Hankintameno 31.12.	100,2	100,2
Kertyneet poistot 1.1.	-22,5	-18,0
Muuntoerot	0,2	-0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,2	0,3
Tilikauden poisto	-3,5	-4,5
Kertyneet poistot 31.12.	-25,6	-22,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	74,7	77,7

Ruotsin liiketoimintaan kuuluvat tavaramerkit, kirjanpitoarvoltaan 61,6 milj. euroa 2013 (63,6 milj. euroa 2012) testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Konsernin arvion mukaan niillä on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

11. LIIKEARVO

	2013	2012
Hankintameno 1.1.	101,5	101,0
Muuntoerot	-0,6	1,3
Lisäykset	-	-
Lisäykset (yritysostot)	-	-
Vähennykset	-	-0,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	100,9	101,5

Liikearvojen kohdistus

Kaikki konsernin liikearvon kirjaamiseen johtaneet hankinnat ovat kohdistuneet yksittäisen CGU:n nettovarojen hankintaan tai liiketoiminnan hankintaan, ja liikearvo on hankintakohtaisesti kohdistettu kyseiselle CGU:lle. Liikearvoa on kohdistettu yhteensä viidelle eri CGU:lle.

Liikearvojen erittely	2013	2012
Suomi	17,9	17,9
Ruotsi	34,2	35,4
Tanska	3,6	3,6
Baltia	22,2	22,2
Puola	23,0	22,3
Yhteensä	100,9	101,5

Arvonalentumistestaus

Yhtiö laati arvonalennustestauslaskelmat vuosittain. Keskeisiä oletuksia laskelmissa ovat liiketoiminnan kasvunäkymät, kustannuskehitys ja käytetty diskonttokorko.

Konserni on määritellyt rahavirtaa tuottavat yksiköt uudelleen vuoteen 2012 verrattuna. Johto tarkastelee liiketoiminnan tuloksia liiketoimintakohtaisesti, ja on tunnistanut Suomen, Ruotsin, Tanskan, Baltian maat ja Puolan pääliiketoiminnoiksi. Johto seuraa liikearvoa liiketoimintasegmenttien tasolla.

Rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käytötarvolaskelmiin. Laskelmissa käytetyt rahavirta-arviot perustuvat johdon ja hallituksen hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Suunnitelmat perustuvat maltilliseen ja varovaiseen liikevaihdon kasvuun oletuksella, että konserni saavuttaa ennustejaksolla neljän prosentin liikevoittotason. Ennustejakson jälkeinen kassavirta on ekstrapoloitu käyttäen varovaista kasvukerrointa (1,0 %). Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kasvukertoimet ennustejakson jälkeiselle ajalle eivät ylitä rahavirtaa tuottavien yksiköiden pitkäaikaista historiallista kasvua.

Korkokanta on määritelty oman ja vieraan pääoman painotettuna keskikustannuksena (WACC). Korkokannan laskenta perustuu samalla alalla toimivien yhtiöiden (verrokkiryhmä) markkinatietoon. Lisäksi laskennassa on huomioitu markkina-aluekohtaiset riskit. Korkokantana on käytetty Suomessa 6,8 % (7,1 %), Ruotsissa 7,4 % (6,5 %), Tanskassa 6,7 % (6,7 %), Baltiassa 7,9 % (7,9 %) ja Puolassa 9,6 % (10,0 %). WACC-koroissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta edelliseen vuoteen verrattuna.

Kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön herkyys arvon alentumiselle testataan sekä diskonttauskorkoa että kannattavuuden kehitystä kuvaavan kasvutekijää muuttamalla. Mahdollinen kohtuullinen muutos korkokannoissa tai kannattavuuden kehitystä kuvaavassa kasvutekijässä ei tehtyjen herkyysanalyysien perusteella johtaisi minkään rahavirtaa tuottavan yksikön arvon alentumiseen.

Muissa tekijöissä johdon käsityksen mukaan käytettyjen oletusten kohtuulliset muutokset eivät johda arvonalentumisiin minkään rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvoissa. Äkilliset ja muut kuin jokseenkin mahdolliset muutokset kassavirtaa tuottavien yksiköiden toimintaympäristössä voivat johtaa pääomakustannusten kasvamiseen tai tilanteeseen, jossa kassavirtaa tuottavalle yksikölle joudutaan arvioimaan selkeästi alhaisemmat kassavirrat. Tällaisessa tilanteessa arvonalenemistappioiden kirjaaminen on todennäköistä.

Suoritettujen vuosittaisten arvonalennustestien perusteella ei ole tehty arvonalennuksia vuosina 2013 ja 2012.

12. AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet 2013	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8,1	483,8	669,7	18,5	14,8	1 194,9
Muuntoerot	-0,1	-4,1	-6,9	-0,1	-0,2	-11,3
Lisäykset	0,1	4,8	18,6	0,5	27,1	51,3
Lisäykset (yritysostot)	-	-	0,0	-	-	0,0
Vähennykset	-0,1	-7,0	-14,4	-0,9	-0,7	-23,2
Siirrot erien välillä	2,2	5,1	14,6	-0,2	-22,1	-0,4
Hankintameno 31.12.	10,3	482,7	681,6	17,8	19,0	1 211,4
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-235,8	-440,1	-14,2	-	-690,3
Muuntoerot	-	2,8	4,6	0,1	-	7,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	4,9	11,8	0,7	-	17,4
Yritysostojen kertyneet poistot	-	0,2	0,0	-	-	0,2
Tilikauden poisto	-	-15,3	-51,0	-1,2	-	-67,5
Arvonalennusten palautukset	-	-	-	-	-	-
Siirrot erien välillä	0,2	-	-	-	-	0,2
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-243,3	-474,7	-14,6	-	-732,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	10,3	239,3	206,9	3,2	19,0	478,7

Aineelliset hyödykkeet 2012	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7,4	475,3	639,4	17,8	26,3	1 166,2
Muuntoerot	0,1	8,4	14,0	0,3	0,7	23,6
Lisäykset	0,6	11,4	35,8	0,8	24,2	72,7
Lisäykset (yritysostot)	-	-	-	-	-	-
Vähennykset	0,0	-22,4	-42,1	-1,0	-0,2	-65,8
Siirrot erien välillä	-	11,1	22,6	0,6	-36,1	-1,8
Hankintameno 31.12.	8,1	483,8	669,7	18,5	14,8	1 194,9
<hr/>						
Kertyneet poistot 1.1.	-0,1	-225,4	-410,5	-13,7	-	-649,7
Muuntoerot	-0,1	-4,5	-8,0	-0,2	-	-12,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	17,1	36,7	0,9	-	54,6
Yritysostojen kertyneet poistot	-	-	-	-	-	-
Tilikauden poisto	0,0	-23,0	-58,1	-1,2	-	-82,2
Arvonlennusten palautukset	-	-	-0,2	-	-	-0,2
Kertyneet poistot 31.12.	-0,2	-235,8	-440,1	-14,2	-	-690,3
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	7,9	248,0	229,5	4,3	14,8	504,6

13. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

	2013	2012
Hankintameno 1.1.	34,7	29,9
Muuntoerot	-0,6	0,6
Lisäykset (yritysostot)	0,2	5,1
Vähennykset	-6,7	-2,1
Hankintameno 31.12.	27,6	33,4
<hr/>		
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	3,4	2,9
Osakkuusyhtiöosingot	-1,6	-1,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	29,4	34,7

Seuraavassa on lueteltu osakkuusyritykset sekä niiden yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto, voitto/tappio (milj. euroa) sekä omistusosuus. Luvut ovat osakkuusyritysten bruttolukuja, eivät konsernin omistusosuuden mukaisia osuuksia.

Osakkuusyritykset 2013

	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden voitto/tappio	Omistusosuus %
Konsernin emoyhtiön omistamat					
Lihateollisuuden Tutkimuskeskus, Suomi	11,1	1,8	22,4	0,1	5,20
<hr/>					
HK Ruokatalo Oy:n omistamat					
Länsi Kalkkuna Oy, Suomi	3,1	2,6	26,9	0,0	50,00
Pakastamo Oy, Suomi	9,1	3,4	9,3	0,6	50,00
Lihateollisuuden Tutkimuskeskus, Suomi	11,1	1,8	22,4	0,1	44,80
Honkajoki Oy, Suomi	30,6	14,3	30,3	4,7	50,00
Envor Biotech Oy, Suomi	8,6	6,1	5,0	0,0	24,62
Finnpig Oy, Suomi	1,3	0,4	3,0	0,0	50,00
Oy LHP Bio-Carbon LTD, Suomi	0,2	0,1	-	0,0	24,24
<hr/>					
Scan AB:n omistamat					
Svenskt Butikskött AB, Ruotsi	9,4	8,2	53,5	-1,4	25,00
Gotlands Slagteri AB, Ruotsi	8,2	5,9	42,6	0,0	43,75
Svenska Djurhälsovården AB, Ruotsi	3,5	2,2	7,4	0,0	50,00
Taurus Köträdgivning AB, Ruotsi	0,3	0,2	0,6	0,0	39,30
Svenska Pig AB, Ruotsi	0,5	0,2	0,8	-0,1	22,00
Industrislakt Syd AB, Ruotsi	0,8	0,8	3,3	-	50,00
Siljans Chark AB, Ruotsi	9,6	4,8	19,0	0,5	39,30
AB Tillväxt för svensk animalieproduktion, Ruotsi	5,9	0,0	0,0	0,0	50,00
Höglandsprodukter AB, Ruotsi	2,2	1,3	26,2	0,5	30,00
Svensk Lantrbukstjänst AB, Ruotsi	2,7	0,9	12,7	0,8	26,00
Svensk Kötrrasprövning AB, Ruotsi	0,3	0,1	0,4	0,0	35,00
Daka a.m.b.a, Tanska*	0,1	0,1	-	-1,2	33,90
<hr/>					
HKScan Real Estate AB:n omistamat					
Creta Farms Nordic AB, Ruotsi	0,3	0,3	0,2	0,0	50,00
<hr/>					
Rose Poultry A/S:n omistamat					
Tican - Rose GmbH, Saksa	5,4	4,3	8,8	0,2	50,00
HRP Kyllingefarme A/S, Tanska	0,9	0,6	1,6	-0,1	50,00
Farmfood, Tanska	19,9	12,5	29,4	0,6	33,30

* Dakan vuoden 2013 tuloksesta on yhdistelty 0,0 % HKScan konsernin lukuihin.
Yhdistelty määrä vaihtelee vuosittain.

Osakkuusyrietykset 2012

	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden voitto/tappio	Omistus- osuus %
HK Ruokatalo Oy:n omistamat					
Honkajoki Oy, Suomi	23,6	10,1	28,1	4,6	50,00
Envor Biotech Oy, Suomi	8,1	5,1	4,7	0,1	24,62
Pakastamo Oy, Suomi	9,4	4,5	10,4	0,9	50,00
Lihateollisuuden tutkimuskeskus, Suomi	11,1	2,0	22,4	0,2	44,80
Länsi-Kalkkuna Oy, Suomi	3,5	2,6	27,2	0,0	50,00
HK Agri Oy:n omistamat					
Finnpig Oy, Suomi	1,4	0,5	3,3	0,1	50,00
Oy LHP Bio Carbon LTD, Suomi	0,1	0,1	0,0	0,0	24,24
Scan AB:n omistamat					
AB Tillväxt för svensk animalieproduktion, Ruotsi	5,7	0,0	0,0	0,0	50,00
Daka a.m.b.a, Tanska*	110,5	74,0	144,4	22,2	33,90
Höglandsprodukter AB, Ruotsi	2,3	1,8	29,9	0,1	30,00
Siljans Chark AB, Ruotsi	10,1	5,8	19,6	0,4	39,30
Svensk Köttprövning AB, Ruotsi	0,2	0,0	0,4	0,0	35,00
Svenskt Lantbrukstjänst AB, Ruotsi	2,6	0,9	12,3	0,2	26,00
Svenska Djurhälsovården AB, Ruotsi	3,4	2,2	3,5	0,1	50,00
Taurus Köträdgivning AB, Ruotsi	0,3	0,2	0,7	0,0	39,33
Industrislakt Syd AB, Ruotsi	0,8	0,8	3,5	0,0	50,00
Svenska Pig AB, Ruotsi	0,5	0,2	0,8	0,0	22,00
Svenskt Butikskött AB, Ruotsi	9,5	6,2	58,9	-1,3	25,00
Gotlands Slakteri AB, Ruotsi	8,1	5,9	37,8	0,0	43,75
Nyhléns & Hugosons Chark AB, Ruotsi	17,3	12,7	54,0	-1,1	49,00
* Dakan vuoden 2012 tuloksesta on yhdistelty 1,2 % HKScan-konsernin lukuihin. Yhdistelty määrä vaihtelee vuosittain.					
Pärsons Sverige AB:n omistamat					
Creta Farms Nordic AB, Ruotsi	0,0	0,1	0,6	0,0	50,00
Rose Poultry A/S:n omistamat					
Tican - Rose GmbH, Saksa	5,7	4,8	1,6	0,1	50,00
HRP Kyllingefarme A/S, Tanska	1,0	0,6	1,4	-0,1	50,00
Farmfood, Tanska	16,6	9,7	29,2	0,0	33,00

14. MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET

Muut pitkäaikaiset sijoitukset -tase-erään sisältyvät seuraavat varat:

	2013	2012
Myytävässä olevat rahoitusvarat		
- Julkisesti noteeratut osakesijoitukset	-	0,1
- Noteeraamattomat osakesijoitukset	0,3	0,3
Yhteensä	0,3	0,4
Muut osakkeet ja osuudet	13,8	12,4
Muut rahoitusvarat yhteensä	14,1	12,8

Myytävässä olevat pitkäaikaiset rahoitusvarat

	2013	2012
Tilikauden alussa	0,4	0,4
Kurssierot	0,0	0,0
Vähennykset	-0,1	-
Uudelleenarvostuksesta johtuva lisäys	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	0,3	0,4

15. MYYTÄVISSÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET RAHOITUSVARAT

	2013	2012
Lainasaamiset osakkuusyrietyksiltä	1,5	1,7
Muut saamiset osakkuusyrietyksiltä	0,0	0,1
Pitkäaikaiset saamiset osakkuusyrietyksiltä	1,6	1,9
Lainasaamiset	1,0	2,9
Muut saamiset	0,8	1,3
Pitkäaikaiset laina- ja muut saamiset	1,9	4,2
Myynti- ja muut saamiset	3,5	6,0
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	14,1	12,9
Laskennallinen verosaaminen	29,0	28,9
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	46,6	47,8

16. LASKENNALLISTEN VEROSAAMISTEN ERITTELY

Laskennallisten verosaamisten erittely

	1.1.2013	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut/myydyt yhtiöt	31.12.2013
Eläke-etuudet	2,2	-0,2	0,2	-0,5	-	1,8
Muut jaksotuserot	3,7	-0,1	0,3	-	-	4,0
Konsolidoinnista syntyvät	0,6	-	-0,2	-	-	0,4
Vahvistetut tappiot	15,5	-0,2	3,7	-	-	19,0
Suojauslaskennasta syntyvät	6,9	-	-0,2	-2,8	-	3,9
Yhteensä	28,9	-0,4	3,8	-3,3	-	29,0

Laskennallisten verovelkojen erittely

	1.1.2013	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut/myydyt yhtiöt	31.12.2013
Poistoerot	8,9	0,0	2,3	-	-	11,2
Muut jaksotuserot	5,6	0,0	-1,9	-	-	3,6
Konsolidoinnista syntyvät	12,8	-0,6	-0,4	-	-	11,8
Eläke-etuudet	-	-	-	-	-	-
Suojauslaskennasta syntyvät	0,4	-	-	-0,1	-	0,3
Yhteensä	27,6	-0,6	-	-0,1	-	27,0

Laskennallisten verosaamisten erittely

	1.1.2012	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut/myydyt yhtiöt	31.12.2012
Eläke-etuudet	4,3	0,1	-2,2	-	-	2,2
Muut jaksotuserot	3,5	0,2	-	-	-	3,7
Konsolidoinnista syntyvät	0,7	-	-0,1	-	-	0,6
Vahvistetut tappiot	9,5	0,1	5,9	-	-	15,5
Suojauslaskennasta syntyvät	6,6	-	-0,1	0,4	-	6,9
Yhteensä	24,6	0,4	3,5	0,4	-	28,9

Laskennallisten verovelkojen erittely

	1.1.2012	Muuntoero	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut/myydyt yhtiöt	31.12.2012
Poistoerot	9,2	0,1	0,9	-	-1,3	8,9
Muut jaksotuserot	4,6	0,2	0,9	-	-0,1	5,6
Konsolidoinnista syntyvät	14,8	0,3	-2,3	-	-	12,8
Eläke-etuudet	-	-	-2,1	2,1	-	-
Suojauslaskennasta syntyvät	1,4	-	-1,0	-	-	0,4
Yhteensä	29,9	0,6	-3,6	2,1	-1,4	27,6

Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista, 99,0 milj. euroa vuonna 2013 (95,2 milj. euroa vuonna 2012), ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska varoilla on turvattu ulkomaisten yritysten omat investointitarpeet.

Konsernilla oli 31.12.2013 4,9 milj. euroa vahvistettuja tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään.

17. VAIHTO-OMAISUUS

	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	89,4	82,6
Keskeneräiset tuotteet	12,3	13,3
Valmiit tuotteet	47,6	55,7
Muu vaihto-omaisuus	6,6	7,7
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1,1	8,0
Elävät eläimet IFRS 41	11,9	9,0
Vaihto-omaisuus yhteensä	168,8	176,3

18. MYYNTISAAMISET JA MUUT LYHYTAIKAISET SAAMISET

	2013	2012
Myyntisaamiset osakkuusyryksiltä	2,4	1,2
Lainasaamiset osakkuusyryksiltä	0,0	0,2
Muut saamiset osakkuusyryksiltä	0,3	-
Lyhytaikaiset saamiset osakkuusyryksiltä	2,6	1,4
Myyntisaamiset	147,0	169,8
Lainasaamiset	0,5	0,6
Muut saamiset	19,7	25,7
Lyhytaikaiset saamiset muilta	167,2	196,0
Lyhytaikaiset johdannaissaamiset	0,3	0,3
Korkosaamiset	0,4	0,7
Muut siirtosaamiset	10,2	17,9
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	10,6	18,6
Myynti- ja muut saamiset	180,8	216,5
Verosaamiset (tuloverot)	0,2	0,9
Tuloverosaaminen	0,2	0,9
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	180,9	217,4

Myyntisaamisten ikäjakauma ja arvonalentumistappioiksi kirjatut erät

	2013	Arvonalentumistappiot	Netto 2013	2012	Arvonalentumistappiot	Netto 2012
Eräänymättömät	127,6	0,2	127,4	145,8	0,1	145,7
Eräänytyneet:						
Alle 30 päivää	20,1	0	20,1	21,5	0,2	21,3
30-60 päivää	0,8	0	0,8	1,6	0	1,6
yli 60 päivää ¹⁾	2,4	1,3	1,0	2,6	0,1	2,5
Yhteensä	150,9	1,6	149,3	171,5	0,5	171,1

¹⁾ Muodostuu mm. eläintilyksistä kuitattavista saatavista.

Saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot.

19. RAHAVARAT

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset sopimuspuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat muodostuvat seuraavasti:

	2013	2012
Rahat ja pankkisaamiset	74,9	58,9
Lyhytaikaiset rahamarkkinasijoitukset	-	-
Muut rahoitusarvopaperit	-	-
Rahavarat yhteensä	74,9	58,9

Rahavarioihin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

20. OMAN PÄÄOMAN LIITETIEDOT

Seuraavassa on esitetty ulkona olevien osakkeiden lukumäärän muutosten vaikutukset.

	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä (1 000 kpl)	Osakepääoma (Meur)	Ylikurssi-rahasto (Meur)	Sijoitettu vapaa oma pääoma (Meur)	Omat osakkeet (Meur)	Yhteensä (Meur)
1.1.2012	54 973	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
Omien osakkeiden palautuminen	-1 000					
31.12.2012	53 973	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
1.1.2013	53 973	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
31.12.2013	53 973	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Yhtiön osakkeet jakautuvat A- ja K-sarjoihin, jotka eroavat toisistaan sillä tavoin kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty. Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen osinko-oikeus. K-osakkeella on 20 ääntä ja A-osakkeella 1 ääni. A-sarjan osakkeita on ollut 49 626 522 kpl ja K-sarjan osakkeita 5 400 000 kpl.

Ylikurssirahasto

Kun osakeanneista on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana, osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset tai muut vastikkeet on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestelyiden ehtojen mukaisesti, transaktiokuluilla vähennettynä.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto muodostuu suunnatuista osakeanneista liittyen Scanin ja Rose Poultryn yrityshankintoihin sekä vuoden 2009 osakeannista, joka merkittiin kokonaan SVOP-rahastoon.

Omat osakkeet

HKScanin hallussa oli tilivuoden 2013 alussa ja lopussa yhteensä 1 053 734 omaa A-osaketta. Vuoden lopussa niiden markkina-arvo oli 3,96 miljoonaa euroa, osuus kaikista osakkeista 1,91 prosenttia ja äänimäärästä 0,67 prosenttia. Hankintameno esitetään taseessa oman pääoman vähennyksenä.

Muuntoerot

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot sekä ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojausista syntyneet voitot ja tappiot silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot

Nämä rahastot ovat myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutoksia varten ja rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutoksia varten. Seuraavassa on erittely suojausinstrumenttien rahaston tapahtumista tilikauden aikana.

Käyvän arvon rahasto ja suojausinstrumenttien rahasto	2013	2012
Käyvän arvon rahasto ja suojausinstrumenttien rahasto 1.1.	-14,2	-14,4
Opo:on tilikaudella kirjattu määrä (tehokas osa), korkojohdann.	5,7	0,3
Opo:on tilikaudella kirjattu määrä (tehokas osa), hyödykejohdann.	-1,1	0,3
Laskennallisen verosaamisen osuus kauden muutoksista	-1,8	-0,4
Käyvän arvon rahasto ja suojausinstrumenttien rahasto 31.12.	-11,4	-14,2

Osingot

Vuonna 2013 osinkoa jaettiin yhteensä 0,10 euroa osakkeelta, yhteensä 5,4 miljoonaa euroa (vuonna 2012 0,17 euroa osakkeelta, yhteensä 9,3 miljoonaa euroa). Raportointikauden päättymispäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,10 euroa osakkeelta, yhteensä 5,4 miljoonaa euroa.

21. ELÄKEVELVOITTEET

	2013	2012
Eläkevelka/-saaminen taseessa, etuusperusteiset		
Eläkevelvoitteet	9,0	10,4
Eläkevelka (+)/-saaminen (-) taseessa	9,0	10,4
Tuloslaskelman etuusperusteinen eläkekulu		
Eläkevelvoitteet	-3,0	-1,2
Tuloslaskelman etuusperusteinen eläkekulu (IFRS)	-3,0	-1,2
Etuuksista johtuvien velk./saam. muutos tilik. aikana		
Saldo 1.1.	10,4	15,7
Tuloslaskelman etuusperusteinen eläkekulu (IFRS)	-3,0	-1,2
Muu muutos	1,6	-4,2
Velat/saamiset tilikauden lopussa	9,0	10,4

22. VARAUKSET

	1.1.2013	Varausten lisäykset	Käytetty tk:n aikana (-)	31.12.2013
Pitkäaikaiset varaukset	0,1	-	-	0,1
Lyhytaikaiset varaukset	0,7	-	0,1	0,8
Yhteensä	0,8	0,0	0,1	0,8

	1.1.2012	Varausten lisäykset	Käytetty tk:n aikana (-)	31.12.2012
Pitkäaikaiset varaukset	0,1	-	0,0	0,1
Lyhytaikaiset varaukset	0,7	0,0	-	0,7
Yhteensä	0,8	0,0	0,0	0,8

23. VIERAS PÄÄOMA

	2013	2012
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Korollinen		
Rahalaitoslainat	211,9	276,4
Eläkelainat	47,7	36,4
Muut velat	0,5	0,1
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	260,1	312,9
Koroton		
Muut velat	2,4	2,0
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2,4	2,0
Pitkäaikaiset varaukset		
Laskennallinen verovelka	0,1	0,1
Eläkevelvoitteet	27,0	27,6
	9,0	10,4
Pitkäaikainen vieras pääoma	298,6	352,9
LYHYTAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA		
Rahalaitoslainat	154,5	173,3
Eläkelainat	11,7	7,1
Muut velat	4,8	6,4
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	171,0	186,8
OSTOVELAT JA MUUT VELAT		
Saadut ennakot	0,0	-0,2
Ostovelat	140,7	135,1
Siirtovelat		
- Lyhytaikaiset korkovelat	1,5	2,4
- Jaksotetut henkilöstökulut	51,9	75,3
- Muut lyhytaikaiset siirtovelat	42,1	16,1
Johdannaiset	20,0	27,4
Muut velat	17,2	19,0
Ostovelat ja muut velat	273,4	275,0
Tuloverovelka		
Lyhytaikaiset varaukset	2,0	0,5
	0,8	0,7
Lyhytaikainen vieras pääoma	447,3	463,0
Vieras pääoma	745,9	815,9

24. RAHOITUSVELAT

	2013	2012
PITKÄAIKAISET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETUT RAHOITUSVELAT:		
Syndikoidut lainat	179,2	231,9
Kahdenkeskiset lainat	65,9	55,1
Limittisopimukset	14,4	25,8
Muut rahoitusvelat	0,5	0,1
Yhteensä	260,1	312,9
LYHYTAIKAISET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVOSTETUT RAHOITUSVELAT:		
Syndikoidut lainat	15,0	35,0
Kahdenkeskiset lainat	12,8	10,8
Limittisopimukset	12,1	13,9
Yritystodistus	128,4	119,4
Muut rahoitusvelat	2,7	7,7
Yhteensä	171,0	186,8

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot.

Konsernin velkakirjalainat ovat sekä vaihtuva- että kiinteäkorkoisia. Johdannaiset ja myyntisaatavien myynti huomioiden kiinteäkorkoisia lainoja on 39 % (42 % vuonna 2012). Konsernin keskimääräinen korkoprosentti johdannaiset ja lainojen marginaali huomioiden oli tilinpäätöshetkellä 4,7 % (5,3 % vuonna 2012).

Konsernin rahoitusvelkojen määrät ja niiden sopimusten mukaiset uudelleenhinnoittelujaksot ovat seuraavat:

	2013	2012
Alle 6 kk	172,9	172,4
6-12 kk	40,5	63,8
1-5 vuotta	156,1	178,4
Yli 5 vuotta	61,6	85,2
Yhteensä	431,1	499,7

Edellisessä taulukossa purettavien korkojohdannaisten korkosidonnaisuusaika on laskettu option eräpäivään asti. Vuodenvaihteessa vallinneesta alhaisesta korkokäyrästä johtuen purettavien korkojohdannaisten ei oleteta purkautuvan niiden voimassaoloaikana.

Rahoitusvarojen ja rahoitusvelkojen nettottaminen

(a) Rahoitusvarat

Seuraaviin rahoitusvaroihin liittyy kuittaussopimuksia, täytäntöön pantavissa olevia yleisiä nettoutussopimuksia ja vastaavia sopimuksia.

31.12.2013	Taseeseen merkittyjen rahoitusvarojen bruttomäärä	Taseeseen merkittyjen rahoitusvelkojen bruttomäärä	Taseessa esitettävät nettoraahoitusvarat	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Rahoitusinstrumentit	Saatu käteisvakuus	Nettomäärä
Korkojohdannaiset	20,0	20,0	0,0	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	18,1	17,9	0,2	-	-	-
Sähköjohdannaiset	-	-	-	-	-	-
Myyntisaamiset	0,5	-	0,5	-	0,2	0,3
Yhteensä	38,6	37,9	0,7	-	0,2	0,3

31.12.2012	Taseeseen merkittyjen rahoitusvarojen bruttomäärä	Taseeseen merkittyjen rahoitusvelkojen bruttomäärä	Taseessa esitettävät nettorahoitusvarat	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		Nettomäärä
				Rahoitus-instrumentit	Saatu käteisvakuus	
Korkojohdannaiset	20,1	20,0	0,1	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	13,8	13,7	0,1	-	-	-
Sähköjohdannaiset	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Myyntisaamiset	0,6	-	0,6	-	0,2	0,4
Yhteensä	34,5	33,7	0,8	-	0,2	0,4

(b) Rahoitusvelat

Seuraaviin rahoitusvelkoihin liittyy kuitaussopimuksia, täytäntöön pantavissa olevia yleisiä nettoutussopimuksia ja vastaavia sopimuksia.

31.12.2013	Taseeseen merkittyjen rahoitusvelkojen bruttomäärä	Taseeseen merkittyjen rahoitusvarojen bruttomäärä	Taseessa esitettävät nettorahoitusvelat	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		Nettomäärä
				Rahoitus-instrumentit	Saatu käteisvakuus	
Korkojohdannaiset	225,0	208,4	16,6	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	60,3	59,3	1,0	-	-	-
Sähköjohdannaiset	9,3	11,4	2,1	-	-	-
Yhteensä	294,6	279,1	19,7	-	-	-

31.12.2012	Taseeseen merkittyjen rahoitusvelkojen bruttomäärä	Taseeseen merkittyjen rahoitusvarojen bruttomäärä	Taseessa esitettävät nettorahoitusvelat	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		Nettomäärä
				Rahoitus-instrumentit	Saatu käteisvakuus	
Korkojohdannaiset	280,6	255,6	25,0	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	51,0	49,8	1,2	-	-	-
Sähköjohdannaiset	10,7	12,0	1,3	-	-	-
Yhteensä	342,3	317,4	27,5	-	-	-

Edellä esitettyihin rahoitusvaroihin ja -velkoihin, joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely tai muu vastaavanlainen järjestely, liittyy kaikissa tapauksissa konsernin ja vastapuolen välinen sopimus, jonka mukaan kyseiset rahoitusvarat ja -velat saadaan selvittää nettomääräisesti, jos molemmat osapuolet valitsevat tämän tavan. Jos tällaista valintaa ei tehdä, rahoitusvarat ja -velat selvitetään bruttomääräisesti, mutta yleisen nettoutusjärjestelyn kumpikin osapuoli on oikeutettu kaikkien tällaisten rahamäärien nettomääräiseen selvittämiseen, jos toinen osapuoli laiminlyö velvoitteensa täyttämisen. Kunkin sopimuksen ehtojen mukaan laiminlyönnillä tarkoitetaan tapauksia, joissa osapuoli ei pysty suorittamaan maksua sen erääntyessä, tapauksia joissa osapuoli ei pysty täyttämään sopimuksessa määrättyä muuta veloitetta (kuin maksua) ellei asia tule korjatuksi 30 tai 60 vuorokauden kuluessa siitä, kun osapuolelle on ilmoitettu kyvyttömyydestä, tai konkurssitapauksia.

25. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

HKScan-konsernin konsernirahoituksen tehtävänä on huolehtia kustannustehokkaasti konserniyritysten rahoituksen hankinnasta, likviditeetistä, rahavaroista, valuuttariskiä hallinnasta ja rahoittajasuhteista. Hallituksen hyväksymä rahoituspolitiikka määrittää rahoituksen hoidon toimintaperiaatteet ja konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet. Poliittikkaa täydentävät erilliset toimintaohjeet ja menettelytavat sekä hyväksymiskäytännöt.

Rahoitusriskeillä tarkoitetaan rahoitusmarkkinoilla tapahtuvia epäsuotuisia muutoksia, joiden seurauksena yrityksen tuloksen kertyminen voi heikentyä tai kassavirrat voivat supis-

tua. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on rahoituksen keinoin suojata yhtiön suunniteltu tuloskehitys ja oma pääoma sekä turvata kaikissa olosuhteissa konsernin maksuvalmius.

Konsernin toiminnan ulkoinen rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty rahoitusosastolle (Group Treasury), joka toimii konsernin rahoitusjohtajan alaisuudessa. Konsernin rahoitusosasto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen läheisessä yhteistyössä operatiivisten yksiköiden kanssa.

Riskiä hallinnassa voidaan käyttää erilaisia instrumentteja kuten valuuttatermiinejä ja -optioita, koron- ja valuutan-

vaihtosopimuksia, valuuttalainoja ja hyödykejohdannaisia. Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaustarkoituksiin, ei spekulatiivisesti. Konsernin tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan pääasiassa emoyhtiön kautta. Tytäryhtiöt eivät saa ottaa uutta ulkoista rahoitusta eivätkä antaa takausta tai panttia ilman emoyhtiön rahoitusosaston lupaa. Johtuen välillisestä hallinnasta on Puolan segmentin rahoitusriskien hallinta segmentin omalla vastuulla ja sitä seurataan hallitustyöskentelyn kautta.

Valuutariski

Yhtiön kotimarkkina-alue muodostuu Suomesta, Ruotsista, Tanskasta, Baltian maista ja Puolasta. HKScan toimii yhteensä kymmenessä maassa. Yhtiö valmistaa, myy ja markkinoi sian-, naudan- ja siipikarjanlihaa, lihavalmisteita ja valmisruokia. Asiakkaita ovat vähittäiskauppa-, food service -, teollisuus- ja vientisektorit.

Transaktioriski syntyy konserniyhtiöiden harjoittaessa ulkomaanrahan määräistä tuontia ja vientiä sekä konsernin ulkopuolelle että konsernin sisällä. Transaktioriskin hallinnan tavoitteena on suojata konsernin liiketoiminta valuuttakurssien muutoksilta ja antaa liiketoimintayksiköille aikaa reagoida ja mukautua valuuttakurssitason vaihteluun. Valuuttapositiot, jotka muodostuvat sitovista myynti-, osto- ja rahoitussojimuksien kassavirroista (tase-erät) sekä erittäin todennäköisistä ennustetuista kassavirroista, suojataan emoyhtiön kanssa tehtävillä termiiniosopimuksilla. Liiketoimintayksiköt raportoivat riskipositionsa ja suojausasteensa Group Treasurylle säännöllisesti.

Tytäryhtiöiden tulee suojata kaikkien merkittävien valuuttojen tase-erät välillä 90-110 %. Tilinpäätöshetkellä kaupallisesta valuuttakurssiriskistä oli suojattu keskimäärin 72 % (48 %). Luvussa ei ole mukana Sokolówin tietoja. Suojaustaso kehittyi vuodessa hyvin, mutta on edelleen matala johtuen siitä, että prosessi ei ole vielä valmis. Ennustetut, erittäin todennäköiset kassavirrat suojataan välillä 0-50 % enintään 12 kuukautta eteenpäin. Konsernin sisäisessä kaupassa pyritään käyttämään jommankumman osapuolen kotivaluuttaa. Group Treasury voi käyttää suojaavana instrumenttina valuuttatermiineitä, -optioita ja valuutanvaihtosopimuksia. Group Treasury suojaa omaa valuuttapositionaan vähintään 50 %. Tilinpäätöshetkellä Group Treasury oli suojannut omaa valuuttapositionaan keskimäärin 98 % (92 %).

Translaatoriski muodostuu tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen valuutta on muu kuin euro, oman pääoman konsolidoinnista perusvaluuttaan. Konsernin yhtiöiden merkittävimmät valuuttamääräiset omat pääomat ovat Ruotsin kruunuina, Puolan zlotaina ja Tanskan kruunuina. Valuuttakurssien vaihtelut vaikuttavat konsolidoitavan oman pääoman määrään ja konsolidoinnissa syntyy kirjanpidollista oman pääoman muuntoeroa. Suojaaminen voidaan toteuttaa ottamalla lainaa vastaavassa valuutassa tai käyttämällä johdannaisinstrumentteja. Translaatoriskin hallinnan tavoitteena on tasata kirjanpidollisen oman pääoman muuntoeron volatiteettia suojaamalla tytäryhtiön oman pääoman määrä välillä 0-75 %.

Konsernin ei-euromääräisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden omat pääomat ja suojaussuhteet on esitetty alla olevassa taulukossa.

Tilinpäätöksessä 2013 konsernin nettosijoituksiin liittyvät suojaukset ovat seuraavat:

Valuutta	Positio	Suojattu määrä	Suojausinstrumentti	Nimellisarvo	Suojaussuhde
SEK	102,8	45,2	Valuuttalaina	45,2	44,0 %
PLN	83,1	-		-	-
DKK	41,9	16,0	Valuuttalaina	16,0	38,0 %

Tilinpäätöksessä 2012 konsernin nettosijoituksiin liittyvät suojaukset ovat seuraavat:

Valuutta	Positio	Suojattu määrä	Suojausinstrumentti	Nimellisarvo	Suojaussuhde
SEK	111,3	86,4	Valuuttalaina	86,4	78,0 %
PLN	75,1	-		-	-
DKK	39,0	12,0	Valuuttalaina	12,0	31,0 %

Suojaussuhteet, jotka täyttävät suojauslaskennan edellytykset, käsitellään ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksina. Tällöin suojaavan instrumentin arvonmuutoksen tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Emoyrityksen toimintavaluutta on euro. Merkittävimmät ulkomaan rahan määräiset varat ja velat muutettuna euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssiin ovat seuraavat:

	2013 USD	JPY	SEK	GBP	2012 USD	JPY	SEK	GBP
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3,1	1,0	5,6	0,4	3,6	1,2	5,0	0,8
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,0	-4,1	0,0	0,0	-	-2,8	0,0
Lainasaamiset	-	-	68,9	-	-	-	91,8	-
Lainat	-	-	-40,8	-	-	-	-61,2	-
Kassavarat	1,0	0,0	1,6	1,4	0,4	0,1	-1,9	1,0
Positio ennen suoja	4,1	1,0	31,2	1,8	4,0	1,3	30,8	1,7
Suojaukset	-2,3	-0,9	-31,6	-1,2	-2,8	-1,1	-34,4	0,0
Avoin positio	1,8	0,1	-0,4	0,6	1,2	0,2	-3,5	1,7

Seuraavassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen Yhdysvaltain dollariin, Japanin jeniin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan verrattuna kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomana. Muutosprosentit edustavat keskimääräistä volatiliiteettia edellisten 12 kuukauden aikana. Herkkyysanalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän ulkomaan rahan määräisiin varoihin ja velkoihin. Herkkyysanalyysissa otetaan huomioon myös valuuttajohdannaisten vaikutukset, jotka netottavat valuuttakurssimuutosten vaikutuksia. Nettosijoituksia ulkomaisiin yksiköihin ja niitä suojaavia instrumentteja ei ole sisällytetty herkkyysanalyysiin.

Yhdysvaltain dollareissa muutos olisi aiheutunut pääsääntöisesti dollarimääräisten myyntisaamisten ja ostovelkojen kurssimuutoksista. Japanin jeneissä muutos olisi aiheutunut pääsääntöisesti jenimääräisten myyntisaamisten kurssimuutoksista. Ruotsin kruunuissa muutos olisi aiheutunut pääsääntöisesti kruunumääräisten otto- ja antolainojen kurssimuutoksista. Englannin punnissa muutos olisi aiheutunut pääsääntöisesti puntamääräisten myyntisaamisten kurssimuutoksista.

	2013 USD	JPY	SEK	GBP	2012 USD	JPY	SEK	GBP
Muutosprosentti (+/-)	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Vaikutus tulokseen ennen veroja	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,3	0,2

Herkkyys valuuttariskeille laskettiin seuraavien oletusten perusteella:

Laskennassa ei ole otettu huomioon ennustettuja vastaisia rahavirtoja, sen sijaan rahoitusinstrumentit, kuten termiinit, joita käytetään näiden positoiden kattamiseen, sisältyvät analyysiin.

Laskelma ja arvot jokseenkin mahdollisista muutoksista valuuttakurssissa perustuvat oletuksiin tavanomaisista markkina- ja liiketoimintaolosuhteista.

Korkoriski

Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta niiden vaikutus ei ole merkittävä. Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konserni on pääasiallisesti altistunut korkoriskille korollisten velkojen ja myytyjen myyntisaamisten kautta. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on vähentää korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa.

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainanotto on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisin instrumentteihin. Yritys voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää korkojohdannaisia päästäkseen rahoituspolitiikan

mukaiseen tulokseen. Poliitiikan tavoitteena on, että konsernin lainoista on kiinteään korkoon sidottuja 30-60 % ja lainojen korkosidonnaisuusaika voi vaihdella kuudesta 36 kuukauteen. Tilinpäätöshetkellä kiinteään korkoon sidottuja lainoja korkojohdannaiset ja myyntisaatavaraohitus huomioiden oli noin 42 % (42 %). Korkoriskille alttiina olevien lainojen määrässä on huomioitu myyntisaatavien rahoitus. Lainojen keskimääräinen korkosidonnaisuusaika oli noin 27 kuukautta (20 kk).

Tilinpäätöshetkellä konsernin avointen korkojohdannaisten nimellisarvo oli 228,2 miljoonaa euroa (275,3 milj. eur). Vaihtuvakorkoisista lainoista 162,7 miljoonaa euroon sovelletaan rahavirran suojausta. Konsernin korollisten velko-

jen keskimääräinen korkoprosentti johdannaiset ja lainojen marginaali huomioiden oli tilinpäätöshetkellä 4,7 % (5,3 %).

Konserni seuraa ja analysoi korkopositiotaan säännöllisesti. Nettorahoituskulujen herkkyys yhden prosenttiyksikön korkojen nousulle/laskulle muiden tekijöiden pysyessä ennallaan oli tilinpäätöshetkellä noin 3,1 miljoonaa euroa (4,3 milj. euroa) ennen veroja seuraavan 12 kuukauden aikana. Herkkyysanalyysi on laadittu tilinpäätöshetken korollisten velkojen ja korkojohdannaisten määrin ja maturiteetteihin perustuen. Korollisiin velkoihin on laskettu mukaan laskusaatavien myynti.

Rahoitus sopimusten vastapuoliriski

Rahoituksen vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitusta pahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Riskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin. Vastapuolina käytetään konsernin rahoittajapankkeja aina kun se on mahdollista sekä joitakin muita toimijoita. Kassavaroja voidaan sijoittaa pankkitalletuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin, kuntatodistuksiin sekä erikseen määritettyjen, pääasiassa NASDAQ OMX Helsingin päälisillä noteerattujen yritysten yritystodistusohjelmiin. Sijoitustoiminnan vähäisyydestä johtuen sekä vastapuoliriski että hintariski tästä toiminnasta eivät ole merkittäviä.

Hyödykeriski

Konserni altistuu hyödykeriskeille, jotka liittyvät hyödykkeen saatavuuteen ja hinnanvaihteluihin. Fyysinen sähkönkulutus on yksi merkittävimmistä hyödykeriskeistä konserniyhtiöillä. Tytäryhtiöt voivat suojautua sähkön markkinahintojen ja muiden hyödykehintojen vaihtelua vastaan hankkimalla kiinteähintaisia tuotteita tai tekemällä johdannaissopimuksia Group Treasuryn kanssa. Tytäryhtiöt voivat suojata merkittäviä hyödykeriskejä suorilla johdannaissopimuksilla vain konsernirahoituksen luvalla. Hyödykeriskien hallinnassa yhtiöt voivat käyttää apunaan ulkoisia toimijoita.

Konserni käyttää sähkötermiinejä Suomen segmentissä energiakustannusten tasaamiseen. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten osalta arvonmuutokset sisältyvät ostojen oikaisueriin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten osalta noudatetaan suojauslaskentaa. Suojauslaskennan kriteerit täyttävien johdannaisten tehokas osuus kirjataan oman pääoman arvonmuutosrahaan ja tehoton osuus tuloslaskelmaan, liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Omaan pääomaan kirjattavan arvonmuutosrahaston muutos esitetään laajan tuloslaskelman erässä Rahavirran suojauksen arvonmuutos.

Herkkyysanalyysin laskennassa sähköjohdannaisten osalta on oletettu, että alle 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten vaikutus tulokseen. Jos sähkön markkinahinta muuttuisi tilinpäätöspäivän 31.12.2013 tasosta +/- 10 %-yksikköä, olisi tulosvaikutus +/- 1,6 miljoonaa euroa (+/- 1,2 milj.

euroa) ja tasevaikutus +/- 0,5 milj. euroa (+/- 0,9 milj. euroa). Vaikutukset on laskettu ennen veroja.

Luottoriski

Konsernin dokumentoidussa toimintatavassa määritellään asiakkaiden sekä sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoitusperiaatteet. Luottoriskin hallinta ja valvonta on keskitetty konsernin rahoitusosastolle, joka toimii yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa.

Luottoriski aiheutuu siitä, että asiakas ei välttämättä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan. Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajalle asiakaskunnalle, joista merkittävimmät ovat eri markkina-alueiden kaupan keskusliikkeitä. Asiakkaiden luottokelpoisuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Lähtökohtaisesti kaikille asiakkaille on määritelty luottolimiitit, joita seurataan systemaattisesti. Lisäksi osa asiakkaista vakuutetaan luottovakuutuksilla. Luottoa myönnetään vain niille asiakkaille, joilla on moitteettomat luottotiedot. Konserni altistuu lisäksi luottoriskille rahoittaessaan alkutuotannon sopimustuottajien investointeja. Rahoitusta myönnetään HKScan Oyj:n hallituksen myöntämien limiittien puitteissa. Myönnettujen luottojen vakuutena käytetään mm. talletusvakuuksia, pankkitakauksia, vahvistettuja remburseja, ennakkomaksuja, omistuksenpidätysehtoa, kiinnevakuuksia ja jälkipantteja.

Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen arvon alentumistappioiden määrä oli 1,6 miljoonaa euroa (0,5 milj. euroa vuonna 2012). Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakautuma on esitetty liitetiedossa 18.

Maksuvalmiusriski

Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus ei ole tilikauden aikana lisännyt konsernin rahoituksen saatavuuteen liittyviä riskejä merkittävästi. Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä vuoden 2013 aikana. Konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää mm. laatimalla ja analysoimalla rahavirtaennusteita. Konsernilla tulee olla riittävä maksuvalmius kaikissa tilanteissa, niin että sillä katetaan lähitulevaisuuden tarpeet sekä liiketoiminnassa että rahoituksessa. Rahoituksen saatavuus varmistetaan hajauttamalla lainasalkku maturiteettien, rahoituslähteiden ja rahoitusinstrumenttien suhteen. Konsernilla on pankkeja sitovia valmiusluottojärjestelyjä, pankkilainoja, shekkililimittiejä sekä lyhytaikainen, 200 miljoonan euron suuruinen suomalainen yritystodistusohjelma. Maksuvalmiusriskiä hallinnoidaan pitämällä pitkäaikainen likviditeettivaranto yli lyhytaikaisen likviditeettitarpeen. Konsernin likviditeettivaranto sisältää kassavarat, rahamarkkinasijoitukset sekä pitkäaikaiset nostamattomat sitovat valmiusluottolimiitit. Konsernin lyhytaikaiseen likviditeettitarpeeseen luetaan lyhyt- ja pitkäaikaisten korollisten lainojen lyhennykset seuraavan 12 kuukauden aikana sekä erikseen määritelty strateginen likviditeettitarve, jossa huomioidaan juoksevan liiketoiminnan tarpeet.

Konsernin rahoituksen perustana on marraskuussa 2013 tehty 336 miljoonan euron syndikoitu vakuudellinen lainajärjestely. Vuoden 2013 lainajärjestelyllä uudelleen rahoitettiin vuonna 2014 erääntyvä syndikoitu lainajärjestely. Lainajärjestely pitää sisällään 5-vuotisen lainaosuuden, 3-vuotisen lainaosuuden sekä valmiusluoton.

Käyttämättömien valmiusluottojen määrä 31.12.2013 oli 162 miljoonaa euroa (177 milj. euroa). Lisäksi konsernilla oli muita käyttämättömiä shekkilili- ym. limiittejä 36 miljoonaa euroa (29 milj. euroa). Yhtiön 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli kalenterivuoden lopussa liikkeeseen laskettuna 129 miljoonaa euroa (120 milj. euroa). Lainajärjestelyistä nostettavat luotot ovat vaihtuvakorkoisia ja niiden korkoriskiä hallitaan johdannaissopimuksilla.

Sitovista luottolimiittisopimuksista 25,0 miljoonaa euroa erääntyy vuonna 2015 ja 136,5 miljoonaa euroa vuonna

2017. Shekkilimiittisopimukset ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiön nykyisissä lainasopimuksissa on tavanomaiset tulokseen ja taseeseen liittyvät ehdot. Taloudelliset kovenantit ovat nettovelkaantumisaste (gearing) ja nettovelkojen suhde käyttökatteeseen. Taloudellisten kovenanttien lisäksi lainasopimuksiin liittyy tavanomaisia omaisuuden myynteihin, tytäryhtiöiden velkaantumiseen ja vakuuksien antamiseen liittyviä ehtoja. Taloudellisten lainakovenanttien toteumat raportoidaan rahoittajille neljännesvuosittain. Jos konserni rikkoo lainakovenanttiehtoja, velkoja voi vaatia lainojen nopeutettua takaisinmaksua. Johto tarkkailee lainakovenanttiehtojen täyttymistä säännöllisesti.

Konsernin johto ei ole tunnistanut rahoitusvaroissa tai rahoituslähteissä merkittäviä maksuvalmiusriskikeskittymiä.

Konsernin luottolimiittisopimusten määrä tyypeittäin

2013

Luottotyyppi	Ohjelman koko	Käytössä	Vapaana
Shekkilimiitti	35,7	0,0	35,7
Luottolimiitti	162,8	1,3	161,5
Yhteensä	198,5	1,3	197,2

2012

Luottotyyppi	Ohjelman koko	Käytössä	Vapaana
Shekkilimiitti	39,9	11,0	28,8
Luottolimiitti	182,4	4,9	177,4
Yhteensä	222,2	16,0	206,3

Konsernin korollisten rahoitusvelkojen sopimuksiin perustuva maturiteettianalyysi on kuvattu seuraavassa taulukossa. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät ainoastaan pääoman takaisinmaksut.

Konsernin korollisten rahoitusvelkojen maturiteettijakauma

Luottotyyppi	31.12.2013	2014	Luottotyypin maturiteetti				
			2015	2016	2017	2018	>2018
Syndikoidut lainat	194,2	15,0	30,0	133,0	16,2	-	-
Kahdenkeskiset lainat	78,7	12,8	28,1	12,1	12,1	10,0	3,7
Limiittisopimukset	26,6	12,1	-	14,4	-	-	-
Yritystodistusohjelma	128,4	128,4	-	-	-	-	-
Muut lainat	3,2	2,7	-	0,5	-	-	-
Yhteensä	431,1	171,0	58,1	160,1	28,3	10,0	3,7

Luottotyyppi	31.12.2012	2013	Luottotyypin maturiteetti				
			2014	2015	2016	2017	>2017
Syndikoidut lainat	266,9	35,0	145,9	30,0	30,0	25,9	-
Kahdenkeskiset lainat	66,0	10,8	7,7	23,5	7,5	7,5	9,0
Limiittisopimukset	39,6	13,9	11,1	0,0	14,7	-	-
Yritystodistusohjelma	119,4	119,4	-	-	-	-	-
Muut lainat	7,8	7,7	0,1	-	-	-	-
Yhteensä	499,7	186,8	164,8	53,5	52,3	33,5	9,0

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitusvelat ja nettomääräisesti toteutettavat johdannaisvelat jaoteltuina jäljellä olevien sopimuksiin perustuvien juoksuaikojen mukaisesti tilinpäätöspäivänä. Johdannaisvelat sisällytetään jaoteltuun, jos niiden sopimuksiin perustuvien eräpäivien tunteminen on välttämätöntä rahavirtojen ajoittumisen ymmärtämisen kannalta. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja lukuun ottamatta korkojohdannaisia.

Maturiteettianalyysi koskee vain rahoitusinstrumentteja, joten se ei sisällä lakisääteisiä velkoja. Luvut sisältävät myös rahoitusvelkojen koron ja lainamarginaalin.

2013

Rahoitusvelkojen maturiteetti

Luottotyyppi	2014	2015	2016	2017	2018	>2018
Syndikoidut lainat	21,7	36,5	138,4	16,9	-	-
Kahdenkeskiset lainat	14,4	29,4	12,9	12,7	10,2	3,7
Limiittisopimukset	13,7	0,9	15,3	-	-	-
Yritystodistusohjelma	129,0	-	-	-	-	-
Muut lainat	2,8	0,0	0,5	-	-	-
Ostovelat ja muut velat	273,4	-	-	-	-	-
Yhteensä	455,0	66,9	167,2	29,5	10,2	3,7

Johdannaisvelkojen maturiteetti

Korkojohdannaiset	-0,4	-0,1	-1,1	-5,5	-0,5	-8,8
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	-0,9	-0,6	-0,4	-0,2	-	-
Valuuttajohdannaiset	-0,8	-	-	-	-	-

2012

Rahoitusvelkojen maturiteetti

Luottotyyppi	2013	2014	2015	2016	2017	>2017
Syndikoidut lainat	46,0	155,6	34,2	32,7	27,2	-
Kahdenkeskiset lainat	12,3	8,9	24,5	8,1	7,9	9,2
Limiittisopimukset	16,0	12,6	0,9	15,6	-	-
Yritystodistusohjelma	120,0	-	-	-	-	-
Muut lainat	7,9	0,1	-	-	-	-
Ostovelat ja muut velat	275,0	-	-	-	-	-
Yhteensä	477,2	177,2	59,6	56,5	35,2	9,2

Johdannaisvelkojen maturiteetti

Korkojohdannaiset	-1,0	-2,6	0,0	-2,4	-6,6	-12,2
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	-0,4	-0,4	-0,3	-0,1	-	-
Valuuttajohdannaiset	-1,1	-	-	-	-	-

Seuraavassa taulukossa on esitetty johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot (milj. euroa). Johdannaiset erääntyvät seuraavan 12 kuukauden aikana lukuun ottamatta korko- ja hyödykejohdannaisia, joiden erääntyminen on esitetty erikseen.

	2013	2013	2013	2012	2013	2012
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Käypä arvo netto	Käypä arvo netto	Nimellisarvo	Nimellisarvo
Korkojohdannaiset	0,0	-16,6	-16,6	-24,9	228,2	275,3
erääntyi 2013				-1,0		44,6
erääntyy 2014	-	-0,4	-0,4	-2,6	34,8	67,3
erääntyy 2015	-	-0,1	-0,1	0,0	1,7	1,7
erääntyy 2016	0,0	-1,1	-1,1	-2,4	40,1	52,0
erääntyy 2017	-	-5,5	-5,5	-6,6	73,0	48,1
erääntyy >2017	-	-9,3	-9,3	-12,3	78,7	61,6
josta rahavirran suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-12,3	-12,3	-19,0	162,7	206,6
Valuuttajohdannaiset	0,2	-1,0	-0,8	-1,1	78,3	67,3
josta nettosijoituksen suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Hyödykejohdannaiset	-	-2,1	-2,1	-1,3	9,3	10,7
erääntyi 2013				-0,4		3,5
erääntyy 2014	-	-0,9	-0,9	-0,4	3,1	3,1
erääntyy 2015	-	-0,6	-0,6	-0,3	2,9	2,3
erääntyy 2016	-	-0,4	-0,4	-0,1	2,1	1,5
erääntyy 2017	-	-0,2	-0,2	0,0	1,3	0,4
josta rahavirran suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-2,1	-2,1	-1,3	9,3	10,7

Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa

Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjä nettosijoituksia suojaamaan määritettyjen johdannaisten arvonmuutokset verojen jälkeen, 0 miljoonaa euroa (-1,8 milj. euroa vuonna 2012), kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Oman pääoman muuntoeroihin kertyneet kurssierot siirretään tulosvaikutteisiksi, kun nettosijoituksesta tai sen osasta luovutaan. Lisäksi 12,0 miljoonaa euroa DKK-valuutan määräisiä lainoja ja 45,2 miljoonaa euroa SEK-valuutan määräisiä lainoja on määritetty nettosijoituksia suojaaviksi instrumenteiksi (12,0 milj. euroa DKK-valuutan määräisiä ja 86,4 milj. euroa SEK-valuutan määräisiä lainoja vuonna 2012), joiden arvonmuutoksista on kirjattu muihin laajan tuloksen eriin 6,7 miljoonaa euroa (-2,4 milj. euroa vuonna 2012).

Rahavirran suojaukseksi määritettyjen koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutokset verojen jälkeen 3,8 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa vuonna 2012) kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Osa emoyhtiön korkojohdannaisista on määritetty rahavirtaa suojaaviksi suojausinstrumenteiksi ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Rahavirran suojausiksi määritettyjen hyödykejohdannaisien käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet verojen jälkeen -1,0 miljoonaa euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2012), kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Suojattujen erittäin todennäköisten liiketoimien arvioidaan toteutuvan eri ajan-

kohtina seuraavan 60 kuukauden aikana. Suojausinstrumenttien rahastoon kertyneet voitot ja tappiot siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu liiketapahtuma vaikuttaa voittoon tai tappioon.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja mahdollistamalla orgaaninen ja rakenteellinen kasvu. Optimaalinen pääomarakenne tuottaa myös pienemmät pääoman kustannukset.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan ohjaamalla liiketoimintaan sitoutuvan käyttöpääoman määrää sekä tuloksen, osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi myös päättää omaisuuserien myynnistä velkojen vähentämiseksi.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella ja nettovelkaantumisasteella (gearing). Omavaraisuusaste tarkoittaa oman pääoman suhdetta taseen loppusummaan. Nettovelkaantumisastetta laskettaessa nettovelkaetaan omalla pääomalla. Nettovelkoihin sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla ja korollisilla lainasaamisilla.

Tilinpäätöshetken omavaraisuusaste on 35,4 %. Nettovelkaantumisasteen osalta tavoite on alle 100 %. Nettovelkaantumisaste oli tilinpäätöshetkellä 80,8 %.

Nettovelkaantumisaste

	2013	2012
Korolliset velat	431,1	499,7
Korolliset lyhytaikaiset saamiset	0,5	0,7
Rahat ja pankkisaamiset	74,9	58,9
Korollinen nettovelka	355,7	440,1
Oma pääoma	440,4	432,5
Nettovelkaantumisaste	80,8 %	101,8 %

26. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa on esitetty kunkin rahoitusvarojen ja -velkojen erän käyvät arvot ja kirjanpitoarvot, jotka vastaavat konsernitaseen arvoja.

Rahoitusvarat	Käypä arvo		Kirjanpitoarvo	
	2013	2012	2013	2012
Pitkäaikaiset varat				
Muut rahoitusvarat	14,1	12,9	14,1	12,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3,5	6,0	3,5	6,0
Lyhytaikaiset varat				
Myyntisaamiset ja muut saamiset	180,8	216,5	180,8	216,5
Rahavarat	74,9	58,9	74,9	58,9

Pitkäaikaiset velat	Käypä arvo		Kirjanpitoarvo	
	2013	2012	2013	2012
Syndikoidut lainat	179,6	232,3	179,2	231,9
Kahdenkeskiset lainat	66,4	55,7	65,9	55,1
Limiittisopimukset	14,7	25,9	14,4	25,8
Muut korolliset velat	0,5	0,1	0,5	0,1
Siirtovelat	0,4	0,4	0,4	0,4
Muut velat	2,0	1,1	2,0	1,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä	263,6	315,6	262,5	314,4
- joista korollisia	261,2	314,0	260,1	312,9

Lyhytaikaiset velat	Käypä arvo		Kirjanpitoarvo	
	2013	2012	2013	2012
Syndikoidut lainat	15,0	35,0	15,0	35,0
Kahdenkeskiset lainat	12,8	10,8	12,8	10,8
Limiittisopimukset	12,1	13,9	12,1	13,9
Yritystodistus	128,6	119,7	128,4	119,4
Muut korolliset velat	2,7	7,7	2,7	7,7
Saadut ennakot	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Ostovelat	140,7	135,1	140,7	135,1
Siirtovelat	95,5	93,8	95,5	93,8
Muut velat	37,2	46,4	37,2	46,4
Lyhytaikaiset velat yhteensä	444,7	462,1	444,4	461,9
- joista korollisia	171,3	187,1	171,0	186,8

Konsernin sovelamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypää arvoa määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Noteeraamattomat osakesijoitukset on arvostettu hankintamenuon, koska niiden arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista tai niiden määrä on ollut vähäinen.

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättämispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättämispäivän markkinakorot ja muu markkinainformaatio. Jos käytetään vastapuolen hintanoteerausta, konserni laatii myös oman tarkistuslaskelman yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se purkaisi johdannaissopimuksen.

Pankkilainat

Velkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa ulkopuolelta raportointikauden päättämispäivänä. Kokonaiskorko muodostuu riskittömästä korosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta (lainamarginaalista).

Rahoitusleasingvelat

Käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa vastaavien vuokrasopimusten korkoa.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Ostovelat ja muut velat

Ostovelkojen ja muiden velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista. Käyvät arvot raportointikauden lopussa.

	31.12.2013	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	0,0	0,0	0,0	0,0
- Valuuttajohdannaiset	0,2	0,0	0,2	0,0
- Hyödykejohdannaiset	-	-	-	-
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
- Osakesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,2	0,0	0,2	0,0

	31.12.2013	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-16,6	0,0	-16,6	0,0
josta rahavirran suojauslaskennassa	-12,3	0,0	-12,3	0,0
- Valuuttajohdannaiset	-1,0	0,0	-1,0	0,0
joista nettosijoituksen suojauslaskennassa	-	-	-	-
- Hyödykejohdannaiset	-2,1	0,0	-2,1	0,0
josta rahavirran suojauslaskennassa	-2,1	0,0	-2,1	0,0
Yhteensä	-19,7	0,0	-19,7	0,0

	31.12.2012	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	0,1	0,0	0,1	0,0
- Valuuttajohdannaiset	0,1	0,0	0,1	0,0
- Hyödykejohdannaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
- Osakesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,2	0,0	0,2	0,0

	31.12.2012	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-25,0	0,0	-25,0	0,0
josta rahavirran suojauslaskennassa	-19,0	0,0	-19,0	0,0
- Valuuttajohdannaiset	-1,2	0,0	-1,2	0,0
joista nettosijoituksen suojauslaskennassa	-	-	-	-
- Hyödykejohdannaiset	-1,3	0,0	-1,3	0,0
josta rahavirran suojauslaskennassa	-1,3	0,0	-1,3	0,0
Yhteensä	-27,5	0,0	-27,5	0,0

Tason 1 valuutta- ja hyödykejohdannaisten hintanoteeraukset perustuvat markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti (hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin. Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittäviltä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksyttävissä arvostusmalleissa.

27. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Konserni on vuokrannut useat käyttämänsä toimitilat. Vuokrasopimukset on yleensä tehty toistaiseksi voimassa oleviksi, ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättämispäivän jälkeen. Sopimuksiin sisältyy yleensä indeksiehto. Lisäksi muut vuokravastuut sisältävät erilaisia laitteita ja koneita, joiden vuokrasopimusten pituudet ovat keskimäärin kolmesta viiteen vuotta.

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

	2013	2012
Muut vuokravastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät	9,1	8,9
1-5 vuoden sisällä erääntyvät	28,1	29,8
Yli 5 vuoden sisällä erääntyvät	14,9	19,3
Muut vuokravastuut yhteensä	52,1	58,0
Vuokrasaamiset muista peruuttamattomista vuokrasopimuksista		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät	0,2	0,2
1-5 vuoden sisällä erääntyvät	0,1	0,1
Yli 5 vuoden sisällä erääntyvät	0,0	0,0
Vuokrasaamiset yhteensä	0,3	0,3

28. EHDOLLISET VELAT JA VARAT SEKÄ HANKINTASITOUKSET

Vakuudet ja vastuusitoumukset	2013	2012
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja osakkeita		
Rahalaitoslainat	299,0	370,3
Yhteensä	299,0	370,3
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	71,0	74,6
Vakuudeksi annetut pantit	0,4	5,2
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	15,3	16,7
Yhteensä	86,7	96,5
Omistusyhteisyritysten puolesta annetut vakuudet		
Annetut takaukset	7,5	7,5
Yhteensä	7,5	7,5
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Annetut takaukset ja pantit	15,7	12,9
Yhteensä	15,7	12,9
Muut omat vastuut		
Leasingvastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	7,3	6,7
1-5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	13,6	14,1
Yli 5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	0,5	1,0
Muut vastuut	6,6	7,8
Muut omat vastuut yhteensä	28,0	29,6

Emoyhtiö on pantannut tytäryhtiöidensä HK Ruokatalo Oy:n ja Scan AB:n osakkeet lainojensa vakuudeksi.

Osakkuusyhtiöiden ja muiden puolesta annettujen takausten maturiteettijakauma

2014	0,0
2015	3,9
2016	0,0
2017	1,3
2018	0,2
>2018	4,4
Yhteensä	9,8

29. LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyritykset ja yhteisyritykset. Lähipiiriin kuuluvat myös konsernin emoyhtiön emoyhteisön (LSO Osuuskunta) hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, konsernin hallituksen jäsenet, konsernin toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja heidän läheiset perheenjäsenensä sekä konsernin johtoryhmän jäsenet. Konserni pyrkii liiketoimia tehdessään asettamaan kaikki osapuolet tasavertaiseen asemaan.

HKScan Oyj:n pääomistaja LSO Osuuskunta on noin 1 500 suomalaisen lihantuottajan yhteisö. Osuuskunnan tehtävänä on tukea jäsentensä lihantuotantoa ja markkinointia käyttämällä omistajavaltaa HKScanissa. LSO Osuuskunnalla ei ole nykyään varsinaista liiketoimintaa, vaan sen tulot muodostuvat HKScanin maksamista osingoista ja vähäisessä määrin muista sijoituksista ja vuokrista. HKScan-konserni toimii puhtaasti markkinahintaperiaatteilla hankkiessaan liharaaka-aineensa.

Konsernin hallituksessa ja sen emoyhteisön LSO Osuuskunnan hallintoneuvostossa ja hallituksessa olevien henkilöiden eläinmyynnit konsernille olivat 18,4 miljoonaa euroa v. 2013 (10,5 Meur 2012). Kyseisten henkilöiden eläinostot konsernilta olivat 5,9 miljoonaa euroa v. 2013 (5,2 Meur 2012).

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 4. Lisäksi konsernin hallituksen ja johdon palkkioista löytyy lisätietoja konsernin internetsivuilla (www.hkscan.com) julkaistavasta vuoden 2013 palkka- ja palkkioselvityksestä.

Muuten lähipiirihenkilöt eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Tytäryhtiöosakkeet	Määrä/kpl	Omistusosuus, %
Konsernin emoyhtiön omistamat		
HK Ruokatalo Oy, Suomi	1 000	100,00
HK International AB, Ruotsi	10	100,00
AS Tallegg, Viro	5 853 200	100,00
Scan AB, Ruotsi	500 000	100,00
Rose Poultry A/S, Tanska	102 002	100,00
HK Ruokatalo Oy:n omistamat		
Kivikylän Kotipalvaamo Oy, Suomi	49	49,00
Lihatukku Harri Tamminen Oy, Suomi	49	49,00
AS Talleggin omistamat		
AS Rakvere Lihakombinaat, Viro	37 721 700	100,00
KOKS Munatootmine OÜ, Viro	1	100,00
AS Rakvere Lihakombinaatin omistamat		
Rakvere Farmid AS, Viro	6 984	100,00
UAB Klaipedos Maisto Mesos Produktai, Liettua	2 000	100,00
Rigas Miesnieks A/s, Latvia	155 920	100,00
Scan AB:n omistamat		
Kreatina A/S, Tanska	30 000	100,00
Annerstedt Flodin AB, Ruotsi	50 000	100,00
SLP Pärsons AB, Ruotsi	45 000	100,00
Bertil Erikssons Slakteri AB, Ruotsi	3 000	100,00
HKScan Real Estate AB, Ruotsi	80 000	100,00
Quality Genetics HB, Ruotsi	926	92,60
Nordic Genetics AB, Ruotsi	1 000	100,00
Köttproduktion i Malmö AB, Ruotsi	5 000	100,00
Scan Foods UK Ltd, Englanti	999	100,00
Kreatina Sp.zo.o, Puola	5 000	100,00
Samfood SA., Belgia	24 999	100,00
Annerstedt Flodin AB:n omistamat		
AB O Annerstedt, Ruotsi	30 000	100,00

	Määrä/kpl	Omistusosuus, %
HKScan Real Estate AB:n omistamat		
Pärsons Sverige AB, Ruotsi	3 900	100,00

Rose Poultry A/S:n omistamat		
Rose Poultry AB, Ruotsi	10 000	100,00

Yhteisyritykset	Määrä/kpl	Omistusosuus, %
HKScan Oyj:n omistamat		
Saturn Nordic Holding AB, Ruotsi	59 283 399	50,00
Saturn Nordic Holding AB omistaa 100-prosenttisesti puolalaisen Sokolów S.A.:n		

Konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan sisältyvät Saturn Nordic Holding AB -konsernin varat, velat, tuotot ja kulut olivat seuraavat:

	2013	2012
Pitkäaikaiset varat	92,6	92,4
Lyhytaikaiset varat	67,2	64,6
Pitkäaikaiset velat	-17,0	-27,4
Lyhytaikaiset velat	-36,4	-31,7
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	375,9	345,5
Liiketoiminnan kulut	347,4	333,5

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	Määrä/kpl	Omistusosuus, %
Konsernin emoyhtiön omistamat		
Lihateollisuuden Tutkimuskeskus, Suomi	2 600	5,20

HK Ruokatalo Oy:n omistamat		
Länsi Kalkkuna Oy, Suomi	250	50,00
Pakastamo Oy, Suomi	660	50,00
Lihateollisuuden Tutkimuskeskus, Suomi	22 400	44,80
Honkajoki Oy, Suomi	900	50,00
Envor Biotech Oy, Suomi	128	24,62
Finnpig Oy, Suomi	40	50,00
Oy LHP Bio-Carbon LTD, Suomi	32	24,24

Scan AB:n omistamat		
Svenskt Butikskött AB, Ruotsi	333	25,00
Gotlands Slakteri AB, Ruotsi	250	43,75
Svenska Djurhälsovården AB, Ruotsi	4 400	50,00
Taurus Kötrådgivning AB, Ruotsi	118	39,30
Svenska Pig AB, Ruotsi	220	22,00
Industrislakt Syd AB, Ruotsi	50 000	50,00
Siljans Chark AB, Ruotsi	3 680	39,30
AB Tillväxt för svensk animalieproduktion, Ruotsi	135 500	50,00
Höglandsprodukter AB, Ruotsi	1 500	30,00
Svensk Lantbrukstjänst AB, Ruotsi	650	26,00
Svensk Kötråsprövning AB, Ruotsi	1 750	35,00
Daka a.m.b.a, Tanska		33,24

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	Määrä/kpl	Omistusosuus, %
HKScan Real Estate AB:n omistamat		
Creta Farm Nordic AB, Ruotsi	500	50,00

Rose Poultry A/S:n omistamat		
Tican-Rose GmbH, Saksa	1	50,00
HRP Kyllingefarme A/S, Tanska	752	50,00
Farmfood, Tanska	10 000	33,30

Konserni harjoittaa osakkuusyriyten kautta liiketoimintaa muun muassa harjoittamalla teurastusta, leikkuuta, lihan jatkojalostusta, lemmikkieläinruokatuotantoa ja -myyntiä, käymällä maustekauppaa, käyttämällä vuokraus-, jätteiden hävittämis-, tutkimus- ja neuvontapalveluita. Kaikki kaupalliset sopimukset neuvotellaan markkinaehtoisesti.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

	2013	2012
Tuotteiden myynnit		
Osakkuusyriytkset	106,5	99,9
Eläinmyynnit lähipiirille	5,9	5,2
Tuotteiden ostot		
Osakkuusyriytkset	45,5	54,9
Eläinostot lähipiiriltä	20,9	10,5

Avoimet saldot 31.12.	2013	2012
Myyntisaamiset		
Osakkuusyriytkset	4,0	3,2
Ostovelat		
Osakkuusyriytkset	4,3	3,5

30. KATSAUSKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

Osana Ruotsin kehittämissuunnitelmaa ja strategista tarkastelua HKScan myi 49 prosentin osuutensa Nyhléns & Hugosons Chark AB:stä Alviksgården Lantbruks AB:lle 2.1.2014. Kauppahinta oli 2,2 miljoonaa euroa ja se maksettiin käteisellä. Kaupasta aiheutui 2,3 miljoonan euron suuruinen omaisuuden alaskirjaus, joka raportoidaan kertaluonteisena kuluna vuoden 2013 viimeisellä neljänneksellä.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA, FAS 1.1.-31.12.

(EUROA)

	Liite	2013	2012
Liikevaihto	1.	-	-
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	2 750 568,93	58 390 528,26
Materiaalit ja palvelut		0,00	0,00
Henkilöstökulut	3.	-5 478 933,33	-4 654 886,22
Poistot ja arvonalentumiset	4.	-340 367,01	-649 957,09
Liiketoiminnan muut kulut	5.	-9 511 166,99	-5 827 922,55
Liikevoitto		-12 579 898,40	47 257 762,40
Rahoitustuotot ja -kulut	6.	5 247 890,69	-2 159 262,59
Voitto/tappio ennen satunnaiseriä		-7 332 007,71	45 098 499,81
Satunnaiset erät	7.	0,00	0,00
Voitto/tappio satunnaiserien jälkeen		-7 332 007,71	45 098 499,81
Tilinpäätössiirrot	8.	-103 273,00	-96 678,00
Tuloverot	9.	1 796 260,20	4 125 616,84
Tilikauden voitto/tappio		-5 639 020,51	49 127 438,65

EMOYHTIÖN TASE, FAS 31.12.

(EUROA)

	Liite	2013	2012
VASTAAVAA			
Aineettomat hyödykkeet	10.	614 949,00	401 341,00
Aineelliset hyödykkeet	10.	905 954,09	1 202 318,80
Sijoitukset	10.	340 853 665,42	340 705 465,42
Pysyvät vastaavat		342 374 568,51	342 309 125,22
Pitkäaikaiset saamiset	11.	371 484 895,20	430 768 097,15
Laskennallinen verosaaminen	11.	7 673 150,33	6 880 371,58
Lyhytaikaiset saamiset	12.	16 041 250,76	11 436 432,81
Rahat ja pankkisaamiset		53 154 881,63	27 531 208,13
Vaihtuvat vastaavat		448 354 177,92	476 616 109,67
Vastaavaa		790 728 746,43	818 925 234,89
VASTATTAVAA			
Osakepääoma	13.	66 820 528,10	66 820 528,10
Ylikurssirahasto	13.	73 420 363,20	73 420 363,20
Arvonkorotusrahasto	13.	-	-
Omat osakkeet	13.	-38 612,12	-38 612,12
Käyvän arvon rahasto	13.	-2 384 631,97	-4 855 901,32
SVOP-rahasto	13.	143 075 845,19	143 075 845,19
Muut rahastot	13.	4 676 283,05	4 639 070,30
Edellisten tilikausien voitto	13.	49 259 118,43	5 492 350,58
Tilikauden voitto/tappio	13.	-5 639 020,51	49 127 438,65
Oma pääoma		329 189 873,37	337 681 082,58
Tilinpäätössiirtojen kertymä	14.	243 622,00	140 349,00
Pakolliset varaukset		3 051 742,00	3 112 760,00
Laskennallinen verovelka	16.	298 740,32	366 847,47
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16.	251 861 656,84	284 255 065,57
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	16.	60 938,00	0,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	17.	195 885 714,48	181 893 132,40
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	17.	10 136 459,42	11 475 997,87
Vieras pääoma		458 243 509,06	477 991 043,31
Vastattavaa		790 728 746,43	818 925 234,89

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

(TUHATTA EUROA)

	2013	2012
Liikevoitto	-12 580	47 258
Oikaisut liikevoittoon	909	-57 465
Poistot ja arvonalentumiset	340	650
Varausten muutos	-61	-14
Käyttöpääoman muutos	848	6 667
Korkotuotot ja -kulut	3 654	-12 091
Saadut osingot	6 112	5 637
Verot	-44	4 126
Liiketoiminnan rahavirta	-822	-5 232
Tytäryhtiöosakkeiden ostot	-	-6 702
Tytäryhtiöosakkeiden myynnit	-	39 536
Muun käyttöomaisuuden ostot	-521	-598
Muun käyttöomaisuuden myynnit	127	40
Saadut luovutustulot muista sijoituksista	-	56 264
Myönnettyt lainat	-	-135 166
Lainasaamisten takaisinmaksut	49 771	62 415
Investointien rahavirta	49 377	15 789
Rahavirta ennen rahoitusta	48 555	10 557
Pitkäaikaisten lainojen nostot	130 805	125 006
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-6	-102 316
Lyhytaikaisten lainojen nostot	25 398	5 385
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-182 690	-40 825
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys	8 962	13 761
Maksetut osingot	-5 400	-9 345
Omien osakkeiden hankkiminen	-	-8 000
Saadut konserniavustukset	-	9 700
Rahoituksen rahavirta	-22 931	-6 634
Rahavarojen muutos	25 624	3 923
Rahavarat 1.1.	27 531	23 608
Rahavarat 31.12.	53 155	27 531
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS:		
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys/vähennys	37	5 707
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	811	960
Yhteensä	848	6 667

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

YHTEISÖN PERUSTIEDOT

HKScan Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj:hin kuuluu konsernin johto ja konsernihallinto.

HKScan Oyj:n A-osake on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuodesta 1997 lähtien.

HKScan Oyj on LSO Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu LSO Osuuskunta -konserniin. LSO Osuuskunnan kotipaikka on Turku.

Jäljennös HKScan Oyj:n tilinpäätöksestä on saatavilla yhtiön rekisteröidystä osoitteesta Lemminkäisenkatu 48, 20520 Turku.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Laatimisperusta

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolainsäädäntöä (FAS). HKScan-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2013 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina, kun se on mahdollista.

Emoyhtiön tuloslaskelma ja tase esitetään euroina ja rahoituslaskelma sekä liitetiedot tuhansina euroina.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset ostovelat ja myyntisaamiset, lainasaamiset sekä valuuttamääräiset pankkitilit on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän Euroopan keskuspankin päätöskurssin mukaan. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisopimukset

Valuuttamääräiset avoimet johdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän termiinkurssiin. Kaupallisia virtoja suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset kirjataan tulosvaikeuksista liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja rahoituseriä suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset tuloslaskelmaan rahoituksen kurssivoittoihin ja -tappioihin. Vaihtuvakorkoisia lainoja suojaavien koronvaihtosopimusten realisoitunut voitto tai tappio esitetään tuloslaskelmassa rahoituskuluissa.

Eläkejärjestelyt

HKScan Oyj:n henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty vakuuttamalla eläkevakuutusyhtiössä. Lakisääteiset eläkemenot on kirjattu kuluksi kertymisvuonna.

Johdon eläkesitoumukset ja irtisanomiskorvaukset

Yhtiön toimitusjohtajana aloitti 1.3.2012 Hannu Kottonen. Edellinen toimitusjohtaja Matti Perkonoja jäi eläkkeelle 29.2.2012.

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kiinteästä kuukausipalkasta, luontoiseduista sekä mahdollisesta kannustepalkkiosta yhtiön palkkiojärjestelmän mukaisesti. Toimitusjohtajasopimuksen mukaan yhtiöllä ja toimitusjohtajalla on oikeus irtisanoa toimitusjohtajasopimus kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Mikäli yhtiö päättää toimitusjohtajasopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan 12 kuukauden kuukausipalkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi.

Toimitusjohtaja Hannu Kottoselle vuonna 2013 maksettu kokonaispalkka oli yhteensä 0,6 miljoonaa euroa.

Tuloverot

Tuloveroihin ja laskennallisiin veroasumiin ja -velkoihin sovelletaan konsernin laatimisperiaatteita siten kuin se on mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön mukaan. Poistoeron laskennallinen verovelka ilmoitetaan liitetietona.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasing-maksut on käsitelty vuokratuloina. Maksamattomat leasingopimuksiin perustuvat leasing-maksut on esitetty tilinpäätöksen vastuissa.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Tilinpäätössiirtoja on poistoeron muutos. Suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen erotuksen muutos esitetään tilinpäätössiirtona tuloslaskelmassa, ja suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen kertynyt erotus esitetään taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

(TUHATTA EUROA)

1. LIIKEVAIHDON JAKAUMA

	2013	2012
Myynti Suomeen	-	-

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT YHTEENSÄ

	2013	2012
Vuokratuotot	15	3
Liiketoiminnan muut tuotot	2 724	2 124
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	12	56 264
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	2 751	58 391
Henkilöstö keskimäärin	36	27

3. HENKILÖSTÖKULUT

	2013	2012
Palkat ja palkkiot	-4 285	-3 633
Eläkekulut	-708	-708
Muut henkilöstösivukulut	-486	-314
Henkilöstökulut	-5 479	-4 655
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut		
Toimitusjohtajat ja toimitusjohtajan sijaiset	881	945
Hallituksen jäsenet	275	226
Yhteensä	1 156	1 171

4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	2013	2012
Suunnitelman mukaiset poistot pysyvistä vastaavista ja liikearvosta	-340	-650
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-340	-650

5. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2013	2012
Vuokrat	-1 016	-827
Käyttöom. luovutustappiot, aineelliset hyödykkeet yhteensä	-	-5
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	0	-5
Tilintarkastusmenot, varsinainen tilintarkastus	-194	-89
Tilintarkastusmenot, muut asiantuntijapalvelut	-37	-35
Tilintarkastusmenot	-231	-124
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-1 039	-374
Energia	-88	-92
Kunnossapito	-41	-33
Mainos-, markkinointi- ja edustuskulut	-287	-314
Palvelu-, tietohallinto- ja konnttorikulut	-3 663	-2 886
Muut kulut	-3 146	-1 173
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-9 511	-5 828

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	2013	2012
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	-	1 403
Osinkotuotot omistusyhteisyrityksiltä	6 112	4 234
Osinkotuotot muilta	0	0
Tuotot osuuksista	6 112	5 637
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista omistusyhteisyrityksiltä	16	19
Korkotuotot pitkäaikaisista pysyvien vastaavien sijoituksista	16	20
Muut korko- ja rahoitustuotot saman konsernin yrityksiltä	23 093	22 765
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	1 673	4 128
Muut rahoitustuotot	24 766	26 893
Valuuttakurssivoitot	1 422	10 499
Realisoitumattomat voitot käypään arvoon arvostuksesta	28	-364
Rahoitustuotot yhteensä	32 344	42 685

	2013	2012
Rahoituskulut		
Muut korko- ja rahoituskulut konserniyrityksille	-621	-477
Muut korko- ja rahoituskulut omistusyhteisyriksille	-	-
Muut korko- ja rahoituskulut muille	-26 875	-32 484
Muut korko- ja rahoituskulut yhteensä	-27 496	-32 961
Valuuttakurssitappiot	-1 842	-11 487
Realisoitumattomat tappiot käypään arvoon arvostuksesta	2 242	-397
Rahoituskulut yhteensä	-27 096	-44 844
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	5 248	-2 159

7. SATUNNAISERÄT

	2013	2012
Satunnaiset tuotot, konserniavustukset	-	-
Satunnaiset erät yhteensä	-	-

8. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

	2013	2012
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-103	-97
Tilinpäätössiirrot yhteensä	-103	-97

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

	2013	2012
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-	-
Tuloverot satunnaisista eristä	-	-
Aikaisempien tilikausien verot	-	3
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	1 840	4 172
Muut välittömät verot	-44	-50
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 796	4 125

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

10. PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet 2013	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 572	-	352	1 924
Vähennykset kons.sis yritysjärjestelyt	-	-	-	-
Lisäykset	274	-	-	274
Vähennykset	-	-	-	-
Siirrot erien välillä	62	-	-	62
Hankintameno 31.12.	1 908	0	352	2 260
Kertyneet poistot 1.1.	-1 481	-	-41	-1 523
Vähennysten kertyneet poistot kons.sis. yritysjärjestelyt	-	-	-	-
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-	-
Tilikauden poisto	-52	0	-70	-122
Arvon alentumiset	-	-	-	-
Kertyneet poistot 31.12.	-1 533	0	-111	-1 645
Kirjanpitoarvo 31.12.	375	0	241	615

Aineettomat hyödykkeet 2012	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 502	-	136	1 638
Vähennykset kons.sis yritysjärjestelyt	-	-	-	-
Lisäykset	-	-	104	104
Vähennykset	-	-	-136	-136
Siirrot erien välillä	70	-	248	318
Hankintameno 31.12.	1 572	0	352	1 924
Kertyneet poistot 1.1.	-1 102	-	-111	-1 213
Vähennysten kertyneet poistot kons.sis. yritysjärjestelyt	-	-	-	-
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	136	136
Tilikauden poisto	-75	-	-66	-141
Arvon alentumiset	-304	-	-	-304
Kertyneet poistot 31.12.	-1 481	0	-41	-1 523
Kirjanpitoarvo 31.12.	91	0	311	401

Aineelliset hyödykkeet 2013	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	-	-	1 383	380	62	1 825
Vähennykset kons. sis. yritysjärjestelyt	-	-	-	-	-	-
Lisäykset	-	-	37	-	13	48
Vähennykset	-	-	-67	-	-	-67
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-62	-60
Hankintameno 31.12.	0	0	1 353	380	13	1 746
Kertyneet poistot 1.1.	-	-	-313	-309	-	-622
Vähennysten kertyneet poistot kons. sis. yritysjärjestelyt	-	-	-	-	-	-
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-	-	-	-
Tilikauden poisto	-	-	-198	-20	0	-218
Arvonlennukset	-	-	-	-	-	-
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	-511	-329	0	-840
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	842	51	13	906

Aineelliset hyödykkeet 2012	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	-	-	504	380	863	1 747
Vähennykset kons. sis. yritysjärjestelyt	-	-	-	-	-	-
Lisäykset	-	-	432	-	62	494
Vähennykset	-	-	-99	-	-	-99
Siirrot erien välillä	-	-	546	-	-863	-317
Hankintameno 31.12.	0	0	1 383	380	62	1 825
Kertyneet poistot 1.1.	-	-	-182	-289	-	-471
Vähennysten kertyneet poistot kons. sis. yritysjärjestelyt	-	-	53	-	-	53
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-	-	-	-
Tilikauden poisto	-	-	-184	-20	0	-204
Arvonlennukset	-	-	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	-313	-309	0	-622
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	1 070	71	62	1 203

Sijoitukset 2013	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Saamiset osakkuusyhtiöiltä	Muut osuudet ja osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	340 642	-	47	16	340 705
Lisäykset	-	148	-	-	148
Vähennykset	-	-	-	-	-
Vähennykset kons. sis. yritysjärjestelyt	-	-	-	-	-
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	340 642	148	47	16	340 853
Kirjanpitoarvo 31.12.	340 642	148	47	16	340 853

Sijoitukset 2012	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Saamiset osakkuusyhtiöiltä	Muut osuudet ja osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	373 476	-	47	16	373 539
Lisäykset	6 702	-	-	-	6 702
Vähennykset	-39 536	-	-	-	-39 536
Vähennykset kons. sis. yritysjärjestelyt	-	-	-	-	-
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	340 642	0	47	16	340 705
Kirjanpitoarvo 31.12.	340 642	0	47	16	340 705

Aineettomat hyödykkeet	2013	2012
Aineettomat oikeudet	374	90
Liikearvo	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	241	311
Aineettomat hyödykkeet	615	401

Aineelliset hyödykkeet	2013	2012
Maa- ja vesialueet	-	-
Rakennukset ja rakennelmat	-	-
Koneet ja kalusto	842	1 070
Muut aineelliset hyödykkeet	51	70
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	13	62
Aineelliset hyödykkeet	906	1 202

Sijoitukset	2013	2012
Osuudet saman kons. yrityksissä	340 642	340 642
Osuudet osakkuusyhtiöissä	148	-
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä	47	47
Muut osakkeet ja osuudet	16	16
Sijoitukset	340 853	340 705
Pysyvät vastaavat yhteensä	342 374	342 308

11. PITKÄAIKAISET SAAMISET

	2013	2012
Pitkäaikaiset lainasaamiset	1 032	2 818
Laskennalliset verosaamiset	7 673	6 880
Muut saamiset	697	1 121
Yhteensä	9 402	10 819
SAAMISET SAMAAIN KONSERNIIN KUULUVILTA YRITYKSILTÄ		
Pitkäaikaiset konsernilainasaamiset	369 558	426 631
Pitkäaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä	369 558	426 631
SAAMISET OMISTUSYHTEISYRITYKSILTÄ		
Pitkäaikaiset omistusyhteisyrittäjänsaamiset	198	198
Pitkäaikaiset saamiset omistusyhteisyrittäjiltä	198	198
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	379 158	437 648

12. LYHYTAIKAISET SAAMISET

	2013	2012
Myyntisaamiset	-	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset (muilta)	1 063	1 444
Yhteensä	1 063	1 444
SAAMISET SAMAAAN KONSERNIIN KUULUVILTA YRITYKSILTÄ		
Konsernimyyntisaamiset	127	164
Konsernilainasaamiset	14 472	8 906
Konsernisiirtosaamiset	84	61
Muut saamiset	283	681
Yhteensä	14 966	9 812
SAAMISET OMISTUSYHTEISYRITYKSILTÄ		
Omistusyhteisyritysmyyntisaamiset	-	0
Omistusyhteisyrityslainasaamiset	-	168
Muut saamiset	12	12
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä	12	180
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	16 041	11 436
SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT		
Jaksotetut rahoituserät	288	475
Jaksotetut henkilöstökulut	3	3
Alv-saamiset	349	238
Muut siirtosaamiset	423	728
Yhteensä	1 063	1 444

13. OMA PÄÄOMA

Oma pääoma 2013	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- korotus- rahasto	Omat osakkeet	SVOP	Muut rahastot	Voitto- varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.	66 820	73 420	-	-38	143 076	-217	54 620	337 681
Lisäys	-	-	-	0	0	2 508	-	2 508
Vähennys kons. sis. yritysjärj.	-	-	-	-	-	-	-	-
Vähennys	-	-	-	-	-	-	-	-
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-5 397	-5 397
Osakeanti	-	-	-	-	-	-	-	-
Suorat kirjaukset voittovaroihin	-	-	-	-	-	-	37	37
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-	-	-	-
Omina osakkeina suoritettavat maksut	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	-	-5 639	-5 639
Oma pääoma 31.12.	66 820	73 420	-	-38	143 076	2 291	43 621	329 190

Oma pääoma 2012	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- korotus- rahasto	Omat osakkeet	SVOP	Muut rahastot	Voitto- varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.	66 820	73 420	-	-38	151 076	2 118	14 838	308 234
Lisäys	-	-	-	-	-	38	-	38
Vähennys kons. sis. yritysjärj.	-	-	-	-	-	-	-	-
Vähennys	-	-	-	-	-8 000	-2 373	-	-10 373
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-9 345	-9 345
Osakeanti	-	-	-	-	-	-	-	-
Suorat kirjaukset voittovaroihin	-	-	-	-	-	-	-	-
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-	-	-	-
Omina osakkeina suoritettavat maksut	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-	49 127	49 127
Oma pääoma 31.12.	66 820	73 420	-	-38	143 076	-217	54 620	337 681

Voitonjakokelpoiset varat

	2013	2012
Käyttöraho	398	360
Omat osakkeet	-38	-38
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	143 076	143 076
Edellisten tilikausien voitto	49 259	5 492
Tilikauden voitto/tappio	-5 639	49 127
Voitonjakokelpoiset varat	187 056	198 017

14. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

	2013	2012
Poistoero	244	140
Tilinpäätössiirrot yhteensä	244	140

Poistoerosta kirjaamaton laskennallinen verovelka on 49 000 euroa.

15. PAKOLLISET VARAUKSET

	2013	2012
Eläkevaraukset	3 052	3 113
Pakolliset varaukset yhteensä	3 052	3 113

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	2013	2012
Laskennallinen verovelka	299	367
Lainat rahoituslaitoksilta	242 862	284 255
Muut velat	9 061	-
Yhteensä	252 222	284 622
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	252 222	284 622

	2013	2012
Korollinen		
Konsernivelat	9 000	-
Velat muille	242 862	284 255
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	251 862	284 255
Koroton		
Velat muille	360	367
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	360	367
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	252 222	284 622

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	2013	2012
Lainat rahoituslaitoksilta	155 102	162 529
Ostovelat	1 487	695
Siirtovelat	8 122	10 210
Muut velat	304	324
Yhteensä	165 015	173 758
VELAT SAMAAAN KONSERNIIN KUULUVILLE YRITYKSILLE		
Ostovelat	67	44
Siirtovelat	157	203
Muut velat	40 783	19 364
Yhteensä	41 007	19 611
VELAT OMISTUSYHTEISYRITYKSILLE		
Siirtovelat	-	-
Muut velat	-	-
Yhteensä	0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	206 022	193 369
Korollinen		
Lyhytaikaiset velat saman kons. yrityksille	40 783	19 364
Lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrityksille	-	-
Velat muille	155 102	162 529
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	195 885	181 893
Koroton		
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille	224	247
Lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrityksille	0	0
Velat muille	9 913	11 229
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 137	11 476
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	206 022	193 369

	2013	2012
SIIRTOVELKOJEN OLENNAISET ERÄT (PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET)		
Jaksotetut henkilöstökulut	1 154	951
Jaksotetut korkokulut	1 457	1 815
Jaksotetut tuloverot	-	-
Jaksotetut johdannaisten arvon muutokset	5 025	7 072
Muut siirtovelat	486	372
Yhteensä	8 122	10 210
VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA		
Lainat rahoituslaitoksilta	-	-
Eläkelainat	2 857	7 857
Muut pitkäaikaiset velat	-	-
Velat, jotka erääntyvät myöh. kuin 5 v. kuluttua	2 857	7 857

18. ANNETUT VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

	2013	2012
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset		
VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ON ANNETTU KIINNITYKSIÄ JA OSAKKEITA		
Rahalaitoslainat	269 605	322 190
Yhteensä	269 605	322 190
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	-	-
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	5 046	5 046
Pantatut arvopaperit	-	-
Yhteensä	5 046	5 046
TYTÄR- JA MUIDEN KONSERNIYHTIÖIDEN PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET		
Takaukset	33 736	52 134
Yhteensä	33 736	52 134
OMISTUSYHTEISYRITYSTEN PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET		
Takaukset	5 250	5 250
Yhteensä	5 250	5 250
MUIDEN PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET		
Takaukset	4 125	4 445
Yhteensä	4 125	4 445
MUUT OMAT VASTUUT		
Leasingvastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät	114	42
1-5 vuoden sisällä erääntyvät	203	31
Yli viiden vuoden sisällä erääntyvät	-	-
Yhteensä	317	73

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	2013	2012
MUUT VUOKRAVASTUUT		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät	858	847
1-5 vuoden sisällä erääntyvät	3 434	3 388
Yli viiden vuoden sisällä erääntyvät	6 009	6 998
Yhteensä	10 301	11 233
Muut vastuut	15	15
Muut omat vastuut yhteensä	10 633	11 321

Emoyhtiö on pantannut tytäryhtiöidensä, HK Ruokatalo Oy:n ja Scan AB:n, osakkeet lainojensa vakuudeksi.

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimusten nimellisarvot	2013	2012
VALUUTTAJOHDANNAISET		
- Valuuttatermiinisopimukset	91 977	71 894
- Valuuttaoptiosopimukset	-	-
KORKOJOHDANNAISET		
- Koronvaihtosopimukset	211 590	258 408
HYÖDYKEJOHDANNAISET		
- Sähköjohdannaissopimukset	9 311	10 669
Yhteensä	312 878	340 971

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2013 Käypä arvo positiivinen	2013 Käypä arvo negatiivinen	2012 Käypä arvo netto	2012 Käypä arvo netto
Valuuttajohdannaiset				
- Valuuttatermiinisopimukset	285	-1 116	-831	-1 149
- Valuuttaoptiosopimukset	-	-	-	-
Korkojohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	18	-16 055	-16 037	-24 124
Hyödykejohdannaiset				
- Sähkötermiinisopimukset	-	-2 091	-2 091	-1 307
Yhteensä	303	-19 262	-18 959	-26 580

Johdannaissopimukset, joihin sovellettu suojauslaskentaa

	2013 Nimellisarvo	2013 Käypä arvo tehokas osuus	2012 Nimellisarvo	2012 Käypä arvo tehokas osuus
Valuuttajohdannaiset				
- Valuuttatermiinisopimukset	-	-	-	-
Hyödykejohdannaiset				
- Sähkötermiinisopimukset	9 311	-1 608	10 669	-501
Korkojohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	162 727	-12 633	206 566	-18 354
Yhteensä	172 038	-14 241	217 235	-18 855

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla, helmikuun 11. päivänä 2014

Juha Kylämäki
Hallituksen puheenjohtaja

Niels Borup
Hallituksen varapuheenjohtaja

Teija Andersen
Hallituksen jäsen

Gunilla Aschan
Hallituksen jäsen

Tero Hemmilä
Hallituksen jäsen

Henrik Treschow
Hallituksen jäsen

Hannu Kottonen
Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

HKScan Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet HKScan Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2013-31.12.2013. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisällyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen

ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Vantaalla 11. päivänä helmikuuta 2014

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Johan Kronberg
KHT

SELVITYS HKSCAN OYJ:N HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2013

Hallinnointikoodin noudattaminen

HKScan Oyj:n ("HKScan" tai "Yhtiö") hallinto perustuu Suomen lainsäädäntöön, HKScanin yhtiöjärjestykseen ja Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n laatimaan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin 2010 ("CG-koodi") sekä HKScan-konsernin Code of Conductiin ja hallintomenettelysääntöihin. Lisäksi HKScan noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjä sekä Finanssivalvonnan sääntöjä ja määräyksiä.

Tämä selvitys HKScanin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu 1.10.2010 voimaan astuneen CG-koodin suosituksen 54 mukaan ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n mukaisesti. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan hallituksen toimintakertomuksesta 2013 erillisenä.

HKScan noudattaa CG-koodia seuraavin poikkeuksin:
- Suositus 28: Nimitysvaliokuntaan voidaan valita jäseniä myös hallituksen ulkopuolelta tuomaan lisää asiantunte-
musta Yhtiön keskeisiin henkilövalintoihin.

Hallinnointikoodin saatavilla olo

Selvitys HKScanin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on luettavissa yhtiön verkkosivuilta osoitteessa www.hkscan.com, kohdassa "Sijoituksena". Siellä on nähtävillä myös sisäpiirirekisteri yhtiön julkisista sisäpiiriläisistä, luettelo yhtiön suurimmista osakkeenomistajista, yhtiön saamat liputusilmoitukset sekä yhtiöjärjestys. CG-koodi on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n verkkosivuilta osoitteessa www.cgfinland.fi.

Hallitus

Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti yhtiöjärjestyksen ja Suomen kulloinkin voimassa olevan osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen kokouskäytäntö ja tehtävät on kuvattu hallituksen vuosittain vahvistamassa työjärjestyksessä.

Hallituksen jäsenet valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen Nimitysvaliokunnan tekemän esityksen pohjalta. Yhtiöjärjestyksessä ei ole mainintaa erityisestä hallituksen jäsenten asettamisjärjestyksestä.

24.4.2013 pidetty varsinaisen yhtiökokous päätti yhtiön yhtiöjärjestyksestä koskevista muutoksista. Muutetun 8 §:n mukaan yhtiön hallitus koostuu viidestä kahdeksaan (5-8) jäsenestä. Lisäksi hallitukseen voidaan valita enintään kolme (3) varajäsentä.

Hallituksen kaikilla jäsenillä on tehtävään soveltuva erityinen pätevyys ja itsenäinen asema. Toimikausi alkaa valinnan suorittaneen yhtiökokouksen päätyttyä ja päättyy valintaa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuutta vuosittain suosituksen 15 mukaisesti. Hallituksen jäsen on velvollinen toimittamaan Yhtiölle tarvittavat tiedot riippumattomuusarvioinnin suorittamista varten. Hallituksen jäsenellä on myös velvollisuus ilmoittaa mahdollisista muutoksista riippumattomuuteen liittyvissä tiedoissa.

Vuoden 2013 varsinaisessa yhtiökokouksessa 24.4.2013 hallituksen jäseniksi valittiin:

Juha Kylämäki (s. 1962)

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011

Oikeustieteen ylioppilas

Maatalousyrittäjä, broilerinlihan tuottaja, Marttila

Niels Borup (s. 1964)

Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2011

Kauppatieteiden maisteri

Sianlihan- ja maidontuottaja, Lapinjärvi

Teija Andersen (s. 1957)

Hallituksen jäsen vuodesta 2012

MMM, eMBA

Adviso TMA Oy, toimitusjohtaja 2012-

Etelä-Hämeen Lomat Oy, toimitusjohtaja 10/2013-

Gunilla Aschan (s. 1960)

Hallituksen jäsen vuodesta 2012

Agronomi (ekon.)

Maa- ja metsätalousyrittäjä, naudanlihan tuottaja,

Kaakkois-Ruotsi

Nordea Swedenin Maa- ja metsätalousosaston

päällikkö, Tukholma

Tero Hemmilä (s. 1967)

Hallituksen jäsen vuodesta 2011

MMM

Yara Suomi Oy, toimitusjohtaja 2010-

Henrik Treschow (s. 1946)

Hallituksen jäsen vuodesta 2011

MBA, Ruotsi

Mikko Nikula (s. 1972)

Hallituksen varajäsen vuodesta 2013

FM (fysiikka)

Maatilayrittäjä, broilerinlihan tuottaja, Rusko

Per Nilsson (s. 1973)

Hallituksen varajäsen vuodesta 2013

Lantmästare, Ruotsin maataloustieteellinen yliopisto (SLU)

Master's programme, Agriculture University of

St. Paul/Minnesota, Yhdysvallat

Maatilayrittäjä, sian- ja naudanlihan tuottaja, Esplunda,

Keski-Ruotsi

Kaikki hallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuoden 2013 aikana hallitus piti 12 kokousta. Jäsenten keskimääräinen osallistuminen kokouksiin oli 94 prosenttia (95 prosenttia ml. varajäsenet). Hallituksen kokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Varsinaisten jäsenten lisäksi hallituksen kokouksiin osallistuivat säännöllisesti myös konsernin toimitusjohtaja, toimitusjohtajan varamies, talousjohtaja sekä konsernin hallinto- ja lakiasiaintoimittaja hallituksen sihteeriä.

Hallituksen työjärjestys

Hallituksen työskentely pohjautuu Suomen kulloinkin voimassa olevan osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen määräyksiin sekä hallituksen hyväksymään työjärjestykseen.

Hallituksen päätettäväksi kuuluvat HKScanissa työjärjestyksen mukaan muun muassa seuraavat keskeiset asiat:

- Toimitusjohtajan ja ylimmän johdon nimittäminen ja erottaminen ja palvelussuhteen ehtojen periaatteet
- Konserniyhtiöiden toimitusjohtajien ja ylimmän johdon palvelussuhteen ehtojen periaatteet
- Konsernin johdon ja henkilöstön kannustinohjelmien ja bonusten maksamisen perusteet
- Konserni- ja organisaatorakenne sekä uuden liiketoiminnan aloittaminen ja olennaisen liiketoiminnan muutokset tai päättäminen
- Konsernin strategia, liiketoimintasuunnitelma ja tulostavoitteet seuraavalle vuodelle ja strategian perusteena olevat oletukset
- Konsernin merkittävät investoinnit, yritys-, liiketoiminta- ja kiinteistöjärjestelyt sekä merkittävien laitteiden ja koneiden myynnit ja ulkoistukset
- Konsernin muut merkittävät sopimukset
- Osingonjakopolitiikka ja esitys yhtiökokoukselle osingonjakohdotuksesta
- Konsernin liiketoimintaan liittyvät riskienhallinnan ja tiedotamisen periaatteet ja liiketoimintojen lainmukaisuuden seuranta
- Investointisuunnitelman hyväksyminen ja suunnitelmasta poikkeavien olennaisien investointien hyväksyminen
- Konsernin lainojen ottaminen ja vakuuksien antaminen
- Yhtiön prokuroiden ja muiden edustusoikeuksien antaminen.

Hallitus kokoontuu vuosittain päätettävän ja toimintaa ohjaavan vuosikalenterin mukaan. Tarvittaessa hallitus voidaan kutsua koolle ylimääräisiin kokouksiin. Hallituksen puheenjohtaja kutsuu koolle hallituksen kokoukset ja laatii kokouksen asialistan yhdessä toimitusjohtajan kanssa.

Hallituksen toiminnan arviointi

Hallitus tekee vuosittain arvioinnin suorituskyvystään ja työskentelymenetelmistään toimintansa kehittämiseksi. Arvioinnissa käydään läpi hallituksen kokoonpanoa ja prosesseja, hallituksen työn laatua, hallituksen ja operatiivisen johdon yhteistyötä sekä hallituksen jäsenten osaamista ja osallistumista.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksen vastuulle kuuluvien asioiden valmistelun ja hoitamisen tehostamiseksi HKScanissa on neljä valiokuntaa. Yhtiön hallitus valitsee valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajat keskuudestaan. Poikkeuksena on nimitysvaliokunta, johon voidaan valita myös hallituksen ulkopuolisia jäseniä tuomaan lisää asiantuntemusta yhtiön kannalta tärkeissä henkilövalinnoissa.

Tarkastusvaliokunta

Hallitus valitsee keskuudestaan tarkastusvaliokuntaan vähintään kolme jäsentä ja vähintään yhdellä jäsenellä pitää olla asiantuntemusta erityisesti laskentatoimen, kirjanpidon tai tarkastuksen alalla. Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta valmistelemalla hallitukselle valiokunnan tehtäviin kuuluvia asioita ja tekemällä esityksiä tai suosituksia hallituksen päätöksentekoa varten.

Tarkastusvaliokunnan tehtävät on määritelty hallituksen vahvistamassa työjärjestyksessä, mikä on linjassa CG-koodin suosituksen 27 kanssa. HKScanin hallituksen tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu muun muassa

- seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia,
- valvoa taloudellista raportointiprosessia,
- seurata yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmän tehokkuutta,
- käsitellä yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä antamaan selvitykseen sisältyvää kuvausta taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän pääpiirteistä,
- seurata tilintarkastusta,
- arvioida tilintarkastajien riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista yhtiölle sekä
- valmistella tilintarkastajien valintaa koskeva päätösehdotus.

Tarkastusvaliokunta raportoi työstään hallitukselle seuraavassa valiokunnan kokouksen jälkeen pidettävässä hallituksen kokouksessa ja toimittaa hallitukselle tiedoksi valiokunnan

kokouksen pöytäkirjan. Yhtiön toimitusjohtaja tai muu ylimpään johtoon kuuluva henkilö ei saa toimia tarkastusvaliokunnan jäsenenä.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja on Tero Hemmilä ja jäsenenä Henrik Treschow ja Mikko Nikula.

Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuoden 2013 aikana. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen osallistuminen kokouksiin oli 94 prosenttia. Valiokunnan kokouksiin osallistuivat säännöllisesti myös yhtiön toimitusjohtaja ja talousjohtaja sekä ulkoiset tilintarkastajat. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja laatii kokouksen asialistan talousjohtajan esityksen pohjalta ja kutsuu kokoukset koolle normaalisti vähintään viikkoa aikaisemmin.

Nimitysvaliokunta

Hallitus valitsee nimitysvaliokuntaan kolme jäsentä, jotka voivat olla myös hallituksen ulkopuolisia jäseniä. Yhtiön toimitusjohtaja tai muu ylimpään johtoon kuuluva henkilö ei saa toimia nimitysvaliokunnan jäsenenä.

Nimitysvaliokunnan tehtävät on määritelty hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä. Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle tehtäviä hallituksen ehdotuksia hallituksen jäsenmäärästä, hallituksen jäsenistä ja hallituksen jäsenten palkkiosta. Nimitysvaliokunta kokoontuu ennen yhtiökokousta vähintään kerran ja raportoi työstään hallitukselle viivytystä valiokunnan kokouksen jälkeen.

Nimitysvaliokunnan puheenjohtajana on Pekka Uusitalo sekä jäsenenä Lars Gustafsson ja Juha Kylämäki.

Nimitysvaliokunta kokoontui kaksi kertaa vuoden 2013 aikana. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen osallistuminen kokouksiin oli 100 prosenttia.

Esittelyt:

Pekka Uusitalo (s. 1960) 24.4.2013 alkaen

Agrologi, naudanlihantuottaja, Orimattila

Lars Gustafsson (s. 1956)

Taloustieteellinen tutkinto Lundin maatalousyliopistossa

Maatilayrittäjä, sianlihantuottaja, Knislinge, Ruotsi

Tiina Teperi-Saari (s. 1960) 24.4.2013 asti

Agrologi, sianlihantuottaja, Alastaro

Palkitsemisvaliokunta

Hallitus valitsee keskuudestaan palkitsemisvaliokuntaan vähintään kolme jäsentä. Palkitsemisvaliokunnan jäsenten enemmistön tulee olla yhtiöstä riippumattomia. Yhtiön toimitusjohtaja tai muu ylimpään johtoon kuuluva henkilö ei saa toimia palkitsemisvaliokunnan jäsenenä.

Palkitsemisvaliokunnan tehtävät on määritelty hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä. Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiön palkitsemisjärjestelmiä koskevat asiat. Palkitsemisvaliokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ja raportoi työstään hallitukselle valiokunnan kokouksen jälkeen sekä toimittaa hallituksen tiedoksi pöytäkirjan valiokunnan kokouksista.

Valiokuntaa johtaa Niels Borup ja jäsenenä ovat Teija Andersen, Juha Kylämäki ja Henrik Treschow.

Palkitsemisvaliokunta kokoontui neljä kertaa vuoden 2013 aikana. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen osallistuminen kokouksiin oli 94 prosenttia. Palkitsemisvaliokunta on käyttänyt työssään ulkopuolisia neuvonantajia.

Työvaliokunta

Työvaliokunnassa hallitus käsittelee asioita ilman operatiivisen johdon läsnäoloa.

Työvaliokunnan tehtävät on määritelty hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä. Työvaliokunnan tehtävänä on edistää yhtiön hallituksen tehtävien tehokasta hoitamista. Valiokunnan toiminnan tavoitteena on tehostaa CG-koodin periaatteiden noudattamista HKScanissa.

Työvaliokunnan puheenjohtaja on Juha Kylämäki ja jäsenet ovat Tero Hemmilä ja Niels Borup. Työvaliokunta kokoontui kerran vuoden 2013 aikana, ja kaikki jäsenet osallistuivat kokoukseen.

Hallituksen jäsenten osallistuminen kokouksiin

	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Nimitysvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta	Työvaliokunta
Juha Kylämäki ¹⁾³⁾	12/12	1/1	2/2	1/1	1/1
Niels Borup ¹⁾	12/12	1/1		4/4	1/1
Gunilla Aschan ¹⁾⁴⁾	12/12	1/1		3/3	
Teija Andersen	11/12			4/4	
Tero Hemmilä	11/12	5/5			1/1
Henrik Treschow ²⁾³⁾	10/12	3/4		0/1	
Mikko Nikula ²⁾	*)	4/4			
Per Nilsson ⁴⁾	*)			3/3	
Lars Gustafsson			2/2		
Tiina Teperi-Saari ⁵⁾			2/2		
Pekka Uusitalo ⁶⁾					

^{*)} Varajäsenet osallistuvat hallituksen kokoukseen vain varsinaisen jäsenen ollessa estynyt tai muuten eri kutsusta. Molemmat osallistuivat kolmeen kokoukseen 24.4.-31.12.2013.

¹⁾ Tarkastusvaliokunnan jäsen 24.4.2013 asti. Valiokunta piti 1.1.-24.4.2013 yhden kokouksen.

²⁾ Tarkastusvaliokunnan jäsen 24.4.2013 alkaen. Valiokunta piti 24.4.-31.12.2013 neljä kokousta.

³⁾ Palkitsemisvaliokunnan jäsen 24.4.2013 asti. Valiokunta piti 1.1.-24.4.2013 yhden kokouksen.

⁴⁾ Palkitsemisvaliokunnan jäsen 24.4.2013 alkaen. Valiokunta piti 24.4.-31.12.2013 kolme kokousta.

⁵⁾ Nimitysvaliokunnan jäsen 24.4.2013 asti. Valiokunta piti 1.1.-24.4.2013 kaksi kokousta.

⁶⁾ Nimitysvaliokunnan jäsen 24.4.2013 alkaen. Valiokunta ei pitänyt kokouksia 24.4.-31.12.2013.

Toimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan sekä mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa konsernin liiketoimintaa ja hallintoa yhtiöjärjestyksen, Suomen kulloinkin voimassa olevan osakeyhtiölain ja hallituksen ohjeiden mukaisesti. Hän vastaa hallitukselle tämän asettamien tavoitteiden, suunnitelmien, menettelytapojen ja päämäärien toteuttamisesta.

Yhtiön toimitusjohtaja ei kuulu hallitukseen, mutta hän osallistuu sen kokouksiin ja raportoi hallitukselle kuukausittain konsernin taloudellisesta tuloksesta, rahoitusasemasta, vakavaraisuudesta ja markkinatilanteesta. Hän myös esittelee tilinpäätöksen ja osavuosikatsausten aineiston hallitukselle. Lisäksi toimitusjohtajan tulee raportoida hallitukselle, kuinka hallituksen päätökset on toimeenpantu ja mihin toimenpiteisiin ja tuloksiin ne ovat johtaneet.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii KTM Hannu Kottonen (s. 1957). Toimitusjohtajan tukena konsernin johtamisessa on konsernin johtoryhmä.

TALOUDELLISEEN RAPORTOINTIPROSESSIIN LIITTYVIEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN PÄÄPIIRTEET

Sisäisen valvonnan viitekehys

HKScanin hallitus vastaa Yhtiön sisäisen valvonnan viitekehystä. Konsernin johdon vastuulla on tehokkaan sisäisen valvonnan ylläpito ja kehittäminen. Sisäisen valvonnan tavoitteena on pyrkiä varmistamaan lakien ja säännösten sekä konsernin arvojen ja sisäisten ohjeiden noudattaminen. Lisäksi sisäisen valvontajärjestelmän tavoitteena on tukea konsernin strategian mukaista toimintaa. Taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja sen varmistaminen on kiinteä osa Yhtiön sisäisen valvonnan viitekehystä.

Valvontaympäristö

HKScanin sisäisen valvontaympäristön perustan muodostavat konsernin arvot ja ohjeistukset. Vuonna 2013 kehitettiin erityisesti sisäistä valvontaa, ja jatkettiin konsernin sisäisten politiikkojen kuvausten, politiikkojen ja ohjeistusten päivittämistä.

Hallitus ja erityisesti sen tarkastusvaliokunta seuraa konsernin taloudellista tilannetta ja valvoo konsernin taloudellisen raportoinnin laatua. Hallitus toteuttaa tehtävänsä mm. hyväksymällä konsernin riskienhallintapolitiikan ja määrittämällä sisäisen valvonnan tavoitteet ja periaatteet. Konsernin toimitusjohtajan ja talousjohtajan vastuulla on taloudelliseen raportointiin liittyvän tehokkaan valvontaympäristön ylläpito ja kehittäminen.

Sisäinen tarkastus on HKScanissa johdon työväline valvonnan suorittamisessa. Tämän ohella yhtiön hallinto- ja lakiasiainjohtaja valvoo erityisesti toimintojen lainmukaisuutta. Hän raportoi suoraan toimitusjohtajalle. Vuoden 2010 lopussa aloitettiin sisäisen tarkastuksen kehittämisprojekti. Hallituksen päätöksen mukaisesti sisäinen tarkastus toteutettiin yhdessä ulkopuolisen yhteistyökumppanin kanssa, ns. co-sourcing-mallilla vuonna 2013.

Sisäisen tarkastuksen tavoitteet nivELYTYVÄT kiinteästi yhtiön johtamisjärjestelmään, joka nojaa jatkuvan parantamisen periaatteeseen. Korjaavien ja ennalta ehkäisevien toimenpiteiden toteuttaminen on keskeinen osa koko prosessia.

Riskienhallinta

HKScan-konsernissa riskienhallinnan tavoitteena on turvata edellytykset liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi ja toiminnan häiriöttömäksi jatkumiseksi. Konsernin riskit ovat luonteeltaan strategisia (esim. yrityskaupat), operatiivisia (esim. eläintaudit), taloudellisia (esim. valuuttakurssit ja korot) ja vahinkoriskejä (esim. onnettomuudet ja tuotantokatkot).

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernin riskienhallinnan strategiasta ja periaatteista sekä strategisten tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien hallinnasta. Operatiivisista riskeistä vastaavat ao. liiketoimintojen ja konsernitoimintojen johtajat. Konsernin talousjohtaja vastaa taloudellisten riskien hallinnasta ja konsernin vakuutus käytännöistä.

Yhtiössä on käytössä järjestelmällinen ERM-prosessi, joka sisältää yhtenäiset periaatteet ja systemaattiset käytännöt riskienhallinnalle. ERM-prosessin tavoitteena on edistää riskitietoisuutta HKScanissa ja riskien tehokasta hallintaa koko konsernin läpi sekä varmistaa, että johdolla ja hallituksella on riittävästi tietoa riskeistä päätöksentekonsa tueksi. ERM-prosessi on kiinteä osa johtamisjärjestelmää ja strategiaprosessia. Konsernin riskienhallintapolitiikkaa sovelletaan HKScan-konsernin kaikissa liiketoimintaa harjoittavissa yhtiöissä.

Riskienhallinta on keskeinen osa konsernin taloudellisen raportoinnin prosessia. Konsernitasolla pyritään tunnistamaan

ja arvioimaan vähintään vuosittain merkittävät riskit, jotka sisältyvät olennaisesti tase- ja tuloslaskelmaeriin sekä määrittämään avainkontrollit riskien ehkäisemiseksi.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteiden tavoitteena on varmistaa, että

- yhtiön liiketoimintaa johdetaan tehokkaasti ja kannattavasti
- yhtiön taloudellinen raportointi on paikkansa pitävää, läpinäkyvää ja luotettavaa
- yhtiö noudattaa lakeja ja määräyksiä sekä kaikkia sisäisiä periaatteita

Valvontatoimenpiteet voivat olla joko manuaalisia tai automatisoituja järjestelmäkontrolleja. Esimerkkejä taloudellisen raportoinnin luotettavuuden varmistavista kontroleista ovat mm. täsmätykset, hyväksymiset, tarkastukset, analysoinnit ja vaarallisten työyhdistelmien eliminointi.

Konsernin taloushallinto on määrittänyt riskiarvioinnin kautta talousraportoinnin kannalta keskeiset kontrollit, jotka kattavat taloudellisen raportointiprosessin. Kontrollien toteuttamisesta ja tehokkuudesta vastaavat segmenttien taloushallinnot. Konsernissa on käytössä itsearviointiprosessi, jolla pyritään varmistamaan taloudelliseen raportointiin liittyvien kontrollien toiminta ja tehokkuus. Konsernin merkittävimmät tytäryhtiöt raportoivat vuosittain avainkontrolliensa tehokkuudesta konsernin talousjohdolle. Kontrollien tehokkuuden varmistamisen lisäksi itsearviointilla pyritään löytämään mahdolliset kontrollipuutteet ja kehitystarpeet.

Seuranta

Konsernin tuloksen kehittymistä seurataan kuukausiraportoinnin avulla hallituksen ja konsernin johtoryhmän kokouksissa. Tarkastusvaliokunta arvioi ja hallitus hyväksyy kaikki osavuosi-katsaukset ja tilinpäätökset ennen niiden julkistamista markkinoille. Lisäksi tilintarkastajat raportoivat vuosittain tarkastusvaliokunnalle tarkastussuunnitelmistaan ja kvartaaleittain tarkastusten perusteella tehdyistä havainnoista sekä sisäisen valvonnan toimivuudesta. Tarkastusvaliokunta puolestaan arvioi tilintarkastajien työn laadun sekä riippumattomuuden vuosittain.

Vuoden 2013 aikana jatkettiin sisäisen valvonnan viitekehityksen kehittämistä. Se kattaa mm. sisäisten politiikkojen ja ohjeiden päivittämisen, konserniproessien täsmentämisen ja eri toimielinten työjärjestysten laatimisen. Työn tuloksista raportoidaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja konsernin johtoryhmälle.

HKSCANIN PALKKA- JA PALKKIOSELVITYS 2013

Tämä palkka- ja palkkioselvitys on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 47 mukaisesti.

HALLITUKSEN JÄSENTEN PALKITSEMINEN

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallitukselle maksettavista palkkioista ja muista etuuskista. Yhtiökokous 24.4.2013 päätti hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista seuraavasti:

- hallituksen jäsenelle maksetaan 21 700 euroa,
- hallituksen varapuheenjohtajalle 26 600 euroa ja
- hallituksen puheenjohtajalle 53 200 euroa.

Hallituksen varajäsenille maksetaan vuosipalkkiona 7 300 euroa. Hallituksen valiokuntien (tarkastus-, nimitys-, palkitse-

mis- ja työvaliokunta) puheenjohtajana toimiville maksetaan vuosipalkkiona 4 900 euroa. Lisäksi maksetaan 500 euron kokouspalkkio kustakin hallituksen ja sen valiokuntien kokouksesta, johon hallituksen jäsenet osallistuvat. Matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Kaikki hallituksen palkkiot maksetaan rahana. Yhtiöllä ei ole käytössä osakepohjaista palkkiojärjestelmää hallitukseen kuuluville, eivätkä hallituksen jäsenet kuulu yhtiön kannustepalkkio- tai eläkejärjestelmien piiriin. Tehdyistä koti- ja ulkomaanmatkoista hallituksen jäsenet saavat päivärahan yhtiön matkustussäännön mukaisesti. Samoin korvataan normaalit matkakulut. Hallituksen jäsenet eivät saa erillistä kokouspalkkiota konsernin tytär- tai osakkuusyhtiöiden hallituksissa toimimisesta.

Hallituksen ja valiokuntien palkkiot vuonna 2013:

	Hallitus		Valiokunnat				Yhteensä 2013
	Vuosipalkkio	Kokouspalkkiot	Tarkastusvaliokunta	Nimitysvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta	Työvaliokunta	
Teija Andersen	21 464	6 000			2 000		29 464
Gunilla Aschan ^{1) 4)}	21 464	5 500	500		1 500		28 964
Niels Borup ¹⁾	26 336	6 000	500		6 864	500	40 200
Tero Hemmilä	21 464	5 500	6 864			500	34 328
Juha Kylämäki ^{1) 3)}	52 664	6 000	500	1 000	500	5 364	66 028
Henrik Treschow ^{2) 3)}	21 464	5 500	1 500				28 464
Mikko Nikula ²⁾	4 864	1 500	1 500				7 864
Per Nilsson ⁴⁾	4 864	1 500			1 500		7 864
Lars Gustafsson				1 000			1 000
Tiina Teperi-Saari ⁵⁾				2 600			2 600
Pekka Uusitalo ⁶⁾				3 264			3 264
Yhteensä	174 584	36 500	11 364	7 864	12 364	6 364	250 040

¹⁾ Tarkastusvaliokunnan jäsen 24.4.2013 asti.

²⁾ Tarkastusvaliokunnan jäsen 24.4.2013 alkaen.

³⁾ Palkitsemisvaliokunnan jäsen 24.4.2013 asti.

⁴⁾ Palkitsemisvaliokunnan jäsen 24.4.2013 alkaen.

⁵⁾ Nimitysvaliokunnan jäsen 24.4.2013 asti.

⁶⁾ Nimitysvaliokunnan jäsen 24.4.2013 alkaen.

TOIMITUSJOHTAJAN JA JOHTORYHMÄN PALKITSEMISPERIAATTEET

HKScan-konsernissa palkitseminen perustuu hallituksen hyväksymiin palkitsemisperiaatteisiin. Palkitsemisen suunnittelussa otetaan huomioon konsernin strategiset tavoitteet sekä taloudellinen tulos. Motivoivan palkitsemisen avulla pyritään sitouttamaan ydinosastaminen ja avainhenkilöstö konserniin. Hallituksen palkitsemisvaliokunta valmistelee palkitsemisjärjestelmiin liittyviä asioita. Hallitus päättää palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen pohjalta palkitsemisjärjestelmien periaatteista.

Toimitusjohtajan palkitsemisesta ja työsuhteen ehdoista päättää hallitus. Konsernin johtoryhmän palkitsemisesta ja työsuhteiden ehdoista hallitus tekee päätöksen toimitusjohtajan ehdotuksen perusteella. HKScan Oyj:n palkitsemisjärjestelmä koostuu peruspalkasta, luontoiseduista sekä lyhyen ja pitkän aikavälin kannustepalkkiojärjestelmästä.

Lyhyen ajan kannustepalkkiojärjestelmä

Konsernissa oli vuonna 2013 käytössä laaja lyhyen ajan kannustepalkkiojärjestelmä. Se oli suunnattu konsernin toimitusjohtajalle ja muille johtoryhmän jäsenille sekä ylemmälle johdolle ja keski johdolle. Järjestelmän perusteella mahdollisesti ansaittu palkkio maksettiin rahana.

Kannustepalkkiojärjestelmän ansaintakriteereistä ja mahdollisten palkkioiden maksamisesta päättää vuosittain hallitus palkitsemisvaliokunnan esityksestä.

Pitkän ajan kannustinjärjestelmä

HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi vuonna 2012 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän konsernin avainhenkilöille. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvonn kehittämiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön, lisätä heidän omistustaan yhtiössä ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden ansaintaan ja omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme yhden vuoden mittaista ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2013, 2014 ja 2015. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän mahdollinen palkkio vuodelta 2013 perustuu HKScan-konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS) ja sijoitetun pääomaan tuottoon (ROCE).

Lisäksi osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden ansaintajakso, kalenterivuodet 2013–2015. Palkkion

saaminen tältä ansaintajaksolta edellyttää muun muassa, että avainhenkilö ennestään omistaa tai hankkii yhtiön A-sarjan osakkeita hallituksen päättämän määrän. Lisäksi palkkion saaminen on sidottu avainhenkilön työ- tai toimitusuhteen voimassaoloon palkkion maksuhetkellä.

Palkkiot ansaintajakoilta 2013 ja 2013–2015 maksetaan vuonna 2016 osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimitusuhde päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 300 000 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sekä osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Osakepalkkiojärjestelmän puitteissa voidaan käyttää uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Vuoden 2013 lopussa 21 henkilöä kuului palkkiojärjestelmän piiriin.

Hallitus suosittaa, että konsernin johtoryhmän jäsenet omistaisivat puolet kaikista järjestelmän perusteella saamista osakkeista niin kauan, kunnes heidän osakeomistustensa arvo vastaisi heidän bruttovuosipalkkaansa. Tämä omistus tulisi säilyttää työ- tai toimitusuhteen voimassaoloajan.

Lisäeläke-edut

Konsernin johtoryhmän suomalaisilla jäsenillä on maksuperusteinen lisäeläkevakuutus. Lisäeläkevakuutusmaksun suuruus on 20 % vakuutetun vuosipalkasta. Lisäeläkesopimusten mukainen eläkeikä on 63 vuotta ja lisäeläkkeessä on vapaakirjaoikeus, kun vakuutetun työsuhde on jatkunut vähintään neljä vuotta.

Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitsemisesta ja työsuhteen muista ehdoista päättää hallitus.

Toimitusjohtaja Hannu Kottosen palkitseminen koostuu kiinteästä kuukausipalkasta, luontoiseduista, lisäeläkkeestä sekä mahdollisista kannustepalkkioista konsernin palkkiojärjestelmän mukaisesti. Toimitusjohtajasopimuksen mukaan Hannu Kottonen voi jäädä eläkkeelle 62-vuotiaana.

Toimitusjohtajasopimuksen mukaan konsernilla ja toimitusjohtajalla on oikeus irtisanoa toimitusjohtajasopimus kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Mikäli HKScan päättää toimitusjohtajasopimuksen, Kottoselle maksetaan 12 kuukauden kuukausipalkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi. Vuonna 2013 Hannu Kottoselle maksettu kokonaispalkka ja lisäeläke olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkat ja palkkiot

(1 000 euroa)	Palkat	Lyhyen ajan kannustimet	Pitkän ajan kannustimet	Yhteensä
Toimitusjohtaja	638	38	-	676
Muu konsernin johtoryhmä	1 710	52	-	1 762

RISKIENHALLINTA

HKScan-konsernissa riskienhallinnan tavoitteena on turvata edellytykset liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseksi ja toiminnan häiriöttömäksi jatkumiseksi.

Riskienhallinta on organisoitu osaksi HKScanin johtamisjärjestelmää, ja se perustuu riskien tunnistamiseen, arviointiin ja raportointiin yhtenäisellä tavalla koko konsernissa. Yhtiön ERM-prosessin tarkoituksena on edistää riskitietoisuutta ja riskien tehokasta hallintaa koko konsernin läpi sekä varmistaa, että johdolla ja hallituksella on riittävästi tietoa riskeistä päätöksenteon tueksi. Hallituksen hyväksymät riskikäytännöt ovat käytössä HKScan-konsernin kaikissa liiketoimintaa harjoittavissa yhtiöissä.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernin riskienhallinnan strategiasta ja periaatteista sekä strategisten tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien hallinnasta. Operatiivisista riskeistä vastaavat ao. liiketoimintojen ja konsernitoimintojen johtajat. Konsernin talousjohtaja vastaa taloudellisten riskien hallinnasta ja konsernin vakuutuskäytännöistä.

HKScanissa riskit on jaettu neljään pääryhmään: strategiset riskit, operatiiviset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit. Strategisia riskejä arvioidaan osana vuosittaista strategiaprosessia ja suurten liiketoimintaa koskevien päätösten yhteydessä. Taloudellisia riskejä ja vahinkoriskejä pyritään minimoimaan näitä varten laadituilla politiikoilla ja toimintaohjeilla. Operatiivisia riskejä arvioidaan paitsi osana vuosittaisia suunnitelmia niin myös osana päivittäistä liiketoimintaa.

HKSCANIN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT Strategiset riskit

Vaihtelut raaka-aineiden saatavuudessa ja hinnoissa

HKScanin tuotteiden valmistuksessa tarvittavien raaka-aineiden kuten rehun, sian-, siipikarjan- ja naudanlihan hinnat ja saatavuus vaihtelevat. Rehun ja raaka-aineiden maailmanlaajuinen ylituotanto alentaa raaka-aineiden hintoja ja lisää niiden saatavuutta, kun taas alituotanto johtaa raaka-aineiden heikompaan saatavuuteen ja niiden hintojen nousuun. Taloudelliset suhdannevaihtelut ja EU:n yhteinen maatalouspolitiikka sekä kaupan esteiden ja tukien muutokset vaikuttavat pitkän aikavälin kysyntään ja tarjontaan.

Tarjontaan nopeasti vaikuttavat tekijät, kuten eläintautiepidemiat, voivat tilapäisesti häiritä kysynnän ja tarjonnan tasapainoa. Yhtiön vähittäiskaupalle myymien tuotteiden hinnat on sovittu useaksi kuukaudeksi eteenpäin Suomessa, Ruotsissa ja Baltiassa eikä näissä tilanteissa raaka-aineiden hinnan nousua kyetä siirtämään tuotteiden hintoihin tarpeeksi nopeasti. Raaka-aineiden hinnan nousun siirtäminen tuotteiden hintoihin voi olla vaikeaa myös tilanteessa, joissa hintoja ei ole sovittu etukäteen.

Kiristynyt kilpailu lihateollisuudessa ja päivittäistavaramarkkinoiden jatkuva muuttuminen

Eri toimijoiden välisen kilpailun lisäksi HKScanin toiminta-alueilla vähittäiskaupaketjut ovat kasvavassa määrin tulleet kilpailemaan elintarvikemarkkinoille omilla tuotteillaan ja tuotemerkeillään. Paikallisten kilpailijoiden ohella kilpailua kiristävät myös kansainväliset yhtiöt ja edullisemman tuotantokustannustason maissa toimivat yhtiöt. Yhtiö varautuu kiristyvään kilpailuun esimerkiksi brändien ja innovaatioiden, ydinprosessiensä tehokkuuden, tuotteiden korkean laadun, toimitusvarmuuden, tuottajan tuntemisen sekä konsernin synergioiden entistä paremman hyödyntämisen kautta.

Toimintojen sopeuttaminen mahdollisiin lainsäädännön tai muiden säädösten muutoksiin ja riippuvuus viranomaisista

HKScanin toimintaa sääntelee sen maan lainsäädäntö, joissa yhtiö kulloinkin toimii. Lisäksi yhtiön toimintaan vaikuttaa alueellinen ja ylikansallinen sääntely, kuten EU-lainsäädäntö. Yhtiön johdon näkemyksen mukaan yhtiö täyttää tällä hetkellä lainsäädännön ja muun sääntelyn vaatimukset. Lainsäädäntö ja muu sääntely sekä näiden tulkinnat voivat kuitenkin muuttua, eikä yhtiö voi taata, että se ilman olennaisia toimenpiteitä täyttäisi tällaiset muuttuneet vaatimukset. Yhtiö on toiminnassaan riippuvainen myös toimintamaiden viranomaisista. Viranomaismenettelyt voivat myös huomattavasti vaihdella yhtiön eri toiminta-alueilla.

Yritysosot ja hankittujen liiketoimintojen integrointi

Osana liiketoimintansa kehittämistä HKScan voi ostaa joko nykyisillä markkina-alueillaan tai uusilta maantieteellisiltä alueilta yrityksiä, jotka parantavat sen kilpailuasemaa. Yritysostoihin liittyviin riskeihin kuuluvat potentiaaliset tuntemattomat vastuut, mahdollinen kyvyttömyys integroida ja johtaa ostettuja liiketoimintoja ja henkilöstöä sekä riski siitä, että suurtuotannon edut tai synergiat eivät toteudu. Lisäksi toimialan keskittymisen ulkopuolelle jääminen voisi vahingoittaa HKScanin strategista kilpailuasemaa. Toiminnan laajentaminen uusille maantieteellisille alueille saattaa myös aiheuttaa ongelmia valuuttakurssien vaihteluihin, viranomaisvaatimusten odottamattomiin muutoksiin, paikallisten lakien ja määräysten muutoksiin ja noudattamiseen sekä poliittisiin riskeihin liittyen.

Operatiiviset riskit Eläintaudit

Eläintautien, kuten lintuinfluenssan, Newcastlen taudin, suu- ja sorkkataudin tai BSE:n, leviäminen voi vaikuttaa yhtiön

liiketoimintaan ja tuotteiden kysyntään. Eläintaudit saattavat vaikuttaa kuluttajien käyttäytymiseen pitkäaikaisesti, vaikka HKScanin johto uskookin, että kulutus yleensä normalisoituu kohtuullisessa ajassa eläintautihavainnon jälkeen. Eläintautiriskiä tasoittaa jonkin verran kulutuksen siirtyminen yhtiön muihin lihatuoteryhmiin. Täysin integroidussa arvoketjussa kuten osassa yhtiön Baltian toimintoja eläintautihavainto voisi pahimmassa tapauksessa tilapäisesti katkaista raaka-aineiden saannin, jos korvaavia raaka-ainelähteitä ei ole saatavilla esimerkiksi tuomalla niitä ulkomailta.

Riippuvuus tuotantolaitoksista ja jakeluketjujen häiriöttömästä toiminnasta

HKScan on riippuvainen tuotantolaitostensa ja jakelukeskuksiensa keskeytymättömästä toiminnasta. Jos yhtiön keskeinen tuotantolaitos tuhoutuu tai suljetaan mistä syystä tahansa, jos sen laitteisto vahingoittuu merkittävällä tavalla taikka jos tuotannossa tapahtuu muita vakavia häiriöitä, tästä todennäköisesti aiheutuu viivästyksiä HKScanin kykyyn valmistaa ja jakaa tuotteitaan aikataulun mukaisesti. Tuotteesta riippuen HKScanin voi olla mahdollista siirtää tuotantoa muihin toimipaikkoihin, jolloin merkittävät häiriöt toiminnassa vältetään, mutta joissakin tuoteryhmissä tällaisten tuotantoon liittyvien muutosten toteuttaminen voi olla vaikeampaa. Ne saattavat johtaa merkittäviin viivästyksiin tuotteiden toimituksissa ja myynnin menettämiseen sekä aiheuttaa lisäkustannuksia ennen vakuutuskorvausten saamista.

Yhtiön toiminnalle on ominaista tilausten hyvin lyhyet toimitusajat. Lyhyt toimitusaika lisää toimivan ja varman tilaus- ja toimitusketjun merkitystä sekä korostaa tarvetta kyetä ennakkoimaan kuluttajien käyttäytymistä. Samoin logistiikan järjestelmien ja muiden teknisten järjestelmien toimintavarmuuden merkitys on korkea. Jos jakelukeskukset mistä tahansa syystä vaurioituvat, tuhoutuvat tai joutuvat pois käytöstä tai jos jakelukeskuksissa olevat tuotteet kärsivät merkittäviä vahinkoja, HKScan joutuu kehittämään vaihtoehdoisen tavan toimittaa tuotteet asiakkailleen, kunnes vahingoittunut jakelukeskus saadaan käyttöön.

Tuotteiden mahdolliset laatuongelmat

Elintarvikkeiden turvallisuusriskit liittyvät raaka-aineiden puhtauteen (jäämät, vieraat aineet), tuotteiden terveellisyyteen, pakkausmateriaalin elintarvikkeläpöisyyteen ja mikrobiologiseen puhtauteen. Eryistä huomiota kiinnitetään ruokamyrkytystä aiheuttavien bakteerien ehkäisyyn ja valvontaan. Tiukan omavalvonnan lisäksi kaikkien alan toimijoiden laitokset koko arvoketjussa ovat tarkan viranomaisvalvonnan kohteena. HKScanin tiukasta vaatimustasosta ja sisäisestä val-

vonnasta huolimatta yhtiöllä ei voi olla täyttä varmuutta koko arvoketjun riskittömästä hallinnasta. Tuoteturvallisuuteen tai tuotevastuuseen liittyvän riskin toteutuminen voi vaikuttaa olennaisen haitallisesti yhtiön tuotteiden kysyntään asiakkaiden ja kuluttajien keskuudessa.

Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilöstöstä

HKScanin menestys on olennaisesti riippuvainen yhtiön johdon ja muun henkilöstön ammattitaidosta, yhtiön kyvystä sitouttaa nykyinen johto ja muu henkilöstö sekä palkata uutta, ammattitaitoista henkilöstöä myös tulevaisuudessa.

HKScan on myös haavoittuvainen arvoketjuun tai yhtiön toimintaan mahdollisesti kohdistuvien laillisten tai laittomien lakkojen vuoksi. Riskejä lievennetään kehittämällä työhyvinvointia ja vaihtoehtoisia toimitusrakenteita ja -prosesseja.

Vahinkoriskit

Ennalta arvaamattomat seikat

Luonnonkatastrofit, tulipalot, bioterrorismi, sabotaasit, pandemiat, poikkeukselliset sääolot tai muut yhtiön kontrollin ulkopuolella olevat tekijät voivat haitata tuotantoeläinten terveyttä ja kasvua taikka häiritä yhtiön toimintoja sähkökatkosten, tuotanto- ja omaisuusvahinkojen, jakeluketjuhäiriöiden tai muiden syiden vuoksi.

Taloudelliset riskit

Rahoitusriskit

Rahoitusriskeillä tarkoitetaan rahoitusmarkkinoilla tapahtuvia epäsuotuisia muutoksia, joiden seurauksena yhtiön tuloksen kertyminen voi heikentyä ja kassavirrat voivat supistua. Yhtiön rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on rahoituksen keinoin suojata yhtiön suunniteltu tuloskehitys ja oma pääoma sekä turvata konsernin maksuvalmius kaikissa olosuhteissa.

Pääsääntöisesti HKScanin rahoitus hankitaan emoyhtiön kautta ja konsernirahoitus järjestää tytäryhtiöiden rahoituksen kunkin yhtiön paikallisessa valuutassa konsernin sisäisillä lainoilla. Konsernin ulkoinen ja sisäinen rahoitus on keskitetty konsernin rahoitustoimintoon. Osa konsernin voitoista ja kuluista on ulkomaan valuutoissa. Lisäksi jotkin investoinnit ja tulot ovat ulkomaan valuutoissa. Näin ollen ulkomaan vaihtokurssien vaihtelu vaikuttaa konserniin. Suurimmat valuuttariskit yrityksen liiketoiminnassa liittyvät euroon, Ruotsin kruunuun, Puolan zlotyyyn, Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin. HKScan-konsernin yhtiöiden suurimmat omat pääomat ovat euroina, Ruotsin kruunuina, Puolan zlotyina ja Tanskan kruunuina. Konsernin rahoitusriskit on esitelty tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 25.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakkeet

HKScan Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli vuoden 2013 alussa ja lopussa 66 820 528,10 euroa. Osakkeiden kokonaismäärä oli 55 026 522 osaketta ja se jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 49 626 522 kpl (90,19 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 kpl (9,81 % osakemäärästä). A-osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 kpl) ja Sveriges Djurbönder ek. för:in (665 000 kpl) omistuksessa eikä niitä ole listattu.

Yhtiöjärjestyksen mukaan kullakin A-osakkeella on yksi ääni ja kullakin K-osakkeella 20 ääntä. Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen osinko-oikeus. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

HKScanin osakkeiden markkina-arvo vuoden lopussa oli 206,9 miljoonaa euroa. Markkina-arvon laskemisessa on käytetty katsauskauden viimeisen kaupankäyntipäivän päätöskurssia. A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 186,6 miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli vastaavasti 20,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2013 aikana yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 7 670 318 kappaletta, ja osakekauppojen arvo oli 28 414 082 euroa. Ylin noteeraus oli 4,28 euroa ja alin 3,29 euroa. Keski-kurssi oli 3,70 euroa ja vuoden päätöskurssi 3,76 euroa.

HKScanilla on FIM Pankkiiriliike Oy:n kanssa NASDAQ OMX:n Liquidity Providing (LP) -toiminnan edellytykset täyttävä markkinatakausopimus.

Osakkeenomistajat

Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä yhtiön osakasluettelossa oli vuoden 2013 lopussa 12 159 osakkeenomistajaa. Yhtiön kaikista osakkeista 20,2 prosenttia oli hallintarekisteröidyillä ja ulkomaisilla omistajilla.

Sektorijakauma 31.12.2013

	Osuus omistajista, %	Osuus osakkeista, %	Osuus äänimäärästä, %
Yritykset	3,95	42,44	71,89
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,19	3,12	3,30
Julkisyhteisöt	0,08	10,31	3,60
Kotitaloudet	94,86	19,40	6,77
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,66	4,31	1,50
Kotimaiset sektorit yhteensä	99,74	79,59	87,06
Ulkomaat	0,26	13,79	12,85
Kaikki yhteensä	100,00	93,38	99,91
Yhteistilillä		0,25	0,09

Vuoden 2013 lopussa ulkomaalaisten ja hallintarekisteröityjen omistuksessa oli 20,2 % osakemäärästä (vuoden 2012 lopussa 19,6 %).

Liputusilmoitukset

HKScan ei vastaanottanut liputusilmoituksia vuoden 2013 aikana.

Omat osakkeet

HKScanin hallussa oli tilivuoden 2013 alussa ja lopussa yhteensä 1 053 734 omaa A-osaketta. Niiden markkina-arvo vuoden 2013 lopussa oli 3,96 miljoonaa euroa, osuus kaikista osakkeista 1,91 prosenttia ja äänimäärästä 0,67 prosenttia.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

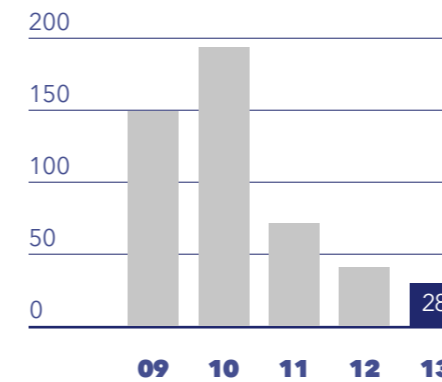
HKScanilla on konsernin avainhenkilöille tarkoitettu osakepohjainen kannustinjärjestelmä kalenterivuosisille 2013 - 2015. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon kehittämiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön, lisätä heidän omistustaan yhtiössä ja tarjota heille kilpailukyinen yhtiön osakkeiden ansaintaan ja omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä. Kannustinjärjestelmästä sekä sen ehdoista on kerrottu tarkemmin 20.12.2012 julkaistussa pörssitiedotteessa.

Hallituksen ja toimitusjohtajan osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän lähipiirinsä omistivat vuoden 2013 lopussa yhteensä 48 950 A-osaketta, mikä vastasi 0,09 prosenttia kaikista osakkeista ja 0,03 prosenttia äänistä.

Osakkeen vaihto 2009–2013

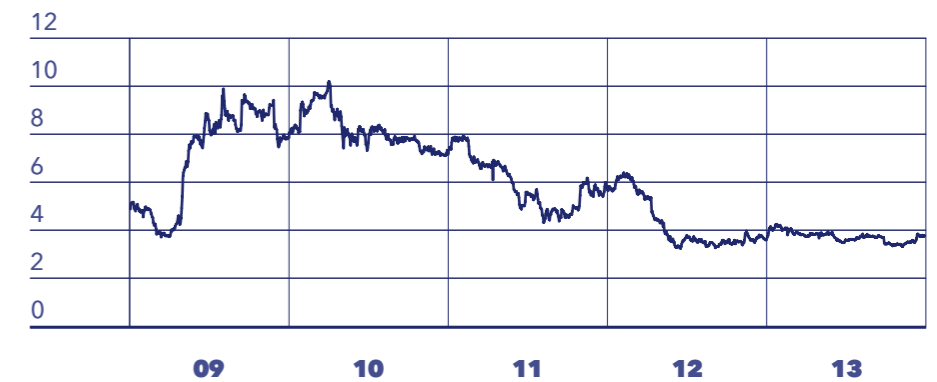
Meur

Lähde: NASDAQ OMX

Osakkeen kurssikehitys 2009–2013

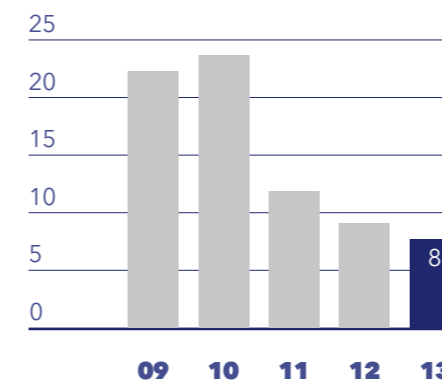
Euroa

Lähde: NASDAQ OMX

Osakkeen vaihto 2009–2013

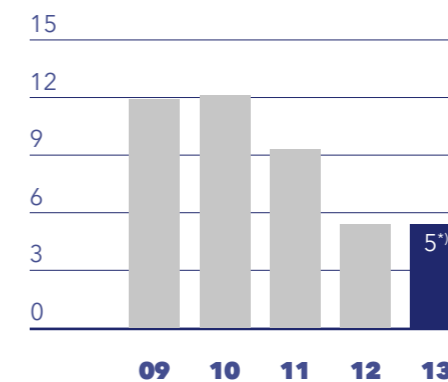
Miljoonaa kpl

Lähde: NASDAQ OMX

Osingot 2009–2013

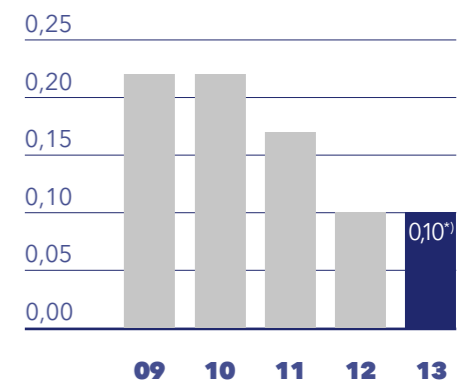
Meur

¹⁾ Hallituksen osinkoehdotus yhtiökokoukselle.

Osinko/osake 2009–2013

Euroa

¹⁾ Hallituksen osinkoehdotus yhtiökokoukselle.

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

Omistusjakauma 31.12.2013

Osakkeiden määrä	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakemäärä kpl	Osakemäärä %	Äänimäärä kpl	Äänimäärä %
1-100	2 943	24,20	153 161	0,28	153 161	0,10
101-500	4 747	39,04	1 349 581	2,45	1 349 581	0,86
501-1 000	2 071	17,03	1 581 867	2,88	1 581 867	1,00
1 001-5 000	1 997	16,42	4 371 029	7,94	4 371 029	2,77
5 001-10 000	228	1,88	1 642 659	2,99	1 642 659	1,04
10 001-50 000	129	1,06	2 646 871	4,81	2 646 871	1,68
50 001-100 000	20	0,16	1 360 688	2,47	1 360 688	0,86
100 001-500 000	12	0,10	2 886 408	5,25	2 886 408	1,83
500 001-	12	0,10	38 897 998	70,69	141 497 998	89,77
Yhteensä	12 159	100,00	54 890 262	99,75	157 490 262	99,91
joista hallintarekisteröityjä	8		3 508 895	6,38	3 508 895	2,23
Yhteistilillä			136 260	0,25	136 260	0,09
Liikkeeseenlaskettu määrä			55 026 522	100,00	157 626 522	100,00

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2013

	A-osakkeita	K-osakkeita	% osakkeista	% äänistä
LSO Osuuskunta	14 458 884	4 735 000	34,88	69,25
Sveriges Djurbönder ek.för	6 234 750	665 000	12,54	12,39
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	3 752 806	0	6,82	2,38
HKScan Oyj	1 053 734	0	1,91	0,67
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Elo	1 029 640	0	1,87	0,65
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	836 414	0	1,52	0,53
Fim Fenno sijoitusrahasto	796 000	0	1,45	0,50
Sijoitusrahasto Taaleritehdas Arvo Markka Osake	750 000	0	1,36	0,46
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	700 000	0	1,27	0,44
Danish Crown A/S	540 458	0	0,98	0,34
Valtion Eläkerahasto	500 000	0	0,91	0,31
Mandatum Life Unit-linked	491 300	0	0,89	0,31
Säästöpankki Kotimaa -sijoitusrahasto	272 061	0	0,49	0,17
Op-Suomi Arvo -sijoitusrahasto	262 545	0	0,48	0,17
Suhonen Jyrki	220 312	0	0,40	0,14
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	218 298	0	0,40	0,14
4capes Oy	191 000	0	0,35	0,12
Paistipoika Oy	179 826	0	0,33	0,11
Petter och Margit Forsströms stiftelse till Karl och Olivia Forsströms minne	177 000	0	0,32	0,11
Laihonen Sirpa	139 876	0	0,25	0,09
Muut osakkeenomistajat yhteensä	16 821 618	0	30,58	10,67
Kaikki osakkeet yhteensä	49 626 522	5 400 000	100,00	100,00

Yhtiökokous

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 10.4.2014 klo 11.00 alkaen Helsingissä Finlandia-talon Kongressisiiven B-salissa, osoite Mannerheimintie 13 e, Helsinki. Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanottaminen alkaa klo 10.00. Kokoukseen tulee ilmoittautua 7.4.2014 klo 16.00 mennessä joko HKScanin internet-sivujen kautta www.hkscan.com, puhelimitse numeroon 010 570 6218 (arkisin klo 9.00-16.00) tai kirjeitse osoitteeseen HKScan Oyj, Yhtiökokous, PL 50, 20521 Turku.

Osallistumisoikeus

Yhtiökokoukseen voivat osallistua ne osakkeenomistajat, jotka 31.3.2014 ovat merkittyinä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään HKScan Oyj:n omistajaluetteloon.

Osingonmaksu

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2013 jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan niille osinkoon oikeutetuille osakkeenomistajille, jotka ovat merkittyinä omistajaluettelossa 15.4.2014. Osingonmaksupäiväksi esitetään 24.4.2014. Niille osakkeenomistajille, jotka eivät ole siirtäneet osakkeitaan arvo-osuusjärjestelmään osingonjaon täsmäytyspäivään 15.4.2014 mennessä, osinko maksetaan sen jälkeen, kun osakkeet on siirretty arvo-osuusjärjestelmään.

Omistajaluettelo

HKScan Oyj:n omistajaluettelo ylläpitää Euroclear Finland Oy, PL 1110, 00101 Helsinki (käyntiosoite Urho Kekkosen katu 5 C, 00100 Helsinki), puhelin 020 770 6000 ja sähköposti info.finland@euroclear.eu.

Osakkeenomistajia pyydetään tekemään mahdolliset osoite- ja henkilötietojen muutokset oman arvo-osuustilinsä pitäjälle.

Taloudellinen informaatio

HKScan julkistaa vuonna 2014 seuraavat osavuositiedot:

- tammi-maaliskuu keskiviikkona 7.5.2014
- tammi-kesäkuu keskiviikkona 6.8.2014
- tammi-syyskuu keskiviikkona 5.11.2014

Osavuositiedot julkistetaan pörsstitiedotteina suomeksi ja englanniksi. Kopio osavuositiedotteesta lähetetään pyydettyessä postitse tai sähköpostitse.

Vuosikertomus

HKScanin vuoden 2013 vuosikertomus julkaistaan viikolla 11/2014 suomeksi ja englanniksi. Painettu vuosikertomus postitetaan automaattisesti niille osakkeenomistajille, jotka omistavat vähintään 750 osaketta ja jotka on merkitty yhtiön omistajaluetteloon Euroclear Finland Oy:ssä.

Vuosikertomuksia ja osavuositiedotteita voi tilata HKScanin verkkosivujen kautta www.hkscan.com >Yhteystiedot > Palautetta yritykselle, osoitteella HKScan-konserni, Viestintä, PL 50, 20521 Turku, puhelimitse 010 570 100 / Viestintä tai sähköpostitse hk.viestinta@hkscan.com.

Vuosikertomukset, osavuositiedot ja yhtiön julkistamat muut pörsstitiedotteet ovat luettavissa yhtiön verkkosivulla www.hkscan.com.

Hiljainen jakso

HKScan noudattaa kolmen viikon hiljaista jaksoa (silent period) osavuositiedotusten ja tilinpäätöstiedotteen julkistamisen edellä. Tänä aikana HKScan ei kommentoi yhtiön taloudellista tilaa.

ANALYYTIKOT

Pankkiiriliikkeitä, jotka analysoivat
HKScania sijoituskohteena

HKScan Oyj ei vastaa analyyseissä esitetystä arvioista.

CARNEGIE INVESTMENT BANK AB,
FINLAND BRANCH

Iiris Theman

puh. (09) 6187 1241

etunimi.sukunimi@carnegie.fi

DANSKE BANK MARKETS

Kalle Karppinen

puh. 010 236 4794

etunimi.sukunimi@danskebank.com

EVLI PANKKI OYJ

Joonas Häyhä

puh. (09) 4766 9662

etunimi.sukunimi@evli.com

HANDELSBANKEN CAPITAL MARKETS

Robin Santavirta

puh. 010 444 2483

etunimi.sukunimi@handelsbanken.fi

INDERES OY

Sauli Vilén

puh. 044 025 8908

etunimi.sukunimi@inderes.com

NORDEA MARKETS

Rauli Juva

puh. (09) 1655 9944

etunimi.sukunimi@nordea.com

POHJOLA MARKETS

Niclas Catani

puh. 010 252 8780

etunimi.sukunimi@pohjola.com

SEB ENSKILDA

Jutta Rahikainen

puh. (09) 6162 8713

etunimi.sukunimi@seb.fi

HKSCAN OYJ

(Pääkonttori, konsernin johto
ja konsernihallinto)PL 50 (Lemminkäisenkatu 48)
20521 Turku(Konsernin johto ja
konsernihallinto)
PL 49 (Väinö Tannerin tie 1)
01511 Vantaapuh. 010 570 100
faksi 010 570 6146
etunimi.sukunimi@hkscan.com
www.hkscan.com

SUOMI

HKSCAN FINLAND OY
(Pääkonttori ja hallinto)
PL 50 (Lemminkäisenkatu 48)
20521 Turku(Johto ja hallinto)
PL 49 (Väinö Tannerin tie 1)
01511 Vantaapuh. 010 570 100
faksi 010 570 6146
etunimi.sukunimi@hkscan.com
www.hookoo.fi
www.kariniemen.fi
www.hkscan.com

RUOTSI

HKSCAN SWEDEN AB
(Pääkonttori)
Box 30223 (Lindhagensgatan 126)
SE-104 25 Stockholm, Sweden
puh. +46 771 510 510
etunimi.sukunimi@hkscan.se
etunimi.sukunimi@hkscan.com
www.scan.se
www.hkscan.com

YHTEYSTIEDOT

TANSKA

HKSCAN DENMARK A/S
(Pääkonttori)
Tværmosevej 10
DK-7830 Vinderup, Denmark
puh. +45 9995 9595
etunimi.sukunimi@hkscan.com
www.rosepoultry.dk
www.hkscan.com

BALTIA

AS RAKVERE LIHAKOMBINAAT
AS HKSCAN ESTONIA (1.6.2014 alkaen)
(Pääkonttori)
Roodevälja küla, Sõmeru vald
EE-44207 Lääne-Virumaa, Estonia
puh. +372 32 29221
faksi +372 32 29300
etunimi.sukunimi@rlk.ee
etunimi.sukunimi@hkscan.com
www.rlk.ee
www.hkscan.comAS TALLEGG
AS HKSCAN ESTONIA (1.6.2014 alkaen)
(Pääkonttori)
Saha tee 18, Loo
EE-74201 Harjumaa, Estonia
puh. +372 6 107 012
faksi +372 6 107 060
etunimi.sukunimi@tallegg.ee
etunimi.sukunimi@hkscan.com
www.tallegg.ee
www.hkscan.com

PUOLA

SOKOŁÓW S.A.
(Pääkonttori)
22B Bukowinska Str.
02-703 Warsaw, Poland
puh. +48 22 525 82 50
faksi +48 22 525 82 91
marketing@sokolow.pl
www.sokolow.pl

www.hkscan.fi